

Baranyi Tibor Imre – Horváth Róbert – László András

KARD, KERESZT, KORONA

Szerkesztette
BARANYI TIBOR IMRE

Baranyi Tibor Imre
Horváth Róbert
László András

KARD, KERESZT, KORONA

Tradicionális tanulmányok a magyarságról

„LUX MUNDI”

Debrecen, 2000

© HORVÁTH RÓBERT
© LÁSZLÓ ANDRÁS
© BARANYI TIBOR IMRE / 2000

Borítóterv
© ATHANOR STUDIO, 2000

Ez a könyv a
CONCORDIA TRADITIONALIS
keretében jelent meg.

ISBN

A KERESZTÉNY MAGYAR
ÁLLAMALAPÍTÁS
1000. ÉVFORDULÓJÁRA

ELŐSZÓ

Aki – e kötet szerzőit követve – a szellemi és metafizikai Hagymány által kijelölt ösvényen halad egy a modern világ összes lehetőségét meghaladó, magasabb rendű megismerés felé és *magyar* – annak tevélegesen értelemben nincs könnyű dolga. A többi, „világnyelveket” birtokló nép viszonylatában fennálló sajátos „nyelvbe zártságunk” rögtön két akadályt is emel: egyrészt a tradicionális tanok és magyarázataik jórészt még ma is csak idegen nyelveken érhetők el, másrészt a megismerési eredmények közlése az e tekintetben elképzelhető legkedvezőbb esetben is hozzávetőlegesen tizenötmillió ember felé történhetne; és magyar műveket e lényegi területen is elvétve fordítanak idegen nyelvekre. A magyar gondolkozó számára tehát a magyarság innen nézve is fokozott jelentőségű. *A magyarság szellemi témájának* keretében is fel kell tudni mutatnunk azt az Ideát, ami lényegét tekintve minden nemzeti elkülönülést megelőz és meghalad, vagy úgy is mondható, hogy az egyetemest a részlegesben is tudni kell láttatnunk. Nacionalizmusunk ily módon mindig „felfelé”, egy nagyobb szabadság felé nyit, a konnacionalitás (‘nemzetközösség’), illetve a szupranacionalitás (‘nemzetfelettség’) irányába, természetesen úgy, hogy előzetesen a nacionalitás összes szellemi pozitívumát megvalósítandóként és birtokba veendőként szemléli. A nemzethez tartozás feladat, amit tökéletesen *megvalósítva* kell *meghaladnunk*, és bizonyítanunk, hogy felül-

ről is ápolható az. Ez a kötet – a *Kard, kereszt, korona* – ennek a szellemi és tradicionális felfogásmódnak a jegyében került összeállításra.

A könyvnek a magyarság témáján belül különböző „altémákkal” foglalkozó tanulmányait összekötő, közös vezérfonal: a *szellemi és metafizikai hagyományosság* mint alapszemlélet. Erről, ennek a jegyében az utóbbi évtizedben – a kommunizmus „dialektikus materializmusának” terrorja alól felszabadulva – sokan és sokat (noha soha nem elegendően és eleget) írtak magyar nyelven is, és számos idegen nyelvű mű került lefordításra, olyan kiemelkedő szellemi jelentőségű gondolkozók–szerzők alkotásai, mint René Guénon, Julius Evola, Frithjof Schuon, A. K. Coomaraswamy, Titus Burckhardt vagy a keleti ✕r̥āma •a Mahar™i. Ennek jóvoltából lehet azt mondani, hogy jelen van vagy legalábbis elérhető már Magyarországon is az az új szellemi kinyilatkoztatás, ami a *legősibbnék* az újrafogalmazása, annak a szellemiségnek a jelenkor egyre romló viszonyait figyelembe vevő átdolgozása, amely valamikor az emberi világ teljességét és minden részletét különösebb létszemléleti megfogalmazás nélkül is az ég tetejétől a föld mélyéig áthatotta. Ha az utóbbi időkben már nem is uralmi pozícióban, de mégis a legtöbb viszonylatot meghatározó módon ez a szemlélet Magyarországon egészen a XX. század közepéig jelen volt (az államrend vonatkozásában 1945-ig, az általános emberi mentalitás tekintetében pedig körülbelül 1956-ig). Amiről tehát áttételesen vagy közvetlenül beszélünk, abban a legmesszebbmenőkig nincsen semmi új. S bár a feletés–feledtetés rémületes mérvű, a tradicionális áthatottságú ember és az ő világa még mindig egy generáció közelségében van számunkra – közép-kelet európaiak és magyarok számára. Minden pokoli–baloldali terror ellenére, közöttünk van a trónörökös király, és közöttünk vannak arisztokraták, volt frontharcosok, hadifoglyok, a kommunizmus üldözöttjei és deportáltjai, „osztályidegenek”, „B-listások”, „kulákok”, 56-osok és „klerikális reakcióso”k, no és székelyek és vajdaságiak és felvidékiek, és jó esetben még a fiatalabbnak is van legalább egy nagyapja vagy egy nem is olyan távoli

felmenője, aki a kommunizmusban úgyszólván „nem illett a képbe” – azaz megannyi tényleges vagy lehetséges antiglobalista és antimondialista elem, akiktől a jó beállítottságú, tanulni képes ember egészen a legutóbbi időkhöz *érzületileg* is elsajátíthatott valamit abból, amit a fentebb említett új kinyilatkoztatás doktrinálisan hivattott megnyilvánítani – felülemelkedve minden esetlegességen.

Mi, ennek a szemléletnek a képviselői és őrzői ezzel a kötettel tisztelgünk Krisztus után 2000 és Szent (I.) István után 1000 évvel a Turul-dinasztiabeli Királyok, az Árpádok hatalmas műve: Magyarország, a Magyar Állam, a Magyar Apostoli Királyság előtt. Mindez azonban ténylegesen sajnos már csak az emlékezetünkben él... Mint azt mindannyian tudjuk, a kétlépcsős pusztulásban az Árpádok Nagy-Magyarországa először 1920-ban Trianonban kapott halálos ütést – *területi* vonatkozásban, aminek súlyossága ahhoz hasonlítható, amikor egy ember végtagjait amputálják; majd – mint azt e kötet egyik tanulmánya is kifejti – a II. világháború végkimenetelével beteljesedett a vég – úgyszólván *emberi* vonatkozásban is, mivel akik nem pusztultak el ebben az „armagedóni csatában” és még valami szellemileg értékelhetőt tehettek volna, azokat – és velük együtt az alapvető értékeket – a kommunista rémuralom a rákövetkező 40–45 évben szisztematikusan likvidálta, esetleg szélsőségesen számkivetett helyzetbe taszította. Ráadásul tudjuk, hogy a kommunizmusban a legrosszabb az, ami utána következik. Ez a könyv ilyenformán úgyszólván halottidézés és célja a megholtak feltámasztása a legpozitívabb értelemben vett theurgiko-mágikus nekromantia rituális szabályai szerint, és annak veszélyeire is lehetőleg felhívva a jóérzésű olvasó figyelmét. Meggyőződésünk ugyanis, hogy amennyiben a múltban is megjelenő, de alapvetően örök értékeket nem sikerül úgy a magyarság, mint az egész világ vonatkozásában feléleszteni, a totális vég a legtöbbek számára elképzelni is nehéz módon és gyorsasággal következik el.

Debrecen, 2000. augusztus 20.

A szerkesztő

A MAGYAR KIRÁLYOK SZENT KORONÁJÁRÓL

A magyar Szent Korona eredetével, történelmünkben tárgyi megjelenésével, ennek időpontjával, a korona egységes vagy két különálló részből történő megalkotásával kapcsolatban az utóbbi években az eddigi „hivatalos” állásfoglalástól élesen eltérő – lényeges felismeréseken alapuló – vélemények születtek és formálódtak.

A főbb kérdésekre – ismeretes voltuk miatt – e helyen felesleges lenne kitérni. Ismét felvetődött, hogy a Szent Korona lehetett-e Szent (I.) István koronája, felvetődött, hogy a *Corona Graeca* és a *Corona Latina* két különböző – bizánci császári és pápai – eredetű, a két koronarész későbbi művi egyesítése kérdésessé tehető. E téren egy mérnöki *team* tett figyelemre méltó megállapításokat, s még inkább figyelemre méltóak azok a felismerések és következtetések, amelyek ötvösi–aranyművesi oldalról – elsősorban Csomor Lajos részéről – vetődtek fel, s amelyeket követően a koronakutatás egészen új megvilágításba került. A vizsgálatokból arra lehet következtetni, hogy a Szent Korona lehetett Szent (I.) István koronája, a két koronarész minden valószínűség szerint azonos eredetű, s nem különböző korú, különböző helyről származó – később művileg egyesített – részből van szó.

A következőkben egy – az elfogulatlan koronakutatáshoz kapcsolódó – feltételezést ismertetünk. Tudatában vagyunk annak,

hogy feltételezésünk igen merész, ám csak azok számára lesz riasztó és merőben elfogadhatatlan, akik a modern időknek – a racionalitás szintjét is alig érintő – racionalizmusába és materializmusába teljesen belefeledkeztek.

Feltételezésünk – ezt előre kell bocsátanunk – teljesen bizonyíthatatlan. Számunkra – bizonyíthatóságától és bizonyíthatatlanságától függetlenül – feltétlen bizonyosság: a „nem lehetett másként” elve értelmében. Ezt nyilvánvalóan nem várhatjuk el senkitől. Voltaképpen nem feltételezésünk elfogadását reméljük, hanem azt, hogy az összegzést elvégző kutatók legelfogulatlanabbjai felvetésünket ne minősítsék végérvényesen teljes abszurditásnak, s csak a legrejtettebb halvány óhajunk lehet az, hogy talán némelyek el fognak gondolkozni a következőkben felvetetteken.

Azt mondtuk, hogy a legújabb elfogulatlan koronakutatás eredményeihez kapcsolódva fejtjük ki hipotéziseinket. Ezt a kijelentésünket értelmeznünk kell. Elfogadjuk, hogy a magyar Szent Korona Szent (I.) István koronája lehetett, sőt azt is, hogy minden bizonnyal valóban az Ő koronája volt. Elfogadjuk, hogy a Corona Graeca és a Corona Latina túl éles elválasztása indokolatlan, s azt is, hogy ezek voltaképpen együtt jöttek létre. Azt, hogy a Szent Korona akár az elfoglalt Kárpát-medencében, akár a (feltételezett) első vagy második Honfoglalás magyar ötvöseinek a munkája által jött létre, sem el nem fogadjuk, sem el nem utasítjuk; ez a lehetőség – felvetésünk szempontjából – mintegy kiesik.

Alig lehet kétséges, hogy a magyarok részben közvetlenül, részben – a ma már nemigen vitatható – hun közvetítéssel, a legkülönbébb tradíciókhoz kapcsolódó és azoknak alárendelt vallásokkal kerültek lazább-szorosabb érintkezésbe. A hunok saját őshagyományába és saját ősvallásába minden bizonnyal – ha részlegesen is – beépülhetett a *taoizmus* három formája: az ős-taoizmus, a Lao-tse féle taoizmus, és a Kung-fu-tse féle taoizmus (amely utóbbit a vallástörténeti tudomány univerzizmusnak szokta nevezni). A buddhizmussal való kapcsolat kevésbé valószínű. A hunok-lakta és a hunok által uralt területre – a Hun Birodalom virágkorában –

a buddhizmus még nemigen juthatott el, a mozgásban lévő magyarok pedig túlságosan távol estek a buddhizmus szellemi befolyási övezetétől. Mindazonáltal nem lehet kizárni, hogy mind a hunoknak, mind a magyaroknak volt valamiféle közvetett érintkezése a buddhizmussal, s ennek megfelelően a buddhizmus szellemi influenciái közvetetten befolyásolhatták a hun és magyar szellemiséget.

Halványan valószínűsíthető, hogy a Tibet sámánisztikus ősvallását követő, igen magasrendű (noha később szintén a sámánizmusba átmenő) bon tradíció és bon vallás Tibetből kiszűrődő formái áttételes hatást gyakorolhattak a hunok spirituális életére.

Az, hogy Irán vallásai és tradíciói hatást gyakorolhattak mind a hunokra, mind az ősmagyarokra, alig lehet kétséges. Mind a Zaratustra-féle *mazdaizmus*, mind a *zervanizmus* hatása feltételezhető, és igen valószínű, hogy mind a *manicheizmus*nak, mind a *katharizmus*nak, mind pedig – a magyar Honfoglalás után – a *bogumilizmusnak* jelentkeztek a közvetett, de mégis kifejezett influenciái és hatásai.

Kétségtelen, hogy a hunok kapcsolatba kerültek a *kereszténységgel*, s nyugat felé való vonulásuk, hódító útjuk során egyre erősebben. Egy kis töredéküktől eltekintve nem lettek keresztények, de – akárcsak később a szintén nyugat felé vonuló magyarok – megismerkedtek részben közvetve, részben közvetlenül a kereszténység nesztoriánus formájával, a bizánci kereszténységgel (vagyis a későbbi keleti keresztény orthodoxiával) és a latin–római katolikus kereszténységgel is. Van némi valószínűsége annak is, hogy Európa más, elsősorban germán ősvallásainak kimerülő és eltűnő utóformációival – legalábbis a hunok – kapcsolatba kerülhettek, s annak már több, hogy a magyarok a Honfoglalás után a kereszténységnek a lovagrendek által képviselt, ezotéria-hordozó mély–magas szintjeivel valóban kapcsolatba kerültek. Annak, hogy akár a hunok, akár a magyarok a kereszténységnek az úgynevezett monofizita-színezetű irányzataival is érintkeztek volna, nincs sem bizonyítéka, sem cáfolata. Miután egyáltalán nem célunk, hogy e he-

lyen a hunok és ősmagyarok egyébként rendkívül érdekes, számkra döntő fontosságú, ám sajnos egyenlőre igen kevésbé ismert és tisztázott vallásával foglalkozunk akár csak érintőlegesen is, kizárólag azokat a valószínűsíthető tradicionális és vallási kapcsolatokat említettük meg, amelyek a kifejtésre kerülő feltételezésünk szempontjából fontosak lehetnek.

Attila – mint a hunok királya – szemben állt a keresztény Nyugattal. Szemben állt a Kelet-római Birodalommal (Bizánccal) és a végidőszakát élő Nyugat-római birodalommal is. A későbbi időkben nem véletlenül lett Attila oly félelmetes és démonikus alakká a keresztény Nyugat emlékezetében. Ám Attila keresztény-ellenessége, sőt rómaiság-ellenessége sem volt végletes. Fel lehet vetni annak a lehetőségét is, hogy a hunokra hatott a kereszténység. A régi sámáni, s még inkább táltosi ősvallásukra, mint szubsztrátumra, akárcsak a velük érintkezésbe került többi vallás, jelentős hatást gyakorolt a keresztény szellemiségre, anélkül, hogy a hunok keresztényekké lettek volna. A legmagasabb spirituális szinten álló hunokra és magára Attilára – ez csaknem teljesen bizonyos – a kereszténységnek nem csupán a felülete gyakorolt hatást, hanem a mélysége és magassága is; talán az akkor már eltűnőben lévő, de még teljesen meg nem szűnt ezotéria-hordozó keresztény gnózis sem volt ismeretlen előtte. Attila nem lett keresztény, de a kereszténység szellemi jövőjét – ellentmondásos szellemi jövőjét – minden bizonnyal meglátta, s feltételezhetjük, hogy azt is meglátta: ma még a hunok számára nem ez a követendő út, de a jövőben a dinasztíája és népének azutódnépe számára ez az út válik szinte egyedül járhatóvá.

Az ősi tradíciók és vallások elválaszthatatlanok voltak (s maradványaik még ma is elválaszthatatlanok) a mágiától; mind az alacsonyabb rendű goétikus mágiától vagy démonomágiától, mind a magasabb rendű, az igazi, a theourgikus mágiától. A sámánok és a táltosok is rendelkeztek eleve meglévő és kialakított mágikus képességekkel, főként a démonomágia szintjén, de legnagyobbjaik az igazi mágia szintjén is.

A mágia legmagasabb foka – a mágikus létszemlélet szerint – összefügg a mindenhatóság (*omnipotentia*) megvalósításával. Az ehhez vezető út is a nagy, az egyetemessé váló mágikus hatalmi képesség (*magnipotentia*) beteljesedésének az útja. A magnipotenciák egyike – minden mágikus megvalósítási úton – a feltámadás (*resurrectio*) mágikus képességének a birtokbavétele. Az ezoterikus háttérű megközelítés szempontjából a feltámadás egészen messzemenően nem azonos a feléledéssel. (Amikor Jézus Krisztus Lázárt feltámasztotta, ez voltaképpen mágikus felélesztés–feléledés volt, Jézus Krisztus *saját* feltámadása azonban igazi theourgikus–mágikus feltámadásnak tekinthető.) A feltámadás a Lét teljes restaurációja az emberi test–lélek–szellem hármas egységére vetítve. A durva anyagi test – átlényegülve – ilyenkor eltűnik. A feltámadott ember-mágusnak az is a képességei közé tartozik, hogy bármikor, bármilyen materializáltsági fokon megjelenhetnek. Úgy is, hogy csak „tisztánlátók” tudják tapasztalni, úgy is, hogy láthatóvá válik, de nem lesz tapintható, úgy is, hogy tapintható lesz, de nem lesz látható, és – nyilvánvalóan – úgy is, hogy látható is lesz és tapintható is; majd ismét eltűnhet minden tekintetben. Olyan mágikus feltámadás is lehetséges, amelynek nincs a testi maradványokra vetülő – mások által is tapasztalható – megjelenítettsége.

A taoista mágia beavatási–megvalósítási útjának legmagasabb fokozatai közé tartozott a taoista mágus feltámadása. A kriptába vagy sziklasírba helyezett és biológiai értelemben teljesen halott mágus – a taoisták tanúsága szerint – egy idő múlva eltűnt a sírjából, s a helyén egy *jogar*, vagy egy jogar-markolatú *kard* maradt. Voltak olyan taoista mágusok, akik többször is feltámadtak, de azok akiknek a sírjában jogar vagy kard maradt, általában nem jelentek meg többé. A taoizmus tanítása szerint – de erről más, például a hindu tradíció is tud – a feltámadás egybeeshet az Abszolútummal való Egység megvalósításával, de megvalósulhat ennél alacsonyabb (noha azért igen magas) fokon is.

Azok a valószínűsíthető és mérhetetlenül lapos ellenvetések, amelyek szerint ilyen esetekben a tanítványok csaló hamisításával

lehet számolni, csupán arról tanúskodnak, hogy kieszelőik sem elképzelni, sem elgondolni nem képesek a spirituális és tradicionális ember típusát, s nem érdemlik meg, hogy ellenvetéseikre reflektáljunk. Elég annyit megjegyeznünk, hogy a híres torinói leplet, amely Jézus Krisztus testének „lenyomatát” őrzi, s amely egyben az átlényegülő és dematerializációs feltámadás exoterikus bizonyítéka, igen gyakran minősítették jóhiszemű vagy kevésbé jóhiszemű hamisítás eredményének (legutóbb 1988-ban). A hamisítás kizárható, s a lepel érvényes valóságának a cáfolatai most is, mint mindig, széthullottak a legújabb bizonyítékok és ellencáfolatok meggyőző ereje által.

Mindezek szükséges előrebocsátása után rátérhetünk voltaképpen feltételezésünk kimondására. Valamikor a királyok mindig szakrális királyok voltak, a szakralitás különböző fokán, de rendelkezve az „igazi karizma” erejével; a későbbiekben a szakrális királyok – mint az ősi istenkirályok utódai – egyre kivételesebbek lettek: a magyar Szent László és a francia Szent Lajos az utolsók közé tartoznak. Attila, a hun birodalom királya minden bizonnyal szakrális uralkodó volt, valószínűleg a szakralitás igen magas fokán. A szakralitás – eredeti értelmében – nem csupán a szentség méltóságát jelentette, hanem valóságos theourgikus–mágikus hatalmat is; mint *igazi* királyi hatalmat, amely túlterjed a király külső hatalmán, bensőleg megalapozva azt.

Alig lehet kétségünk a tekintetben, hogy Attila szakrális király és *mágus-király* volt. Azt, hogy Attila honnan, kitől nyerhette beavatásait, ki volt az útmutatója a beavatás feletti megvalósítás útján: nem tudjuk. Bizonyára rendelkezett a beavatás összes előfeltételével, s valószínűsíthető, hogy a mestere vagy egy taoista mágus volt, vagy olyasvalaki, aki a taoista mágikus úthoz közelálló ösvényen járt. Feltevésünk az, hogy *a magyar Szent Korona nem „készült” sehol*. Ez Attila legendás sírjában, a hármaskoporsóban lehetett, Attilának, a szakrális mágus-királynak feltámadt teste helyén, a királyi hatalom és uralom jelenlétének a lenyomataként, s azt a célt is szolgálta, hogy Attila dinasztíájának a királyi urai, At-

tila népe utódnépének királyai majd ezzel koronázhassák–koronáztathassák meg magukat, s ez legyen majd a keresztény hun–magyar királyok s a majdani új ország koronája.

Amit a régészek valószínűleg soha nem fognak megtalálni – Attila sírját –, azt megtalálták a Türol-dinasztiához tartozó hű beavatottak és látnokok. Nem tudjuk azt sem, hogy hol, és azt sem, hogy mikor. Lehet, hogy Attila halálát követően nem sokkal magukkal vitték kelet felé a hunok – esetleg Attila hármas koporsójával együtt – a koronát, s az első vagy második honfoglalást végbevívő magyarok hozták vissza magukkal, s őrizték titokban, esetleg újból sírba ásva. Lehet, hogy Árpád (akit nem fejedelemnek vagy vezérnek, kendének vagy gyulának, hanem a kazár függés levetésével *kgáánnak*, vagyis *királynak* kell tekintenünk) birtokában volt a korona, de nem koronáztatta meg magát azzal, mert még nem jött el annak az ideje, hogy megtehesse. Feltételezésünk szerint – akár fogalmilag is, akár másként – voltak, akik tudták – s Árpád király is ezek között volt –, hogy a Honfoglalás és az állam előalapítása még nem elegendő; a keresztény államalapítás lesz az alkalmas időpont, amikor az Attila-korona előkerülhet, s az államalapító első keresztény király lesz az, akinek először a fejére kerülhet. Annak feltételezése nemigen lenne megalapozott, hogy a Szent Korona először a bizánci császárhoz vagy a pápához került volna, s ezek egyikétől került volna a létesülő Magyarországra.

Azt tudjuk, hogy a nyugat felé vonuló magyarok, részben a kazár függés következtében, ismerték a judaizmust–izraelitizmust is, és az iszlámot is, de a nesztoriánus kereszténység sem volt számukra ismeretlen, mint már említettük. Sőt, a keresztény hatást kifejezetten feltételezhetjük, amely az ősi táltos-vallásra, mint vallási szubsztrátumra, részint hatott, részint – valamilyen mértékben – rá is épülhetett (keveredve sok más befolyással). Kellő óvatossággal a magyarok „praechristianismus”-a is felvethető.

A magyarok számára a kereszténység felvétele, a kedvező predispozíciók ellenére, nyilvánvalóan traumatikus volt, s a trauma utóhatásai évszázadokig – szinte megfogalmazatlanul – tovább

éltek a felszín alatt egy lappangó kórhoz hasonlóan. Természetesen nem kizárólag a trauma utóhatásai működtek tovább, hanem az ősi vallás maradványai, ősi tudás-elemek, szimbólumok, az *ethno-genius* vagy az *ethno-genius*ok hatóerői is. Ezek a tovább élő motívumok feltétlenül pozitívumok voltak. Az erősödő – sok tekintetben periferizálódó – keresztény és nyugati befolyás, különösen akkor, amikor hatalmi alátámasztást nyert, az ősi motívumokat minden téren háttérbe szorította. A sok egyéb tekintetben talán kevésbé spirituális protestantizmus e téren – bizonyos mértékig – felszabadító hatású volt. A katolicizmus némely területen érződő „nyomasztó ereje” helyett egy kevésbé presszionatív és az ősi magyar vallási alaporientációval jobban rezonáló vallási irányzat – ugyanekkor keresztény irányzat – jelent meg a reformációt követően. Ennek hatására ősi magyar tradicionális és vallási motívumok kerültek a felszínre; olyan erők és elemek, amelyek sokáig lappangó állapotban voltak, s e hatás nélkül talán örökre eltűntek volna.

A kereszténység azonban – mind a katolicizmus, mind később a protestantizmus – a keresztény trauma ellenére is a jövő útját jelentette a magyarság számára. A Honfoglalás után a kereszténység – kisebb szektáktól eltekintve – lényegileg még (egészen rövid ideig) egységesnek volt mondható: István országa, a Túrul-dinasztia országa sem szellemi, sem semmiféle más tekintetben nem maradt volna meg, ha nem csatlakozik a kereszténységhez. Attila ezt minden bizonnyal – látnoki erői révén – előre látta és tudta. Önmaga látható – ám transzcendens erejű – lenyomatát, a Szent Koronát a majdani keresztény királyságra, a keresztény Túrul-Királyra hagyta. A Szent Korona ezért – keresztény korona.

Magyarországnak és a magyarságnak, a Magyar Nemzetnek meg kell őriznie tradicionális keleti eredetének és összefüggéseinek a tudatát, meg kell őriznie és fel kell élesztenie katolikus, protestáns, esetleg keleti orthodox kereszténységének a tudatát, tudatosítania kell mind a Kelethez, mind Nyugathoz, Európához való tartozását. Meg kell őriznie és fel kell magában ébresztenie a Magyar Királyság igenlését: fel kell, hogy gyulladjon benne az egye-

temes és integrális szellemi–metafizikai Tradicionalitásnak – mint állásfoglaló tudatosságnak – az érvénye és valósága.

Ez Attila öröksége, amit népe utódnépére, országának utódországára hagyott: ez a Szent Korona tárgyi és eszmei valósága, s mindaz, ami a Szent Korona eszmei valóságából elidegeníthetetlenül és kivonhatatlanul következik.

Ez Attila, Álmos, Árpád, Szent István, Szent Imre és Szent László öröksége, a Királyok, a Királyság és a Királyiség öröksége.

*L. A.
(1989)*

III.

A MAGYARSÁG SZELLEMI KÜLDETÉSE

*„Furcsa rikoltás szakad a számon,
benne borzong a turáni láz,
három ős-szentség tanított rája:
A Vér, a Bor és a Búzaáldás”
vitéz Somogyváry Gyula*

1.

NOMÁDSÁG, KELET, HARC, SZENTKIRÁLY

Célzatosan választottam kiindulópontként néhány olyan alapfogalmat, amelyek az ősmagyarság létéhez mondhatni vitathatatlanul hozzátartoznak, noha értelmezésük kapcsán erősen megoszlanak a vélemények. E sorok írásakor a jelenkori már-már teljes körű mentális elferdüléseket és szemléletmódbeli degenerációkat félretéve, a magyarság szellemi küldetésének megfelelő megvilágításához az egyetemes metafizikai hagyományosság alapelveit alkalmaztam (ezen belül pedig formailag – tekintettel a magyarság és a keresztény hagyomány szoros, évezredek kapcsolatra – első sorban az eredeti keresztény hagyomány mitikus–szimbolikus fogalmait, valamint néhány szanszkrit kozmológiai–metafizikai kifejezést). Ennek megfelelően messzemenőig el kellett utasítanom a racionalizmus, a materializmus, az evolucionizmus által megfertőzött modern tudományok, az etnológia, a szociológia alapjaiban hibás vélekedéseit, amelyek abból indulnak ki, hogy az ember az „állatvilágból emelkedett ki”, a jelenkori civilizált népek őseit pedig a „primitíveknek” nevezett vademberek közösségeiben kell keresni; az igazság valójában ennek pontosan az ellenkezője.

Ha a jelenlegi emberi világcikluson, az ind-hindu hagyomány fogalmának megfelelő *mahā-yugán* belül meg kellene határozni azt az első, lényegesebb különbséget, amely a jelentősebb embercsoportok és népek között feszül, akkor ez a *vándorló* és a *letelepedett* életformák közti különbség lenne. Miként már utaltunk rá, a nomád és a letelepedett életforma, illetve az ezeknek megfelelő szemléletmódok közötti eltérés valóban alapvető, és a legkorábbi elkülönülés óta létezik; ezek viszonylatában az összes többi emberi tevékenység csak alárendelt és mellékes. Mivel az ősmagysárg harcoss-nomád volta aligha vitatható, a nomádság további szellemi értékelése e helyütt döntő jelentőségű.

A bibliai mítosz szerint a földi világban a Kezdet Emberét képviselő Adam Harrison – az 'Első Ember' – fiai, Kain és Ábel testesítik meg a két eltérő életforma őstípusait: „*És Ábel juhok pásztora lőn, Kain pedig földművelő*”¹. Mint ismeretes, Ábel állati áldozatát, amelynek füstje merőlegesen az ég felé száll, Isten örömmel fogadja, míg ellenben Kain, vízszintesen a földön elterülő füstű felajánlásának elutasítás jut osztályrészül. A nomádságot megszemélyesítő Ábel ily módon az éggel, az egyetemes megnyilvánulást szimbolizáló világháromszög csúcsával, vagyis a kezdeti, fényteli, pozitív, férfiúi őselvvel, egyszóval az Esszencialitással áll összefüggésben (felfelé szálló, égi füst), míg a letelepedett Kain a földdel, az alappal, következképpen a sötét, negatív, női őselvvel, a szubsztanciálitással hozható összefüggésbe (vízszintesen elterülő, földi füst).² A megnyilvánulás szemszögéből nézve ily módon a nomád alapesetben magasabb rendű a letelepedettnél; viszonya közvetlenebb az Éggel, az Aranykorral, amelyet a behatárolatlan tértudat és az idő szinte teljes hiánya, a szabadság jellemez. Az aranykori ember

¹ Genesis 4:2

² Természetesen a letelepedettség önmagában még nem negatívum, és itt mindenekelőtt – a bibliai szimbolika nyelvén szólva – a kezdeti, édenkerti, illetve a végző, mennyei jeruzsálemi, „statikus” létformára kell gondolni; mindez a szimbólumok kettős értelme miatt nem tartalmaz semmi ellentmondást. Továbbá vö. *Fejlődő létirányítás*. XII. fej. A metafizikai Kettős.

a határtalan térben él, az idő jelentősége elenyésző a számára, nem éli át annak szorító jellegét, amit az a tény is jelez, hogy a világkorszakok, a *yugák* közül az Aranykor a leghosszabb. A tér embere nem hoz létre semmi állandót, főleg a hozzá hasonlóan mozgékony állatvilággal áll kapcsolatban, és hagyományai, jelképei, művészei döntően hallhatóak és hangzóak. „A nomád, pásztorkodó népek – mondja Guénon – semmi időállót nem építenek, nem dolgoznak a jövő érdekében, amely el is kerüli figyelmüket; hanem a tér lebeg szemük előtt, amelyben semmiféle határral nem találják szembe magukat, ellenkezőleg, a tér mindig új lehetőséget nyit számukra. Így tárul fel a kozmikus alapelvek összefüggése abban a rendben, amelyhez Kain és Ábel szimbolizmusa kapcsolódik: az *összehúzás* alapelvéé, amelyet az idő képvisel, valamint a *kiterjedés*, amit a tér képvisel. Gyakorlatilag mindkét alapelv egyidejűleg nyilvánul meg az időben és a térben, mint ahogy minden másban is egyszerre nyilatkoznak meg; erre azért szükséges rámutatni, hogy elkerüljük az indokolatlanul leegyszerűsített azonosításokat vagy általánosításokat, valamint hogy feloldjuk az esetenként megjelenő szembenállásokat; viszont vitathatatlan, hogy az összehúzóadás alapelvének tevékenysége az időbeliségben meghatározó, míg a kiterjedése a térbeliségben. Sőt, ha szabad azt mondani, *az idő elfogyasztja a teret*; s ennek megfelelően a letelepedett népek idővel fokozatosan magukba szívják a nomádokat; s tulajdonképpen ez ad társadalmi, történelmi jelentőséget annak, hogy Kain meggyilkolta Ábelt”.³ „*És lőn, mikor a mezőn valának, támadá Kain Ábelre az ő atyjafiára, és megöle őt.*”⁴

Fentiek értelmében a kereszténység előtti hun–magyar királyok letelepedett életformától való tartózkodása, sőt, ez iránti ellenszenve mély értelmű szellemi pozitívum is lehet, ha azon metafizikai igazság felismerése áll mögötte, hogy a letelepedett életforma előmoz-

³Lásd René Guénon: *A mennyiség uralma*. 21. fejezet. I. m.

⁴*Genesis* 4:8. Vö. Ady Endre: *Kain megölte Ábelt*.

dítja a világ „megdermedését”, ami a tudat és a lét egyetemleges elsötétülésének egyik fő mozgatórugója. Ennek fényében mind Attila (Atilla, Etele) hun nagykirály háborúi a *kali-yugai* tendenciákkal, a fenti szempontból hamarabb átitatódott keresztény Nyugat, Kelet-római Birodalom (Bizánc), illetve Nyugat-római Birodalom ellen, mind a honfoglaló magyarok úgynevezett „kalandozásai” pozitív megvilágításba kerülhetnek; látszólag Ábel hősie létharca ez a világot illető „megdermedést” elősegítő, „gyilkos” kainták ellen.

A nomád magyarság észak-keleti eredete és főbb vonalaiban északról dél, illetve keletről nyugat felé való hódító vándorlásának értékeléséhez a szakrális–tradicionális földrajz nyújt ezoterikus támpontokat. Ezek szerint nagy általánosságban elmondható, hogy metafizikai szempontból *helyzetileg Észak, irányulás tekintetében Dél tekinthető magasabb rendűnek*. Az észak-déli vándorlás így mindig elsődleges, erősen szellemi áthatottságú; miközben a kelet–nyugati irányú mozgás már másodlagos, s főként lelki meghatározottságú.

Egy egész népet érintő vállalkozás, mint a középkori magyar honfoglalás, miértjének tisztázása nyilvánvalóan számos, rendkívül összetett tényező vizsgálatát követelné meg, amelyek közül többnek a természete olyan, hogy a szokványos vizsgálati módszerek lehetőségeit eleve meghaladja. Mindenesetre azokat a lapos és banális „reálpolitikai” magyarázatokat gyakorlatilag kizárhatjuk az értékelhetőség köréből, amelyek szerint a korabeli magyarság egy „váratlan besenyő támadástól” megriadva indult volna el a Nyugat felé; nos ez az állítólagos besenyő támadás, ami mindössze az útrakelő egyik magyar törzs utóvédjét érte, jelentéktelen esemény volt, amelynek egyetlen történelmi alapja Konstantinos császár egyik – éppen besenyő forrásból származó – feljegyzése Botond fenyegető bizánci hadjáratának előestéjén. Maga a magyar mondai hagyomány nem tud a nép szorongatott helyzetéről, besenyők vagy mások „hadjáratáról”, ami elől menekülni kellene, hanem ehelyett az Istenség küldötte „turulmadár” látogatásáról beszél Álmos

anyjánál, Emesénél (amely név – és ez egy külön tanulmányt is megérdemelne – *'vaddisznóanyát'* jelöl, s mint ilyen a szellemi kaszt – illetve az ezt képző erő – Árpádok eredeténél való jelenlétét hivatott kifejezni, mivel a vaddisznó a *brāhmaṇák* őseredeti szimbóluma). A nagy nyugati útnak tehát nem földi kényszer, hanem égi küldetés a mozgatórugója. Ugyanakkor némely vezetők esetében az az intuitív felismerés is szerepelhetett az indítóokok között, hogy a nomád életformáról – a megdermedési tendenciák felerősödése miatt – önerőből és szabad akaratból át kell térni a letelepedettség-re; másként megfogalmazva, a nép vagy kainivá válik, és bár átkozott, él, vagy ábeli marad, de akkor megsemmisül. Hogy ennek elhatározása – az aktuális nyugati helyzet ismertségi fokától függően – eleve megvolt-e, vagy csupán itt fogalmazódott meg, további kérdés. Mindenesetre az Árpádok és így módon a magyarság a döntő pillanatban jól választottak: Kain fején azonban, jól tudjuk, átok ül...

A tér-idő együttesben a tér elem az állandó mozgással, a népet tekintve pedig a nem letelepedett életformával függ össze. A tér az az elem, amely szimbolikusan közelebb áll az eredethez, amelyben minden egyidejűségben van jelen az időt megelőző örökkévalóságban. A határtalan távlatú térben folyó élet szabadságot, kisebb mérvű időbevetettséget kölcsönöz az embernek. Az elvesztéssel összefüggő letelepedésnél az idő elem kerül túlsúlyra; az idő elem túlsúlyával fokozatosan és egyre inkább „gyorsul az idő”, mind jobban közeledik a ciklikus vég, amikor is a szinte teljes győzelemre jutó idő úgyszólván megsemmisíti a teret: a „világ vége” nem utolsó sorban *a tér végét* jelenti; Kain meggyilkolja Ábelt... Ám – miként arra Guénon rámutat – amidőn az idő már-már végleg győzelemre jutni látszik, vagyis amikor az idő összehúzódása szinte a végsőkéig fokozódik, akkor az idő végül is hozzávetőlegesen egyetlen pillanattá zsugorodik. Ekkor valójában megszűnik minden időtartam, mert nyilvánvalóan nem lehet semmiféle egymásutániség a pillanaton belül. „Így az történik, hogy a felfaló idő »önmagát felfalva szűnik meg« és pedig oly módon, hogy a »világ

végénél», vagyis a ciklikus megnyilvánulás végső határánál »nem lesz többé idő«.⁵ Ahogyan a ciklikus véget követő helyreállítódást jelképező *hetedik* angyal kapcsán mondja az *Apokalypsis*: „*És az angyal, a kit láték állani a tengeren és a földön, felemelé a kezét az égbe; És megesküvék arra, a ki örökkön örökké él, a ki teremtette az eget és a benne valókat, és a tengert és a benne valókat, hogy idő többé nem létszen*”.⁶ Itt a hetes szám a középpontot jelképezi, amely kapcsán – a fentiek értelmében – joggal mondhatjuk, hogy a középpont, a centrum ott van, ahol az idő térré válik; a tér idő felett aratott végső győzelme fogalmazódik meg itt. Az idő hátrányára és a tér előnyére végül is egy fordulat áll be: amikor az idő már-már teljesen elnyelni látszik a teret, a tér magába szívja az időt; és ezt a bibliai szimbolika kozmologikus értelmében úgy lehet kifejezni, hogy ez Ábel végső bosszúja Kainon. A gyilkos, a rajta ülő átok miatt – és ennek tanulmányunk szempontjából később lesz jelentősége – öngyilkosságra kényszerül...

Hogy a honfoglaláskori nomád magyarság tradicionális doktrína- és ritusegyüttesének kialakulására közvetlenül vagy közvetve milyen tradicionális szellemiség gyakorolt hatást, a mából nehéz meghatározni. Az előzményeket illetően tény, hogy amióta a kínai krónikák ismertté váltak, a hunokat a Kína északi határán élő *hiung-nu* vagy *hun-nu* nevű nomád néppel azonosítják, amelynek a *taoizmus*sal való kapcsolata szinte bizonyos. Némileg távolabbról a tibeti *bon-hagyomány*, illetve ennek *sámánizmus*ba átmenő formái, megint más vonatkozásban a Zarathustra-féle *mazdaizmus* és *zervanizmus*, továbbá a *manicheizmus*, valamint maga a *kereszténység* és ennek egyes heterodox formái, a *katharizmus*, majd – a magyar honfoglalás után – a *bogumilizmus* is szóba kerülhet a tradicionális szellemi kapcsolatok tisztázásakor. E hagyományok tanításainak tárgyalása e helyütt természetesen nem lehetséges, s a legáltalánosabb félreértések tisztázása végett csak az úgynevezett *sámánizmus*

⁵ Guénon: *A mennyiség uralma*. 23. fejezet.

⁶ *Apokalypsis Ioannis* 10:5-6.

kapcsán kell néhány megjegyzést tenni. Az igen magas rendű kozmológiai háttérrel rendelkező sámánizmus kétségtelenül a legősibb tradicionális rítusokhoz hasonló szertatásokat is magában foglal. Egyes sámánista jelképek, például a három világ vagy általában a hetes szám kitüntetettsége, a világfa, a fa és a hatyú, egyenesen az őseredeti hagyomány legtisztább származékainak tekinthetők, nem beszélve a sámán működése szempontjából nélkülözhetetlen, paranormális képességekről, amelyek egykor valódi hatalmi körrel ruházták fel az igazi sámánokat. A sámánizmusnál, miként lényegében az összes régi vallásnál, a papi hatalom közvetlen mágikus képességekkel kellett, hogy együtt járjon; a mágikus képességek meglétét a papoknak időről-időre bizonyítaniuk kellett, s amikor ez különböző okokból kifolyólag nem történt meg, azt jelezte, hogy az illető vallások fokozatosan a kimerülés útjára léptek.

A honfoglaló magyarság néhány jellegzetessége szintén nagyon ősi tradicionális vonatkozásokat mutat. Maga a hármas vezetés – az *árpád* (*ḡagán* vagyis 'király'), a *horka* és a *gyula* – eredete ugyanazokra a rangokra és őselvekre látszik visszanyúlni, amelyeket 'világpapkirályként' (*brāhmātmā*), 'világpapként' (*mahātmā*) s 'világkirályként' (*mahāṅga*) ismerünk az ind-hindu szellemi hagyományból. A vérszövetséget kötő törzsek hetes száma, pontosabban a hat plusz egy vezértörzs, szintén a legősibb szimbolikát hordozza, arra a teljességre utalva, amelyet többek között a térben a hat irány, valamint a központi hetedik régió, a nem térbeli centrum jelképez. De a pozitívumokat kiemelve, említhetnénk itt többek között magát a turul szimbólumot, az új mint legősibb „édeni”, királyi fegyver⁷ kultuszát, a napkultuszt, a fehér ló áldozást, a pajzsraemelést vagy sok tekintetben a legutóbbi időig fennmaradt csodálatos rituális táncot, zenét és éneklést, valamint számtalan elemet és adalékot, amelyek egy túlnyomórészt *ḡsatriya* vagyis harcos-lovagi tan és rítusrendszer meglétét bizonyítják. Nem elhanyagolható ugyanis,

⁷ Vö. A. K. Coomaraswamy: Az íjászat szimbolikája. In *Tanulmányok a tradicionális íjászatról*. Debrecen, 2009, Kvintesszencia Kiadó.

hogy a honfoglaló magyarság, mint minden nomád nép, eredendően *katon*a volt. Az idegen népek szemében a harcosokból különösen szívósságuk és kitartásuk tűnt fel. A magyar – írja Bölcs Leó császár *Taktikájában* – „*a munkát és fáradságot magasztosan elviseli, tűri az égető meleget és a fagyáló hideget s a nomád életből folyó egyéb nélkülözéseket. Nem hagyják fel a harccal, mint más nép, ha az első csatában megverték őket, hanem míg csak tökéletesen meg nem alázattak, sokféle módon iparkodnak az ellenfélre csapást mérni.*” Összhangban áll ez az arab beszámolókkal, amelyek szerint a levédiai magyarok „*bátrak, jókinézésűek és tekintélyesek. Ruházatuk színes se-lyemszövetből készült, fegyverzetük ezüsttel bevont, fénytkedvelők.*” A harcos–katonai életforma, a metafizikai őselvek által létrehívott kasztrendszerben a *kşatriya*-kasztnek felel meg. A *kşatriya* a szellemi kasztot követően elsősorban a szoláris minőséggel, a Nap-szerűséggel áll összefüggésben; a Nap-mitológiát látszik alátámasztani többek között az a tény, amikor a honfoglaló magyarok halottaik arcát kelet felé, a felkelő Nap irányába fordították. A keletelés rítusa a helyes szellemi orientációt, a szellemi központnak a földi világban való lenyomata felé való irányulást fejezte ki.

Mindemellett lényeges, hogy egy nép vizsgálata során magát a népet elválasszuk a körében uralkodó, s nem a nép közé tartozó dinasztitától. Esetünkben az Árpád-házi királyokat adó Turul-dinasztia tulajdonképpen nem tekinthető magyarnak, mint ahogy például valójában a Habsburgok sem osztrákok; *a dinasztia lényegileg nemzetfeletti valóság*. Maga a turulmadár annak a feltartóztatathatlan akaratnak a kifejeződése egy nemzetfeletti dinasztiaiban, amely más síkon egy állatfajban is megnyilatkozik. Az Atilla-hagyomány és a Turul-mítosz együttesen mágikus tekintélyt ruháznak a valóban szakrális Árpád-házra, s a magyarság körében kezdettől fogva él a nemzetfeletti dinasztíát a néppel hosszú évszázadokra összefűző sorsközösségi tudat, amely szerint az alattvalókat kizárólag a király és leszármazói metafizikai eredetű, szakrális vezetői képessége élteti és táplálja. A királyi háznak ez az eredet biztosít rendkívüli képességeket, bölcsességet, hősiességet és

előkelőséget; e megkülönböztető tulajdonságok a vérben öröklődnek, s így a magyar monarchikus intézmény első alakjában teljesen a keleti harcos-nomád népek jellemző uralomdoktrínájával áll megfelelésben. Minden hagyomány, kihangsúlyozottan vagy kevésbé kihangsúlyozottan, de tanítja, hogy a *királyság* az ember őseredeti valóságával függ össze. Az aranykori ember királyi ember, az Aranykorban minden ember a királyiságnak megfelelő tudati szinten áll, vagyis király. Az eredettől való elszakadás, a népek és a nyelvek megsokasodása és összezavarodása utáni idők elején azonban még él az igény arra, hogy a közösség élén egy kitüntetett király álljon, aki az elmúlt idők normalitásának letéteményese és megtestesítője a többiek szemében. Mindenkiben él ugyan a királyságtudat, többé-kevésbé mindenki természete királyi természet, de a maga teljességében már mégsem mindenki király. És ekkor jelenik meg a kitüntetett király iránti igény, aki a nép szemében a normalitást, a kezdetet és az Eredetet képviseli. Mert a szakrális király – amilyen Atila hun nagykirály vagy Árpád király – továbbra is megtestesíti valamilyen értelemben azt, ami a királyság, királyiség és az Egyetemes Ember sajátos kompakt egységéből következik. Ez az egység magának az embernek az őseredeti természetét fejezi ki.

2.

A KERESZTÉNYSÉGTŐL

AZ ANTITRADICIONALITÁS JELENKORI URALMÁIG

Fentebb utaltam az eredeti vallások kimerülésére, amikor a vallási előljárók már nem rendelkeztek megfelelőképpen a papi hatalomhoz nélkülözhetetlen, tényleges mágikus képességekkel. Ez valójában az egyetemes tudati elsötétedés egyik fokozata, amely a jelen világekorszak, az úgynevezett *Kali-yuga* fő jellemzője. A valószínűleg igen összetett magyar őshagyomány esetében is ez a kimerülés tette lehetővé, hogy a kereszténység térítői esélyei megnövekedjenek. A keresztény vallás felvétele minden népnél traumatikus volt, mindazonáltal már nem lehetett fenntartani a régi formákat. Ese-

tünkben maga a felvétel egyrésztől nehezen ment végbe, ami a *kşatriya* magyarság főbb vonalaiban szoláris hagyománya eltérő voltának volt betudható, másrésztől mégis könnyen játszódott le, ami elsősorban azon metafizikai ideák jelenlétének köszönhető, amelyeket a letelepedő magyarság kétségtelenül szilárdan birtokolt. Az úgynevezett „pogány” lázadásokhoz (Vata-féle és Vata fia János-féle) jóllehet még sokan kötődtek, ám ezek leverésében nagy szerepet játszott az a negatívum, miszerint a lázadások kimerültek a kereszténység elleni szembenállásban, anélkül, hogy helyett valami valóban egyetemes érvényűt tudtak volna felmutatni. Ugyanakkor, más síkon vizsgálva, a X. századi európai politikai helyzet és a valóságos erőviszonyok teljes félreértésével lehet csak megköcskázni azt a naiv állítást, hogy a magyarság mint „pogány” és nomád nép zavartalanul tovább élhette volna a maga, Nyugattal szembenálló „turáni” életét. A kereszténység felvétele, illetve az ábeli nomád életnek a kaini letelepedettségre cserélése együtt nyilvánvalóan traumatikus volt, s ennek utóhatásai még évszázadokig tovább éltek népünk körében; a kereszténység azonban mégis a jövő útját jelentette. Azt az utat, amelyet megfelelő látnokok – sőt talán maga Atilla hun király – utódaiknak, egyszersmind a tradicionalitás jegyében álló magyar népnek jó előre kijelöltek.

A jelen korból nézve, amikor is a metafizikai értelemben vett sötétség – az általános involúció következtében – messzemenőkéig nagyobb tért hódított a földi–emberi világban, mint a középkorban, a Koppány és Vajk (későbbi *Sanctus Primus Stephanus de genere Turul*), illetve a magyar ősvallás és a kereszténység közötti, akkori-ban kibékíthetetlennek tetsző ellentét valójában egyáltalán nem végletes. A *tradicionális* szellemiség két különböző formája állt itt egymással szemben, de amelyek az összes felszíni ellentét ellenére, pontosan a lényegét, az alapelveket tekintve korántsem végletesen összeegyeztethetetlenek. A valóban kibékíthetetlen ellentét, a földi–emberi világban elképzelhető leghatalmasabb szembenállás a metafizikai „sötétséggel” azonos antitradicionalitás és a metafizikai „világosságot” megjelenítő Tradíció és tradicionalitás között

feszül. Ez az ellentét esetünkre lefordítva nem Koppány és Vajk, hanem a Szent István-i és a modern Magyarország között vonható. És akik a XI. században felismerték ezt, jól tudták, hogy Ábel gyilkosa nem a kereszténység, amely bár lényegében a *Kali-yuga* jellegzetes terméke, alapelveit illetően vitathatatlanul a Tradíció letéteményese. Ők Kain helyett Séth nemzetségét látták meg, helyesen, a kereszténységben: „*Ádám pedig ismét ismeré az ő feleségét, és az szüle néki Fiat, és nevezé annak nevét Séthnek; mert adott úgy-mond énnekem az Isten más magot Ábel helyett, kit megöle Kain... Akkor kezdék segítségül hívni az Úrnak nevét.*”⁸ És ez a felismerés a továbbiakban életmentő jelentőségűnek bizonyult.

Fentiek értelmében a kereszténység felvétele egyrésztől kétség-telenül súlyos kárt okozott, mind világi, mind lelki–szellemi síkon a magyar nemzetnek és annak, amit a magyarság a történetben megnyilatkoztatni hivatott, másrésztől viszont – a Tradíció fényének hosszabb távon biztosított átsugárzása miatt – felbecsülhetetlen pozitívumokat hordozott. Maga a kereszténységgel egybeforrott Árpád-ház kihalása (1301) szimbolikus értelemben nem választható el élesen a ténytől, hogy ekkorra a magyar nép zömében elvesztette a rangot, hogy körében a szakrális dinasztia közvetlenül megtestesüljön. Mindazonáltal Magyarország Turul-dinasztiát (Árpád-ház) követő királyi dinasztiái, nevezetesen az Anjou-, a Luxemburgi-, kevésbé a Jagelló-, valamint a Habsburg- és a Habsburg-Lothringen-dinasztia egyaránt tradicionális–metafizikai áthatottságúak voltak, és működésüket döntően a hagyományos alapelvek irányították; uralkodóik – néhány ellenpéldától eltekintve – szellemi fényt adtak a magyarságnak. Mivel – mint jeleztük – a dinasztiák mindig nemzetfeletti valóságok letéteményesei, az Árpád-ház kihalása utáni királyellenes felkelések alapjaikban már antitradicionális indíttatásúak. A magyarság sorsa és végzete nyilatkozott meg ezekben az évszázadokon át húzódó, látszólag a függetlenség kivívására irányuló törekvésekben. Amiről itt valójában szó volt, az Ábel

⁸ *Genesis* 4:25-26

emlékezete az elveszett fénykorra, amelyet a pusztai harcos a középkori Európában már hiába keresett maga körül; ebből alakult ki az a sajátos *titániság*, amely negatív értelemben a magyar lelkület egyik jellemző vonása lett: magasrendű képességek elhibázott cél szolgálatába való állítása. Olyan, mintha a harcos, aki nem nyugodhatik, hozzá illő, megfelelő ellenfélre csak a fenség birtoklásában lelne. A megoldás természetesen nem a fegyverletétel, hanem az ellenségkép kiigazítása, s ezáltal *a törvényes harc megvívása*: s éppen ez a kiigazítás a jelen tanulmány egyik fő feladata.

Úgy tűnik, a magyarság hanyatlása, amely kisebb-nagyobb megszakításokkal gyakorlatilag egészen napjainkig tart, a tradicionális szellemiség hanyatlásával, pontosabban háttérbe húzódásával párhuzamosan folyik. Jeleztem már az Árpád-ház kihalásának szimbolikus jelentését, ami hozzávetőlegesen egybeesik a tradicionális értelemben vett keresztény középkor végével. Az Európa egészét érintő tudati–létbeli elsötétülés természetesen Magyarországot sem kerülhette el, noha itt a kórtünetek – a keletibb fekvés miatt – mindig némi eltolódással jelentkeztek.

A világot elsötétítő antitradicionális elúttalanodás Nyugatról indult el, s amikor a maga igazi valójában megnyilatkozott, „reneszánsznak” nevezték el, noha újjászületésről szó sem volt, hanem éppenséggel a még életben maradt tradicionális maradványok példátlanul gyors pusztulása, pusztítása zajlott Európa szerte. Az az elsősorban a tudat egyetemességét érintő pusztítás, amit a „reneszánsz” a művészet és a társadalmi élet területén vitt végbe, a válás területén a „reformáció” révén teljesedett be. 1526 nem pusztán a magyarság tragédiája, ez az évtized az egyetemes szellemtörténet tragédiája is: Luther, Zwingli, Kálvin „tiltakozó” nevei fémjelzik a korabeli európai eseményeket. Anélkül, hogy a „reneszánsz” vagy a protestantizmus kritikai fenomenológiájába e helyütt belemerýednénk, megemlíthető, hogy ekkora a klasszikus keresztény felekezetek szellemi értelemben vett kimerülése is hozzájárzott a protestáns szekták sikeres színre lépéséhez, amelyek legtöbbször olyan alacsonyrendű emberi képességekre apellált, és apellál mind a mai

napig, amelyek rossz értelemben vett eksztatikus állapotokat provokálnak, miközben *a vallást pusztán emberi, társadalmi, morális síkra szállítják le*. Tény, hogy a szigorúan antitradicionális reformáció, s ezen belül a kálvinizmus, Magyarországon söpört végig talán a leggyorsabban, s hogy némelyek még a kálvinizmust tekintik az „igazi magyar vallásnak”, mindennek nevezhető, csak pozitívumnak nem. A tekintély elleni lázadás, a sokakat jellemző titáni deviáció folyamánként, hamar otthonra lelt a kálvinizmusban, noha vitathatatlan, hogy az ellenreformáció is jóformán Magyarországon aratta legnagyobb sikereit. Ugyanakkor „*a katholicizmus némely területen érződő »nyomasztó ereje« helyett egy kevésbé presszionatív és az ősi magyar vallási alaporientációval jobban rezonáló vallási irányzat – ugyanekkor keresztény irányzat – jelent meg a reformációt követően. Ennek hatására ősi magyar tradicionális és vallási motívumok kerültek a felszínre; olyan erők és elemek, amelyek sokáig lappangó állapotban voltak, s e hatás nélkül talán örökre eltűntek volna.*”⁹

A Nyugatról elindult antitradicionális akció következő fő fázisa a voltaképpen *elsőtétedést* jelentő „felvilágosodás” volt, amely csupán a „reneszánszban” s a „reformációban” felszínre került téveszméket vitte végkifejletükhöz. Az európai polgári forradalmak kedvező visszhangra találtak a magyarság nagy részénél, noha az 1848-as király elleni lázadásnak számos higgadt, de határozott ellenzője is akadt (Dessewffy, Szécsen, Szögyén, Zichy); ezeket az eseményeket szabadságharcnak nevezni voltaképpen szélsőbaloldali dilettantizmus. (Magyarországon mindeztidáig egyetlen valóban és vitathatatlanul *szabadságharcnak* nevezhető eseménysorozat játszódott le, mégpedig 1956. október 23-ától kezdődően.) Mivel mind a Rákóczi-féle felkelés, mind az 1848-as polgári forradalom az olykor ellentmondásokkal terhelt ugyan, de tradicionális elveket képviselő, Magyarországon törvényesen uralkodó Habsburg-

⁹ László András: Néhány megjegyzés a magyar királyok szent koronájával kapcsolatban. In *Kard, kereszt, korona*. Id. kiad. 11–19. o.

ház ellen irányult, s helyett az első legjobb esetben a nemzeti királyság, a második pedig a köztársaság intézményeit volt képes felkínálni, minden jó szándék ellenére mindkettő antitradicionálisnak, vagyis politikai síkon baloldalinak minősül, azaz a földi–emberi világban – tudva vagy tudatlanul – a metafizikai értelemben vett Sötétség uralmának fokozására irányulóknak tekinthető. Mindent összevetve és minden látszat ellenére nem valamiféle „igaz magyarság” húzódott meg a kuruczság vagy a Kossuth-párti erők hátterében, hanem a lét okkult háborújának aktuális felvonása, a nivelláló *nacionalizmus*, amelyben az a téveszme lépett működésbe, miszerint – érdemeitől és létrendi rangjától függetlenül – az egyetlen és legfőbb érték, ha valaki egy adott nép körében születik; továbbá egy homályosan meghatározott és nivellatív alapon elgondolt nemzeti függetlenség illúziójába ringatva a felkelőket, a tradicionális állameszme egyik utolsó fellegvárának megrendítése irányába hatott.

A középkorban, de bizonyos ideig az újkorban is, úgy Európában, mint Magyarországon a nemzet, a *náció* kizárólag a nemességet foglalta magában, nem pedig a birodalom vagy az ország minden lakosát (*regnicola*). A *közönséges nacionalizmus*, lényegében minden minőségi különbséget mellőzve, egy ország valamennyi lakosát a nemzet tagjaként kezdi kezelni; szemében az adott nemzethez való tartozás az elképzelhető legnagyobb méltóság, miközben minden más méltóságot kvázi nem létezőnek tekint. Ez komolyabb méretekben, megerősödve először a reformáció útítársaként jelentkezett, majd nagymértékben kedvezett neki a „felvilágosodásnak” titulált fokozott elsötétedés. Innen már csak egy lépést kellett tenni lefelé az *internacionalizmusig*, amely a legotrombább kifejeződését az 1917-es oroszországi, az 1918-as és 1919-es magyarországi és németországi (bajorországi) forradalmakban találta meg; a lefelé való nivellálás iskolapéldáját képező internacionalizmusban már nem valamely nemzethez való tartozás a legfőbb pozitívum, hanem az a komplexnek aligha nevezhető tény, miszerint mindenki ember; mindegy milyen, a lényeg az, hogy ember. És e

ponton szinte vég nélkül sorolhatnánk a *modern* Nyugat felől Magyarországra áramló antitradicionális téveszméket, és ezek katasztrofális következményeit, amire e helyütt aligha van lehetőség. Ami az elmondottakból mintegy következtetésként kiviláglik, nem más, mint hogy a magyarság Keletről hozott, kétségtelenül magasrendű tradicionális céljait szem elől tévesztve, fokozatosan süllyedt a modern világ racionalista és materialista mótelyébe, s eközben még azt sem vette észre – egy-két tisztán látó elmét kivéve –, hogy a régóta tépő „balsors” ezen elúttalanodás szükségszerű következménye. Koppány (Ábel) fellázadt a kereszténnyé lett Vajk ellen, összetévesztvén őt Kainnal, az átkozott gyilkossal, pedig Vajk a Séth alapelv letéteményese lett. Ám a századok során mára beigazolódott Koppány intő szava: minthogy a nép az egykoron gyűlölt Nyugat kainitáinak csatlósává süllyedt; Kain azonban átkozott, s átka ideje beteltével szörnyű romlásba sújtja. Másképpen fogalmazva, csupán némi idő kérdése, hogy a modern Nyugat által szabadjára engedett démoni tendenciák mikor érlelik meg a Nyugatot – és ezzel együtt akár az egész világot – végromlásba döntő és megsemmisítő következményeiket. És míg vannak népek, amelyek a lehető legjobban érzik magukat e végzetes halálmenetben, addig a néhány „királyfi-lelkű” magyar, nem találva helyét, irdatlanul szenved. Ahogyan Szabó Dezső mondja: *„A többi nemzetek haladva értek el a huszadik századhoz, külső és lelki életük összes bonyolultságával. Mi belepottyantunk, mint egy főnyereménybe. Ha nálunk akád ember, kiben a faj ereje bármely tehetségben felzúfolódott: szerencsétlen és már az anyja méhében elítélt ember. Mert nincsenek megfelelő utak, ahol lezúgassa erőit, nagyszerű vállalkozásokba élje életét, hát bizarrságokba, szobatudományba, lumpolásba kell széjjel tékoznania magát, hogy meg ne pukkadjon. A magyar különben temperamentumával, elátkozott királyfi-lelkével sem ért el a demokrata versenyig. Nézd meg, kik vezetnek a politikában, irodalomban, kereskedelemben, művészetben, kik a hivatalfőnökök, kiké az uralkodás, kiké az élvezet. Német, szláv és zsidó magyaroké. Mert ezek a versenyképes, erős, közepes emberek. Egy könyvet olvas, tíz könyvnyit ír belőle, száz*

*könyvnyit beszél. A magyar a mélyére süllyesztett kincsekkel duzzogva kullog félre, mint egy orron ütött kutya. Erős akarat, középtehetség: ez a demokrata típus, kérges szívvel és kérges arccal. A magyarnak mindig kell valaki, aki szeresse, biztatgassa, elismerje, másképp elbitangol, elzüllik. Nincs magánosabb szomorúság a világon, mint egy magyar tehetség! Miénk a vér ömlése, a bezúzott homlok, a nehéz munka birkozása s hozzánk botlott kis ügyeseké a tejfel... Nekünk korán kell megvénülnünk, s halálunk után még sokáig kell virrasztanunk magunkat...*¹⁰

Az antitradicionális felforgatás jegyében a századforduló Magyarországon „föllép egy jelentős részében zsidó értelmiségi csoport – mondja Litván György – egy új nemzeti ideológia kezdeményezőjeként és irányítójaként azzal, hogy le kell rombolni a tradicionális nézeteket, és új történelmet, új történelmi szemléletet kell adni a magyarságnak, a nemzetnek. Nem Werbőczyt, hanem Dózsát, szóval nem a főpapokat és királyokat, hanem Martinovicst és másokat, akiket a történelemből kitagadott az úri-nemzeti emlékezet, kell előtérbe helyezni, és méltó emléket állítani nekik.”¹¹ A jelentős fogalmi zavaroktól eltekintve, e rövid részletből is kiviláglik, hogy a felforgatás erőinek ügyvivői nemcsak a történelem példátlan meghamisítására törekedtek – tegyük hozzá, rendkívüli sikerrel –, de ezzel egyidőben az ország politikai, kulturális, „tudományos” kulcspozícióinak túlnyomó részébe is beszivárogtak. A halálos kórként pusztító antitradicionális elúttalanodás – melyben, mintegy ellentigrislovaglást¹² folytatva, kétségtelenül fő szerepet játszik a nomád-

¹⁰ Szabó Dezső: *Az elsodort falu*. Debrecen, 1989, Csokonai, 61–62. oldal. (E művet inkább hangulata, mint princípiumainak helyessége miatt idézem.)

¹¹ Litván György: *A zsidókérdésről*. Szombathely, 1989, Németh László Szakkolégium, 24. o.

¹² E helyütt a „tigris” a metafizikai értelemben vett Sötétség szimbolizálója, amit a zsidóság bizonyos (főként hitehagyott, „szabadgondolkodó”) része – sajátos feminin voltából kifolyólag – úgy „lovagol meg”, hogy annak démonian okkult, felforgató céljait cinkosként kiszolgálja. A legitim tigrislovaglás kapcsán lásd Julius Evola: *Meglovagolni a tigrist*. Budapest, 2009, Persica.

ság kártékony arculatával összefüggésben álló, hazátlan és hitehagyott zsidóság – nem állhatott meg félúton, s a végzet minden hősies küzdelem ellenére 1945-tel beteljesedett. A második világháború kétségtelenül nem a tiszta tradicionális fény és a sötétség ütközete volt; mindazonáltal épelméjű ember előtt – a több mint fél évszázados monstruózus szuggerációval dacolva – nem lehet kétséges, hogy a Harmadik Birodalom és az úgynevezett szövetségi erők közül melyik fél képviselte kevésbé a felforgatást kiszolgáló erőket. A Magyar Apostoli Királyság mindkét világháborúban a szellemi szempontból pozitívabbnak (pontosabban kevésbé negatívnak) minősülő oldalon harcolt, s ez tökéletesen független attól, hogy az ellenséges, ám a jelen pillanatban is hegemonián lévő világpropaganda ezzel kapcsolatban mit tart lényegesnek a naiv emberekkel elhitetni. Az ellenséges vörös hordák jelenléte folytán Magyarország 1945-től 1991 közepéig *ellenséges szovjet katonai megszállás alatt állt*. Ezen időszak első lépésében „népbíróságoknak” titulált gyilkos brigantik és aljas hóhéraik likvidálták vagy elűzték a teljes magyar szellemi és társadalmi elitet,¹³ majd a kommunista terror- és propagandagépezet szellemileg és lelkileg szisztematikusan megmérgezte–megnyomorította a magyar nép szinte teljességét. A tények súlyosságát talán csak azzal érzékeltethetjük megfelelőképpen, ha határozottan kimondjuk, hogy az ország hozzávetőlegesen 150 éves török megszállása negatív jelentőségében eltörpül a Kun (Kohn) Béla, Rákosi (Rosenfeld), Kádár (Csermerek) által „vezetett” kommunisták rémuralma mellett: bármennyire is idegen volt a török–muszlim szellemiség a keresztény magyar lelkülettől, mégiscsak egy tradicionális rendet és kultúrát képvi-

¹³ Vö. Málnási Ödön: *Magyar Márttyrok*. (H. n. 1999, Hemet Interhun Publishing); Marschalkó Lajos összes műve, de különösen a *Világhódítók* (München, 1958, Süli) és az *Országghódítók* (San Francisco, 1986, Hídő Baráti Köre); Padányi Viktor: *A nagy tragédia*, különösen a XI–XII. fej. (H. n. 1995, Gede Testvérek Bt.); Berki Mihály: *Az államvédelmi hatóság* (Budapest, 1994, K. n.). Továbbá lásd a jelen kötet XII. fejezetét.

selt, ellentétben a szélsőséges módon antitradicionális és nyíltan fel-forogató szándékú bolsevizmussal, amely a szintén szélsőbaloldali szocializmussal együtt a legsötétebb emberalatti erők démonian okkult létrontási offenzíváját hivatott végrehajtani az emberi világban. A magyarság dicső (noha mára jószerivel kasztrált) emlékü 1956-os szabadságfelkelése és szabadságharca a halálosan el-lenséges megszállók ellen ismét bebizonyította, hogy a szovjet típusú kommunizmus és a szintén okkult erők által irányított nyugati demokráciák egy töről fakadnak: s ez az orvosolhatatlannak látszó, teljes körű antitradicionalitás, vagy alacsonyabb szinten megfogalmazva, az úgynevezett materializmus. A Kárpát-medencei magyarság minimum ezerszáz éves történetének legnagyobb tragédiája után (1945) azonban az eddigiek minden bizonnyal egyik legnagyobb szégyene akkor következett be, amikor az ország legádázabb ellenségei, az egykori rabtartók kozmetikázott utódai 1994-ben „szabadon” újraválasztattak: akkor bebizonyosodott, hogy a „megváltozott rendszerű” ország nagy vonalaiban, körmönfont és manipulált módon, továbbra is könnyűszerrel a világméretű metafizikai elsötétedés és felforgatás szolgálatába állítható: immáron a *globalizmus* fedőnevű még agresszívebb létrontási offenzíva jegyében. Mindez szellemi értelemben először a hagyomány, majd a vallás, végül a kultúra szinte teljes körű elvesztésével függ össze, azal az elsötétült és masszívan materialisztikus szemléletmóddal és gyakorlattal, amely mind a kommunista rémuralmat, mind a démonok uralmát előkészítő, úgynevezett demokráciát lehetővé teszi. Nem kétséges, hogy a modern Nyugat és ezzel együtt a mai Magyarország is mélységesen antikrisztusi, mert egy még átfogóbb értelemben antitradicionális. S az a cél, amelyet az országban jogtalanul uralkodó elemek – szabadkőműves és más, a pénzuralmi köröket is irányító erők diktátumainak szolgamód megfelelően – ráerőszakolnak az előzetesen porig alázott és elbutított magyar népre, a hagyomány szerint a *civitas diaboli*, az „ördög országának” világméretű felépítése. Ennek egyelőre csak halvány előképét látjuk többek között azoknak a mélységesen szellemellenes szekták-

nak az özönében, amelyek a háború után a „dialektikus materializmuson” mint hivatalos világnézetten felnevelkedett generációk körében csendesen, de annál nagyobb számban szedik áldozataikat a posztkommunista régiókban. Mindezt egy betegesen túlhajtott ökonomizmus, a gazdaság démonának delíriumos gőzfelhőjében, ahol már-már minden szemfényvesztést hitelesíteni lehet azaz, hogy „megfelel az »európai uniós« követelményeknek”.

Mindezek után joggal vethető fel a kérdés, mit tehet a tradícióihoz hű magyarság a végromlás elkerülése érdekében. Képes lehet-e a biztos pusztulás felé rohanó, modern, antikrisztusi Nyugat és a modernitás semmibe vezető útjáról letérni? Vagy ami ugyanaz, a megváltozott körülmények figyelembe vételével, vissza tud-e Atila, Álmos, Árpád, Szent István, Szent Imre és Szent László útjára térni?

3.

A NYUGAT BUKÁSA

ÉS A MAGYARSÁG SZELLEMI ELHIVATÁSA

A *tradicionális* Kelet¹⁴ szellemi jelentőségét megfelelőképpen ismerve, amikor feltesszük a kérdést, hogy mi valójában a magyarság legmagasabb rendű szellemi küldetése, a válasz megtalálása végett abból kell kiindulnunk, hogy a magyarság az egyetlen olyan nép a Nyugaton, Európa szívében, amely – azzal egyidőben, hogy jelenleg aktuálisan és minden ezzel összefüggő deviációval együtt nyugati népnek számít – egy, nem túl távoli, keleti eredetet és ezáltal egy látens keletiséget tudhat magáénak. Ebből az intermedier-centrális helyzetből szellemi vonatkozásban egy kettős előny fakadhat.

¹⁴ Bár az eddigiekből nyilvánvaló, a félreértések elkerülése végett jelezni kell, hogy itt nem olyasmi dolgokra utalunk, mint a modern, antitradicionális és „szellemileg” elnyugatiasodott Kína vagy a posztkommunista Oroszország stb. A Kelet ebben a felvetésben elsősorban egy *szellemi* valóság, ami – egy analógia értelmében – Észak úgyszólván horizontális megfelelője, továbbá ahol a tradicionális szellemiség némileg tovább maradt fenn, mint a Nyugaton.

Egyrésről a nyugati pozícióból kifolyólag ténylegesen átélhető az a katabázis ('alászállás', 'pokolraszállás'), amit ma a modern világ jelent a mélységekbe tekintők számára, és ami a keleti népeknek – bár az antitradicionalitás ott is rendkívüli gyorsasággal eszkalálódik – csak hosszú tévelygés és szenvedések után lehet majd elemi tapasztalata. E katabázis lehetséges folyamánya az a katarzis, amit a szent újratalálása, a szakrális hagyomány egyetemességének felélesztése–feltámasztása jelenthet. Ily módon szorosan az elsőhöz kapcsolódik a második hatalmas előny mint lehetőség: a keleti eredet principiális mivoltának az egyéni és közösségi emlékezet mélyéről tradicionális mentalitásként való felébresztése, s újra napvilágra hozatala, ami az alászállás és megtisztulás után a hagyomány és ezáltal a szentség újra birtokba vételéhez és megvalósításához felbecsülhetetlen segítséget nyújthat.

Fentiek belátó megértéséhez nem lesz haszontalan a nagy tradicionális gondolkozó, René Guénon Nyugat jövőjével kapcsolatos meglátásait összefoglalni, azon Nyugat jövőjét, ami felé, egy teljesen elhibázott elgondolás jegyében a bolsevizmus közvetlen terrorja alól felszabadult, évezredfordulói magyarságot kézzel-lábbal terelni igyekeznek jogtalan „vak vezetői”. (Jóllehet, ehhez hozzá kell tenni, ma már a Nyugat felé haladásnak egy alább részletezett, ezzel ellentétes, pozitív értelme is lehet, amennyiben ez nem a tradicionális Kelet ellenében, hanem annak jegyében való Nyugat felé haladást jelent).¹⁵ Nos, Guénon számára a XX. század elején nyilvánvaló volt, hogy ha az antitradicionális akció végeredményeként rohamosan közelgő katasztrófa az általa tapasztalt (tehát a mainál jóval kevésbé lecsúszott) szellemi színvonalon találja a nyugati világot, semmi olyasmi nem áll majd rendelkezésre, ami

¹⁵ Többen rámutattak már arra a nyilvánvalóan nem véletlen, szimbolikus tényre, hogy az emberiség egyetemes tradíciója újraélesztésének mozgalma épenséggel a Nyugatról indult el, elsősorban a francia René Guénon, az angliai hindu A. K. Coomaraswamy, az itáliai Julius Evola, a svájci–német Frithjof Schuon és mások felbecsülhetetlen jelentőségű tevékenysége jóvoltából.

az anyagi civilizáció elkerülhetetlen hajótörését átvészelné, s így módon az, ami a romba dőlő nyugati világból esetlegesen fennmarad, szükségképpen a barbarizmus legalantasabb formáiba süllyed. Természetesen ugyanez a sors vár a magyarságra is, amennyiben a továbbiakban is feltétel nélküli kiszolgálója marad a modern tendenciáknak, amelyek jelenleg az egész emberiség megméltatásával, majd ezt követően elpusztításával fenyegetnek. Guénon továbbá azt mondta, hogy a hiteles keleti tradicionális tanítások és alapelvek birtokba vétele révén a Nyugat, ha a katasztrófát nem is kerülheti el, legalább csíráiban birtokolhatná azokat az elemeket, amelyek az eljövendő új világ alapelemeit képezhetnék. Nos, a helyzet Guénon óta annyiban romlott, hogy mára gyakorlatilag a Keleten is megszűnt a tradicionális hegemoniája, s a nemrég még élő Kelet, mára jószérivel „spirituális emlékeztető” lett. Mindazonáltal mielőtt a Kelet „mély megvetéssel a földig hajolt volna a Nyugat előtt”, szellemi kincseit átadta néhány arra alkalmasnak bizonyult nyugati személynek, azoknak, akik hozzávetőlegesen az elmúlt száz év során a metafizikai tradicionális létszemléleti alapjait – a Nyugat számára is érthető módon – lefektették. Éppen ezért, amit tegnap még Keleten kellett kutatni, ma többnyire éppenséggel a Nyugat legfrissebb, újjászületett szellemi alkotásaiban található meg. Az azonban, hogy általában a Nyugaton nagyobb erővel megjelenik-e az igény a tegnapi, tradicionális keleti tanítások, s így módon az egyetemes, metafizikai alapelvek átvételére, természetesen kérdéses (és akkor még a Nyugat által időközben antitradicionalizált Kelet úgyszólván „bumeráingszerű” problémájáról nem is beszéltünk). Ugyanakkor az sem elhanyagolható probléma, hogy azok, akik egy esetleges elmélyült alapelvekutatás révén megszerzték az irányváltáshoz szükséges, megfelelő metafizikai tudást, a nyugati világban jelenleg minimális befolyási körrel rendelkeznek, (s ezen talán csak egy jól kidolgozott, grandiózus *kṣatriya* akciósorozat segíthetne). Azt pedig már Guénon kifejtette, hogy az elit tömegekre való megfelelő hatásához – ha ezt a jelenlegi szuggerációs források kiiktatásával semmi nem akadályozza – elegendő

dő, ha a számuk eleinte minimális, s ekkor afféle pozitív értelmű „kovászként” tevékenykednek az irányt változtató Nyugat jövője érdekében, s a munka oroszlánrészét maga „az igazság ereje” végzi majd el. A Nyugat előtt álló feladat – a továbbra is egyre rohamosabban közelgő katasztrófa elhárítása érdekében – tehát kettős: egyrészt a tegnap Keletjéről származó és a nyugati tradicionális szerzők által az elmúlt száz év során jórészt át- és feldolgozott, valamint ezáltal elérhetővé tett tradicionális alapelvek birtokba vétele révén a megfelelő felkészültségű *intellektuális elit* megszerzése/megerősítése – amely, tegyük hozzá Julius Evolával egyetértve, a nyugati mentalitás mibenlétét szem előtt tartva, principiálisan leginkább a középkori aszketikus–lovagi rendek mintájára (természetesen a tér és idő szabta feltételekhez átdolgozott módon) szerveződhetne. Másrészt a kialakult intellektuális elit befolyásának lehető legtokéletesebbé tétele, hogy ezáltal ez a megfelelő irányokba terelhesse a tömegek súlyosan elferdült mentalitását. A tradicionális alapelveken nyugvó, megfelelő mentalitás kialakulásával a rend minden más területen ismételten megjelenne, anélkül, hogy azokba közvetlenül be kellene avatkozni, mivel a világon minden az alapelvek függvénye. A feladat tehát intellektuális rendű, ellenben minden társadalmi–politikai, netalán gazdasági reformjavaslat hasonlatos ahhoz, mint amikor valaki rákos daganatok ellen hashajtóval próbálja magát kezelni.

Ugyanakkor az előzőekből nyilvánvaló, hogy mára teljesen kizárható a lehetőség, miszerint – a nyugati nyomásra felfegyverezett – tradicionális keleti civilizációk meghódítják a Nyugatot; ez esetben a szellemi elit feladata a tradicionális alapelveket birtokló „hódítók” helyreigazító munkájának segítésére korlátozódott volna.

A legkedvezőbb – mintegy harmadik guénoni lehetőség – az lenne, ha a teljes irányváltás és új irányú kibontakozás a Nyugaton spontán módon, mintegy belülről menne végbe.

Visszatérve a Keletről átvett tradicionális tanítások nyugati talajba való átültetésének hatalmas munkájára, aminek – *tradicionális* tanról lévén szó – természetesen a személyes megvalósítás az

elsődleges előfeltétele, egy megerősödő *magyar szellemi elit* szerepe egy sajátos okból kifolyólag, nagy jelentőségű lehetne ebben. Függetlenül attól, hogy – mint említettem – a magyarság zöme mentalitását tekintve ma tipikusan nyugati, vagyis antitradicionális befolyásoltságúnak számít, keleti eredetéből kifolyólag néhány tagja latensen nagyszabású szellemi lehetőségeket hordoz. Ez a lehetőség természetesen nem egy konkrét hagyományhoz kapcsolódik, hiszen a keleti magyar őshagyomány és ősvallás teljes körű felkutatása és életre keltése ma már sajnos aligha lehetséges, hanem a tradicionalitás egészét érintő *spirituális emlékezethez*. Ahhoz az intuitív emlékezethez, amely nélkül a tradicionális szellemiség egyetemes restaurációja teljesen elképzelhetetlen. Mert tudniillik ma már nem egyszerűen ennek vagy annak a részleges tradicionális formának vagy vallásnak az életre keltése a feladat, hanem lehetőség szerint a Tradíció és a tradicionális szellemiség egészének együttlátása és újra birtokba vétele. Ma már – a szellemi elit szintjén – nem elég csak kereszténynek, csak muszlimnak, csak hindunak vagy csak buddhistának lenni és sorolhatnánk, hanem a vallások és a *hagyományok transzcendens egysége* felismerésének fényében, valódi egyetemesség és *egyetemes orthodoxia* letéteményeseivé kell lennie mindazoknak, akik a modern világ gyilkos sodrával valóban hathatósan kívánnak szembeszállni.

E feladat végrehajtásához a magyar szellemi elit számára felbecsülhetetlen segítséget nyújthat az ősi keleti eredet és tudás, amelynek a hagyományos létszemlélet restaurációjával egybeeső újra birtokba vétele révén – amellet, hogy úgyszólván Kelet–Nyugat közötti *intellektuális hidat* képezhetne (noha itt komoly nehézséget jelent a nyelvi akadályok leküzdése) – centrális megvalósítási helyévé lehetne. A magyarság minimum ezerszáz éves kárpát-medencei történelme során, éppen egyfajta centrális helyzetéből kifolyólag, szinte folyamatosan Kelet és Nyugat ütközőpontja volt, s bár iszonyú veszteségek árán, mindent feltartóztató erejűnek bizonyult. Ám ahol erőik ütközhetnek meg, ott erőik szintetizálódhatnak is, s ami a magyarság nagy lehetősége: a Kelet és a Nyugat,

a kezdet és a vég autonóm univerzális *szintézise*. Ehhez a valóban aktuális szellemi feladat: az antitradicionális, nyugati eltévelyedésben való katabázis után ennek radikális elvetése, majd a Hagymány metafizikai szintekig elható visszaszerzése, s ekképpen, a nomád keleti Eredet tudatának felébresztése révén, a letelepedett nyugati Vég Szent Városának és így módon az eljövendő Aranykornak a felépítése.

Ez az a cél, ami a nomádságból letelepedő magyarság számára a kereszténység felvételét elfogadhatóvá tette; ez már nem Ábel (Vajk), hanem Séth (István) vertikális útja az égi városba, vagy az újszövetségi szimbolika nyelvén szólva, a transzcendens mennyei Jeruzsálembe, az igazi Béke városába. Ennek megteremtésekor a Kezdet és a Vég találkozik. Harcos Csaba királyfi győzelemre viszi népét. A „régóta tépő balsors” örökre véget ér.

*„És Isten eltöröl minden könnyet az ő szemekről;
és a halál nem lézen többé.”
Apocalypsis Ioannis 21:4*

*B. T. I.
(1995)*

VERTIKÁLIS NOMÁDSÁG

Horváth Róbert „Nyugat-Európa és Kelet-Európa” című írásának konklúziójában ez áll: „Egy földnek pedig, amely a legmagasabb értelemben vett »közép«, a metafizikai KÖZÉP földrajzi kifejeződése akar lenni, egyszerre kell birtokolnia mind a *nomádság*, mind a *letelepedettség* értelmét és összhangba hozott jellegzetességeit. Ezeket pedig a Primordiális Tradíció – éppenséggel Guénon által feltárni kezdett – valósága birtokolta egyidejűleg”.¹ Valóban *szellemi* feladatként fogalmazódhat meg a nomádság és a letelepedettség, az őszövettségi *ábeli* és *kaini* princípiumok² – a koppányi és vajki őselvek – egyszerre való birtoklása, amit *A magyarság szellemi küldetésében* az őszövettségi szimbolika szerinti Séth³ – vagyis istváni – őselv felmutatása formájában fogalmaztunk meg, és amivel kapcsolatban néhány további pontosítás nem lesz felesleges.

Séth⁴ a „meggyilkolt” Ábel helyett született és „fia” (Énos) idején „*kezdték segítségül hívni az Úrnak nevét*”.⁵ Ez a „segítségül hí-

¹ HORVÁTH RÓBERT: *Nyugat-Európa és Kelet-Európa*. Pannon Front 13. 4–5. o.

² Vö. *Genesis* 4; valamint RENÉ GUÉNON: *A mennyiség uralma és az idők jelei*. H. é. n., Szigeti /Az Óshagyomány Könyvei I/, 21. fej.

³ A félreértések elkerülése végett jelzem, hogy itt terméletesen *nem* a névleg hasonló egyiptomi *Setr*ről van szó, aki a feloldódás egyik ellenistensége.

⁴ „Séth a »földi Paradicsomba« való visszatérésre az engedélyt megkapta [...]. A Séth név a »hűség« és »állandóság« kvalitásait jelöli; következésképpen az ember bukásával lerombolódott primordiális rend helyreállítását is.” RENÉ GUÉNON: *A Világkirály*. Budapest, 1993, Farkas, V. fej. Vö. továbbá uo. 8. és 9. jegyzet.

vás” bizonyos értelemben (összefüggésben Ábellel) egy olyan „nomádságnak” tekinthető, amely a közönséges „horizontális” vándorlás helyett egy vertikum mentén „felfelé” való szellemi mozgást sugall. Ennek előfeltétele természetesen egy megállítottság és állandóság („letelepedettség”) minden lehetséges horizontalitás (és amit ez szimbolizál) tekintetében. Ez csak a vertikum és a horizontális síkok által jelölt létszférák dőléspontjában, a középpontban valósulhat meg.

Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy *csak ez* a „letelepedett” létforma mentesül a kaini átok alól, s *város* – a letelepedés elsődleges helye – törvényes módon csak ott lehetséges, ahol ez az eszmeiség – vagyis a szellemi–metafizikai megvalósítás – az eleven és meghatározó. Tekintettel a Világtengellyel való szoros kapcsolatára, ez szorosan összefügg továbbá a „fejsze birtoklásával”⁶, hiszen a *tett*, amit ez utóbbi fejez ki, abban különbözik a pusztá cselekvéstől, hogy elentétben ezzel, nem egy horizontalitásban végbemenő pusztá élet-körülmény módosítást takar, hanem egy folyamatos és határozott – vertikum mentén kiteljesedő – felemelkedést. A közönséges nomádság „kártékony” arculata főként abban áll, amikor elvágja – az emberi létformában letelepedettségként is megjelenhető – eme magasabb rendű „nomádság” lehetőségét, illetve pusztítólag támadja ennek kikristályosodott végeredményét (ami a létben mint törvényes város – ahol „megölték a sárkányt” – is megjelenhet⁷); a „jótékony” pedig abban, amikor lerontja a kainita „bálványokat” (nem abszolút létezők abszolutizálása és ekként való konzerválása).

⁵ *Genesis* 4:25.

⁶ A *fejsze* illetve az, amire ez és a hasonló kifejezések utalnak, tradicionális hatalmi–uralmi szimbóluma azoknak, akik a tettek útján állítják helyre az őseredti állapotot és az azt megelőző és meghaladó Kezdettelent és Végtelent. Ismeretes az az etimológiai rokonság is, amely a latin *ascia* ('fejsze') és az *axis* ('tengely') közt áll fenn, többek között azt a principiális immobilitást szimbolizálva, amely az eredeti és tulajdonképpen egyetlen normális helyzetnek felel meg.

⁷ De ugyanilyen módon jön létre maga a Tradicionális Doktrína is, illetve ennek foglaltai: a Szent Könyvek.

Ugyanakkor elképzelhető a közönséges (horizontális) és a szellemi (vertikális) nomádság párhuzamos megléte is, aminek eredménye lehet például egy *honfoglalás*, mely ez esetben, mint az őseredeti állapot visszahódításának *rítusa* jelenik meg. Ekkor a horizontális vándorlás egy szellemi értelemben vett felemelkedésnek a kísérőtevékenysége, sőt rítusa, a honfoglalás pedig a megvalósítás betetőződésének evilági lenyomata.⁸

A kereszténység eredetileg kétségtelenül birtokolta a Séth által szimbolizált őselvet, vagyis – guénoni kifejezéssel élve – a „primordiális állapot” helyreállításának képességét, s ezt magától a keresztény doktrínától kezdve, olyan talán nem pusztán történeti tényekig bezárólag sok minden alátámasztja, mint – egy hozzánk közeli példát választva – Attila (Atilla, Etele) hun király találkozása Nagy Szent (I.) Leó római pápával és ennek eredménye: Attila megkegyelmezése Rómának. Nyilván nem sokan értik, mi az a látzólag oktalan pusztítási misszió, amit a „népvándorlás”-kori lovas–nomád népek vezetői, így például Attila király testesítettek meg: a nomád (Ábel – Attila) szükségképpen elítél mindent, ami korlátozásként jelenik meg a térben (Kain – Nyugat), ez pozitív lét-szükséglete, de meghódol azelőtt, ami számára is magasrendű (Séth – Leó). Attila kétségtelenül meglátta ezt a keresztény hagyományban, illetve korabeli képviselőiben, és *ennek* a meglátása, s nem csupán valamifajta politikai, hadászati kényszer fordította vissza Ravennánál (a beszámolók e ponton hangsúlyozzák, hogy erejének annyira teljében volt, hogy Rómát, sőt egész Itáliát és Afrikát készült éppen – teljes eséllyel – meghódítani);⁹ a találkozáskor egy

⁸ Ettől nem teljesen független a honfoglalást vezető vezér rendkívüli jelentőségű szakrális feláldozásának rítusa, aki elvezeti népét az „új földig”, de oda már nem léphet be. Vö. Előd fia, Álmos király Erdélyben való feláldozása a magyarok Kárpát-medencébe való végleges bevonulása előtt (ami – tisztán szellemi síkon – összefüggésbe hozható például a Keresztelő Szent János és a Krisztus által szimbolizált újszövetségi princípiumok egymást felváltó viszonyával). Vö. továbbá Második Törvénykönyv: 34 (Mózes halála).

⁹ Vö. pl. „*Képes Krónika*”: a magyarok régi és legújabb tetteiről, eredetükről és

embert látott a levegőben a pápa felett, kezében karddal (ami nap-szimbólum, s ami a Pólushoz és a Világtengelyhez képest ugyan csupán a földi–emberi világ vonatkozásában, de kétségtelenül a középpont megjelenítője, amelynek megvalósítása–megvalósultsága a vertikális értelmű szellemi megvalósítás előfeltétele). Sajátos szimbolikánk nyelvén szólva, ennek a *vertikális* vagy „letelepedett” nomádságnak az előfeltételét látta meg elsősorban „Isten ostora” a kereszténységben, s egy ez irányú intuíció alapján ismerhette fel, hogy „a jövőben dinasztiaja és népének az utód népe számára ez az út válik szinte egyedül járhatóvá”¹⁰, amikor is – az általános involúció miatt – a szolaritás megvalósítása is komoly feladattá válik. Amiről itt – és mindenkor – beszélünk, az a kereszténységben rejlő legmagasabb *lehetőség*, egy lehetőség, amely a kereszténységet összeköti magával a Primordiális Tradícióval,¹¹ (s amely ismerv bizonyos fokig természetesen valamennyi reguláris tradíció sajátja, s nem pusztán és kitüntetetten a kereszténységre vonatkoztatható). Hogy Attila titkos testamentumában benne foglaltatott a későbbi magyar királyok megkeresztelkedése és a kereszténység felvétele, a politikai tényezőkön túlmenően tehát annak is köszönhető, hogy meg kellett látnia a keresztény tradícióban a *vertikális nomádság* és mindazok előfeltételét, amit ez fejez ki, s ha ez nem lett volna így, „a magyarok királya, [...] Isten kegyelméből Bendegúz fia, a nagy Magor unokája, a hunok, médek, gótok, dánok királya, a földkerekség ijedelme, Isten ostora, stb.”¹² semmi esetre sem fordul vissza és hagyja sértetlenül Rómát...

Mint fentebb jeleztem, város csak ott alapítható, ahol „legyőzték a sárkányt” – ez tradicionális tétel. A „sárkány” itt negatív értelemben jelenik meg,¹³ s a városalapítás kapcsán arra utal, hogy a

növekedésükről, diadalaikról és bátorságukról; Feldúlják Németországot c. fej.

¹⁰ László A.: *A magyar királyok szent koronájáról*. [Itt 11–19. o. – A szerk.]

¹¹ A kereszténység és a Primordiális Tradíció kapcsolata tárgyában többek között lásd, R. GUÉNON: *A Világkirály*, VI. fej.

¹² „*Képes Krónika*”: „Attila magyar királlyá választásáról s győzelmeiről” c. fej.

¹³ Vö. 666 című írás. *Pannon Front* 10. sz. 8–9. o.

(nemcsak fizikai értelemben felvethető) tér egy „akármelyik” régiójában való megállás (letelepedés) önmagában nemhogy nem hordoz pozitívumot, de egyenes „átkos” arculatai vannak: minden egyes „akármelyik” régióban a káosz „sárkánya” tanyázik, s az itt való megállás, letelepedés a megvalósításból való kihullást és ezáltal a ciklikus szükségszerűség jármának való alávetettségét jelenti.

Ha ezt mintegy konkretizálni akarnánk, le kellene szögezni, hogy mára a föld minden modern „alapítású”, ismert városa ilyen elátkozott jelleggel rendelkezik, a premoderne pedig szinte kivétel nélkül ilyenek lettek. A „sárkány” negatív arculatában tehát annak az alászállító erőnek a szimbóluma, ami a létesülteket egyre mélyebb régiókba taszítja a létörvénynek (*saḫḫu*). Az a „város”, amelyben nem öletett meg a „sárkány”, vagy ahol ez a tett nem megy végbe újra és újra, a kaini princípium uralma alatt áll, s ez az, amit a térrel szemben dominanciára jutó idő végül mindenképpen megsemmisít. Ez a „város” nem az örökkévalóság kapuja, a tér határtalansága által szimbolizált egyidejűségnek a mindent felörlő idő felett aratott diadala, hanem az „elátkozottak pokla”, „Babylon”, az „ördögök lakhelye” s „a tisztátalan lelkek tömlőcze”.¹⁴ Szemben ezzel létezik a vertikális nomádság igazi, „szent” városa, ahol legyőzött a létesülés mániája, ahol a „sárkány” megölésének tette, miként *in illo tempore*, folyamatosan végbemegy, és amely a realizáció igen magas betetőződési fokán mint kikristályosodott hyperrealitás, újjáteremtett és új aranykori Létként, s egy korlátlan szabadság jegyében álló tettként,¹⁵ újra megnyilvánítja önmagát. Teljesen magától értetődik azonban, hogy ennek megtörténéséhez, le kell omlania minden törvénytelen, elátkozott „városnak”, ami

¹⁴ *Apokalypsis Ioannis* 18: 2. „Cecidit, cecidit Babylon magna: et facta est habitatio daemoniorum, et custodia omnis spiritus immundi, et custodia omnis volucris immundae et odibilis”.

¹⁵ Itt mindenekelőtt az *Apokalypsis* „Új Jeruzsálemét” lehet felidézni (*Apokalypsis Ioannis* 21), valamint az ezzel mély analógát mutató szent városokat, például Vaiku ••ha Paradicsomát, amely ViTM•u otthona (vö. *Ska*••a *Pur*••a, aminek idevágó részletei kapcsán lásd T. BURCKHARDT: *Szagrális szimbólumok* Budapest,

másképpen megfogalmazva azt jelenti, hogy az embernek felhagyva a relativitások abszolutizálásának (bálványimádás) eltévelyedésével, meg kell indulnia a vertikális nomádság által kifejezett szellemi önmegvalósítás útján, minden részleges lét- és tudatállapotot „felégetve” maga mögött – az Abszolútum tüzeiben.¹⁶

A nomádság–letelepedettség problematikájához továbbá hozzá kell tenni, hogy a vándorlás (nomádság) közönséges arculatában közvetlenül az őseredeti állapotot képviselő Paradicsomból való kiűzetéskor veszi kezdetét (mint ismeretes a kezdeti vagy édeni állapot a „letelepedettség” őselvével függ össze). A nomádság negatív arculatának előtérbe kerülése esetén a vándorló ember és az őseredeti állapot közötti távolság egyre nő, vagy legalábbis nem csökken, ami – vallási nyelven szólva – az úgynevezett „tévelygésnek” felel meg. Ez a különböző tradicionális szimbolizmusok többértékűsége értelmében egy *relatív* alászállásként is felfogható, s azért „relatívként”, mert ez esetben tulajdonképpen egy horizontális távolodás megy végbe, ami egy megfordulás (*conversio*) eszközzlése révén mintegy *közvetlenül* válhat pozitív előjelűvé, amit az eredeti és egyedül normális állapot még eleven emléke tesz lehetővé.

Tekintettel a fentiekre, a letelepedés két döntően ellenkező előjellel történhet meg: *negatív* (kaini vagysis átkozott) arculatában az-

1995, Édesvíz), 3. fej. Ismeretes továbbá egy szimbolikus–mitikus beszámoló, miszerint Amphión, Zeus és Antopé fia, aki „muzsikájával” mozgásba hozta a „sziklákat” is, lantjának hangjaival emelte – a hajdan spirituális centrumként működő – Théba falait. Itt felvethető, hogy az igazi, archaikus városokat – miként például a piramisokat és a hasonló létesítményeket – nem építette valójában senki, hanem ezek egy-egy sikeres metafizikai realizáció világban való lecsapódásai, melyek tehát egyszerűen: „lettek”.

¹⁶ Ez az ezoterikus értelmű küldetése többek között JULIUS EVOLA „fekete szerzeteseinek”, akik „felégetik a várost” (*Ra[?]a blanda* 1916–1922). GOTTFRIED BENN a *Lázadás modern világ ellen* című EVOLA-műről írt recenziója szerint, EVOLA azokra a „fekete szerzetesekre” számított a könyvben leírtak megvalósítása tekintetében, akik az éjfélt eljöttét várják, amikor is „megéri az idő, hogy a feltámadás erőt irányítsák”. Vö. RICHARD H. DRAKE: Julius Evola and the Ideological Origins of the Radical Right in Contemporary Italy. In *Political Violence and Terror*. Szerk. PETER A. MERKL. Berkeley and Los Angeles, 1986, University of California Press, 79 és 89. o.

zal függ össze, amikor elhalványul és kialszik az őseredeti állapot emléke, s úgymond „megszokottá” válik annak a megrázkódtatottságnak (*du • kha*)¹⁷ az élménye, amely ezen állapotból való ki-
zuhanástól kezdve sújtja az embert. Ez tulajdonképpen egy meta-
fizikai értelemben vett „felejtés” (*léthé*) következménye, s ami a
„démonok városa” létrejöttének és az „ördög tornyai”¹⁸ befolyásos
működésbe lépésének előfeltétele. Ekkor az ember egy-egy részle-
ges és esetleges létállapotot mintegy véglegesnek vesz („letelep-
szik”), ami az összes szükségszerűen létrejövő részleges állapot-
ban bennrejlő dialektika révén, előbb-utóbb önmaga alulmú-
lásának útjára lép. Ezért a „felejtők” és „alvók” eme városai – mint
amilyenek a gigantikus modern makropoliszok – azok, amelyek
végül kapukat nyitnak a már valóban démoni és emberalatti (kont-
ratradicionális) influenciák betörése előtt, amelyek legradikálisabb
„formájukban” szintén egy vertikum mentén jelennek meg: csak-
hogy „alulról”, a nemlét infernója irányából, az ember világának
végső megmérgezését kivitelezve. És ezeknek a betörési pontok-
nak az egyre hatványozódó ütemű megsűrűsödése okán lehet azt

¹⁷ Az általában „szenvedésként” fordított *du • kha* szanszkrit szó, a buddhiz-
mus egyik alapfogalma; jelentése 'létkommóció': egy, a létesült létezés egészével
összefüggő „megrázkódtatottság”. Vö. A négy árya igazság. *Óshagyomány* 19–20.

¹⁸ Vö. KÖRLEÓNISZ MIKLÓS: Európa okkult földrajza. *Pannon Front* 13. 17–21.
o. Igen figyelemreméltóak a témával kapcsolatban a Szerző e sorok írójának írt
szavai: az antitradicionális infekció „legrégebbi gőcpontjai a következőkkel kap-
csolatosak: mindenekelőtt egyetlen *ellencentrum*nak vagy ellen-toronynak a meg-
jelenésével (ez akár, például, maga a »Léttel« szembeállított »élet« is lehet); má-
sodszor a »legrégebbi gőcpontok« magával a »tornyok« *megsokasodásával–megsok-
szorozódásával* kapcsolatosak; azután [az egykori szellemi központok] »átfordulá-
saival«; végül azzal, ami bizonyos értelemben az elsődlegesen említett ismérvhez
kapcsolódik vissza”, s amit mi úgy fogalmaztunk meg, hogy a *Kali-yuga* legvégé-
re az egész Föld egyetlen monstruózus „ördögi toronnyá” válik. Továbbá: „a kö-
zépkeori Grál Tradíció pusztán két toronyról beszél. Egy igaz Toronyról, ahol a
Grált őrzik, s egy »hamis toronyról«, amin »át kell jutni«, amibe »*Isten villáma* be-
lecsap«, ami a »lezuhanással« kapcsolatos, s ami legvégül (a *Manvantara* legvégé-
re) »miután felépül azonnal romba is döntetik«. A »hamis tornyot« a szóban forgó
tradícióban egyébként gyakran azonosítják az emberi testtel is, amely DANTE sze-
rint »gigáásszá növekedik«, s így az azzal összenőtt »pokoli titánokkal« azonos.”

mondani, hogy végül, a *Kali-yuga* legvégére,¹⁹ egy pillanatra, az egész föld egyetlen monstruózus „ördögi toronnyá” válik.²⁰

A letelepedés *pozitív* értelemben ellenben azt jelenti: egy transzcendens irányulású „vertikális nomádság” szellemi–metafizikai megvalósításának végeredményeként Valaki újra megvalósította az őseredeti állapotot és ez a megvalósítás – mint rekapitulatív theurgiko–mágikus teremtés – az emberi világban egy szakrális városként megnyilatkozik. Ez a Város ez esetben az „ég kapuja”, olyasmi, „ami Istentől szállott alá a mennyből”²¹, s amelyen keresztül az önmagukban helyes törekvést ápoló emberek az őseredetiség tökéletességébe visszatérhetnek. Éppen ezért városlakó nem lehet akárki, mert aki „a falakon belül van”, szükségképpen mentes kell, hogy legyen a város falait kívülről („oldalról” és – főként – „alulról”) körülölelő *káosz* erőitől. Minden igazi városban kell lennie továbbá egy egyrésztől királyi, másrésztől főpapi lénynek, aki mint *király*, visszahódította az őseredeti állapotot, s mint *főpap*, mint „hídverő”, képes ezt egy útként összekötni az aktuális földi–emberi világgal. Ennek a lénynek a lakhelye a város középpontja, s aki így módon a Legvégső Valóság földi centrumbeli képviselője. Az Út, amelyet a város lakói elé tár a vertikális nomádság fenti értelemben vett szellemi útja, ő maga pedig mint „a legmagasabb értelemben vett »közép«, a metafizikai KÖZÉP [emberi] kifejeződése, mind a *nomádság*, mind a *letelepedettség* értelmét és összhangba hozott jellegzetességeit egyszerre birtokolja”.

B. T. I.
(1998)

¹⁹ Az ind-hindu hagyomány nyomán GUÉNON által is képviselt tradicionális fel fogás értelmében a jelenlegi, 6480 évig tartó *Kali-yuga* (Sötét Korszak) Kr. u. 2299-ben ér véget.

²⁰ E ponton gondoljunk arra is, milyen szerepet játszik a test („ördög tornya”) a halál beálltakor (*Kali-yuga* végének megelőzője). Ehhez vegyük figyelembe, hogy a „test” ezoterikus értelemben *límes*: 'határ' és 'kioltódás'.

²¹ *Apokalypsis Ioannis* 20:10.

TRADICIONÁLIS JEGYZETEK ÉS KOMMENTÁROK SZENT IMRE KIRÁLYI HERCEG LEGENDÁJÁHOZ

Legelőször némi magyarázatot igényel a címben foglalt „tradicionális” – hagyományos, hagyományhű – szó pontos értelme, továbbá Szent Imre herceg „királyi” mivolta hangsúlyozásáé, amely kifejezések alkalmazása egy és ugyanazon okra vezethető vissza.

A valószínűleg Fulkó deák által lejegyzett legenda szövege¹ maga mondja, hogy a fenséges herceg „dicső nemzetségből” származott. Nem „magyar” származást mond, hanem Szent Imre (*Emericus, Hemericus, Henricus, Aimeric, Eimerik, Emrech, Imrech, Imbre, Imre*) Szent Istvántól, a „magyarok királyától” való származását hangsúlyozza. Dinasztikus nemzetségből való származását, Árpád-házi, Túrul voltát (*princeps serenissimus de genere Turul*).

A restaurált tradicionális szellemi alapelvek szerint a király valóban nem lehet azon népből való, amely felett király;² ez legalább

¹ *Szent Imre legendája*. Szerk. Dr. Erdélyi László. Budapest, 1930, Atheneum. Ugyanez a fordítás: *Pannon Front* 20. sz. (1999. ápr.) 27–29. o. Lásd még, Szent Imre legendája. Ford. Bíró Bertalan. In *Magyar legendák és geszták*. Budapest, 1997, Argumentum, 79–85. o. Szent Imre herceg legendája. Ford. Csóka J. Gáspár. In *Árpád-kori legendák és intelmek*. Budapest, 1999, Osiris/Millenniumi magyar történelem/, 56–62. o.

² „...fölötte nagy erényekkel ékeskedett...” – áll a legenda első fejezetében.

annyira lehetetlen, mintha egy adott régió vezető népe nem különbözne az általa meghódított népektől. A *Turul* és minden más dinasztia ily módon önálló nemzetségnek is tekinthető, és semmiképpen nem keverendő össze azzal a vezető nemzettel sem, amely az uralkodó birodalmának leghatalmasabb és legjelentősebb, ám nem dinasztikus nemzetsége. A „magyarság” így Szent Imre királyi herceg legendájában annyiban jut szóhoz, hogy ez az a nép, amellyel Imre herceg élete sajátos módon összefonódott: ez az a nép, amelyről az Úristen Szent Imre dolgain keresztül „kegyesen gondoskodott”, hogy „ennek a szent férfinak a példája mint fényes tükör álljon előttünk”.

Az önálló nemzetséggént felfogható dinasztia és a nem-dinasztikus nemzetségek közötti különbség abban áll, hogy irányulásaiban az előbbi *transz- és szupranacionális*, míg az utóbbi *nacionális*. Mivel minden szellemi és szent nagyság tettei is nemzetiségeken túlmutatóak, megállapítható, hogy egy bármely ország területén, bármely nemzet körében megjelenő hagyomány jelentőségének megértéséhez – csakúgy mint a példaértékű személyiségek tetteinek teljeskörű megértéséhez – *transz- és szupranacionális* nézőpontra kell helyezkedni. Különösen nyilvánvaló ez a királyi származású és kvalitású egyének élettanulásaival kapcsolatban, akik maguk is minden esetben nemzetfeletti – meghatározott nemzetek feletti – dinasztiaiak leszármazottjai voltak. Miként a magasabb rendű nem származhat az alacsonyabb rendűből, úgy az egy bizonyos nemzet feletti „transzendentális gondoskodás” sem származhat pusztán arról a szintről, amely felett ez az isteni gondoskodás végbemegy.³ A hagyományok tehát nép és nemzet feletti eredetűek.

³ Hogy az isteni gondviselés és a királyi gondoskodás közötti analógia milyen szoros, azt természetesen az adott esetekben kell eldönteni. Az egyes esetekben semmiképpen nem befolyásolhatják azt az igazságot, hogy a kettő között valóban megfelelés van.

Magától értetődően jogos az az igény, hogy valaki a nemzetiségeken túli, univerzális szellemi hagyományokat *először* olyan személyiségek életén keresztül próbálja megérteni, akik – valamilyen oknál fogva – ahhoz a nemzethez kapcsolódtak, amellyel a jelen pillanatban azonosulni tud.

Azt is ki kell azonban mondani, hogy ez csak addig jogos igény, amíg abban, ami „helyi” a „szellemit” és az „univerzalist”, nem pedig a „partikulárist” szemléli. Az utóbbi eset ugyanis a szent és a szellemi korlátozásának – érzelmivé, speciálissá stb. való lefokozásának – felelne meg.

Szent Imre királyi herceg legendája azt mondja nekünk: „még a barbár nemzetek sem nélkülözik az Úr látogatását”. Ily módon az univerzális szellemi tradicionalitás nézőpontjára,⁴ nem pedig sajátosan „nemzeti” vagy „népi” nézőpontra helyezkedik. „Senki-nek se legyen terhes a szegénysége – mondja a legenda szövege –, (...) de azt se állítsa senki, hogy a gazdagokat ki kell zárni Istennek országából”. A „szegénység” itt a partikulárisnak feleltethető meg, a „gazdagság” pedig az univerzálisnak. Szövegünk ily módon azt mondja, hogy az *univerzális alá rendelt partikularitások* és a *szellemi alá rendelt regionálisok* folytán „olyan rettentő erős a Szent Egyház, mint valamely tábornak a sorba állított hadserege.”

Hogy a nemzeti hagyományok mennyire nem el- vagy kiszakíthatóak egy egyetemesebb hagyományból, azt jól példázza az a nemrégiben Szabics Imre által feltárt eset, miszerint Szent László alakja és legendája *Lancelot* nyugat-európai legendájának terjedéséhez volt képes hozzájárulni,⁵ ami nyilvánvalóan lehetetlen lett

⁴ *Univerzális, vagyis szellemi* tradicionalitás nézőpontjára, mert az, ami valóban *egyetemes*, szigorúan csak a *szellemi* rendben valósulhat meg. Ami például „földgömbre kiterjed”, az nem egyetemes, hanem pusztán „földgömbre kiterjedő”. Az „egyetemes” kifejezés ilyen illegitim használatában jól látható a „földi globalizáció” és „mondializmus” ügynökeinek rontó tevékenysége – ami viszont semmiképpen nem lehet ok arra, hogy e fontos kifejezés és kategória használatáról mi lemondjunk.

⁵ SZABICS IMRE: Magyarország Antoine de la Sale *Jehan de Saintré lovag története* című regényében. In *A középkor szeretete (Történeti tanulmányok Sz. Jónás Ilona tiszteletére)*. Budapest, 1999, ELTE, 444–446. o.

volna, ha legendájában pusztán regionális és nemzeti értékek lennének.

Lényegében a nemzeti hagyományok és a szellemi tradicionalitás fentiekben megállapított viszonyához hasonló eredményre kell jutnunk a katolikus keresztény Szenthagyomány és a fundamentális-univerzális Hagyomány közötti (a keresztény Szenthagyományhoz tartozó hagyományosság és a primordiális Tradícióhoz tartozó hagyományosság közötti) helyes viszony megtalálásakor is.

A szó, hogy „katolikus”, etimológiailag ’egyetemest’ jelent, így módon a keresztény hagyomány eredeti és legmélyebb rétegeit csak akkor lelhetjük fel újra – tudjuk hűen és méltón megőrizni –, ha a kereszténységbe kialakulásakor és később belejátszó *kereszténységen kívüli* szellemi tényezőket is figyelembe tudjuk venni. Vagyis ha a kereszténységet univerzális szellemiség alapján vizsgáljuk és követjük.

Az Istenhez való Hűség (*fides*) *universalitasa* és *autocratismusa*, az Egyház (*Templum*) Birodaloméhoz (*Imperium*) hasonló „aktív misztikája”, a rendi *theocratismus*, a rendi *aristocratismus*, az igazságosság (*iustitia*) vagy a türelem (*patientia*) nem kizárólag keresztény elvek. De soroljuk tovább: „az országba betelepülő jövevényeket kegyesen fogadni és még kegyesebben bánni velük” szent istván-i intézményének mély *imperialismusa*;⁶ az ősiség (*aviticitas*), vagyis a „mindig szem előtt tartani elődeinek jó példáját” királyi törvénye; a *devotio* legkülönbözőbb szintű formái;⁷ valamint „a

⁶ Mint azt számos tévedése ellenére Kocsis István is helyesen jegyezte meg (*A szakrális fejedelem*. Budapest, 1999, Püski, 11–16. o.), Szent István *Intelmeinek*, „a vendégek befogadásáról” szóló VI. fejezetét csakis az *imperialismus* és az *universalismus* törekvésével lehetséges helyesen magyarázni, nem pedig valamiféle altruizmussal és demokratikus internacionalizmussal.

⁷ A *devotio* nem-keresztény formáival kapcsolatban, lásd J. EVOLA „A hősiesség arcai” című írását. In EVOLA: *Örientációk*. Budapest, 1998, Stella Maris, 35. o.-tól.

legnagyobb gondossággal a tökéletességnek fokát elérni” már-már *theurgicus* alapelve – valójában mind-mind kereszténység előtti tradicionális princípiumok.⁸

Amikor a keresztény ember Istenhez való aktív hűsége és egyzersmind helyzete magaslatán állt, minden magasrendű szellemi tanítást tisztelt, amellyel valaha találkozott, amely Istenre irányult és amely valóban tradicionális volt.⁹ Ehhez azonban nem napjaink keresztény liberalizmusa és demokratizmusa szükségeltetett, hanem valami, ami a gyakran merev keresztény dogmatizmuson és „nőieségen” is tökéletesen túl van: *egyetemes Isten- és önátélés*.

Az *Extra ecclesiam nulla salus*, a „Nincs üdvösség-üdvözülés az egyházon kívül” elve csakis annyiban igaz, amennyiben *Ecclesia* alatt mi egy olyan Egyházat, egy olyan szimbolikus-reális Templo-
mot értünk és élünk, amely valamennyi legitim tradicionális vallást és szellemi tradíciót felölel, és mindennemű partikularizmus-
sal szemben éppen olyan kíméletlen, mint a modern álvallásokkal, a merőben világi és morális „globalizmussal” szemben. Lényegében ez Szent István – és mások – nép- és nemzetfeletti,¹⁰ *szupranacionális* öröksége.

⁸ Lásd *Szent Imre legendájának* 1. fejj., ahol a legenda szövege Szent István király *Intelmeit* foglalja össze. Vö. „A metafizikai Tradíció és a »politikai hagyomány«” c. írásunkkal. *Pannon Front* 9. sz. 20–23. o. Szent István *Institútiójának* kiadásai: *István király Intelmei*. Ford. Kurcz Á. Budapest, 1982, Magvető /Gondolkodó magyarok/, 9–22. o. Szent István király intelmei fiához, Imre királyfihoz. Ford. Bíró B. In *Magyar legendák és geszták*. Budapest, 1997, Argumentum, 45–47. o. Szent István király intelmei Imre herceghez. Ford. Kurcz Á. In *Árpád-kori legendák és intelmek*. Budapest, 1999, Osiris /Millenniumi magyar történelem/, 47–55. o. (A korábbi kiadásokat illetően lásd, *István király Intelmei*. I. m. 23–24. o.)

⁹ Itt emlékeztetnénk az olvasót az iszlám lovagrendekkel ismerkedő *templomosok* esetére.

¹⁰ „...a nemzetek megjelenése egy civilizáción belül ugyanis kétségtelenül részbeni felbomlást jelez, azon elem elvesztése folytán, amely a civilizáció egységét biztosította” – írta René Guénon. És éppen ez a bizonyítéka az uralkodó *transz- és szupranacionális* („dinasztikus”) mibenléte fontosságának.

(Folytatás a túloldalon)

A Szent Imre legenda szövege és a benne található egyes események „antidemokratikus” karakterrel rendelkeznek. Nyilvánvalóvá teszi ezt az, ami Imre herceg és édesapja, István király pannonthalmi, pontosabban Szent Márton monostorbeli látogatása alkalmával, majd Szent István oda való visszatérése alkalmával történt. A szöveg hangsúlyozza, hogy Imre királyi herceg az őket fogadó szerzeteseknek „egyenlőtlenül” osztotta csókjait. A tradicionális *meritocratismus* (érdemelvűség) és az egyáltalán nem csak megmerevedett szisztémaként élő *hierarchia*-elvűség gyakorlatát látjuk megnyilatkozni I. István viselkedésében is, aki „fiát, hogy ezzel megtisztelje, előre bocsátotta, hogy előbb őt köszöntsék”. Erről tanúskodik a *Képes Krónika* is: „Szent István király úgy tervelte és szilárdan elhatározta, hogy az evilági dicsőség minden pompáját félreveti, az ideig tartó királyság koronáját leteszi, és egyedül Isten szolgálatának szenteli magát. Elhagyja a külső dolgokat, csöndes békességben, szemlélődésben tölti életét; a királyi fenség koronáját pedig fiának, Imre hercegnek akarta adni, aki szentséges erkölccsel volt megáldva.”¹¹

Imre herceg elmondja apjának, hogy itt gyakorolt *meritocratismus*ának – a csókok egyenlő osztásának – oka a szerzetesek érdekmeinek ismerése volt: egyfajta „relatív mindentudás”, egy *omniscientia in tempore*. „A középkor rendkívül gazdag gondolatvilágában

A szupranacionális, univerzális és szellemi Hagyomány iránti hűség helyére nem léphet sem „nemzetközi”, sem „népi” hagyományfelfogás. Mint Guénon megjegyezte, a hagyomány alacsonyabb rendű, népies eredetű elemei később egy „relatív állandóság” látszatát keltik, amely elemek és látszatok egy az eredeti *Tradíció hatóköréből kivont „hagyományt”* alakítanak ki. Az e folyamat mögötti *nacionalizmus* ily módon előkészítője és párja a későbbi antitradicionális *globalizmus*nak vagy *mondializmus*nak, amely – függetlenül a szavaktól – minden tényleges szupranacionalizmustól teljesen mentes, minthogy nem a nemzetek meghaladásához, hanem megszűnéséhez fog vezetni. Ld. RENÉ GUÉNON: *Általános bevezetés a hindu doktrínák tanulmányozásához*. Debrecen, 1999, Kvintesszencia. 55. o. („A keleti civilizációk egységének princípiumai” fejezet).

¹¹ *Képes Krónika*. Ford. Geréb László. Budapest, 1993, Magyar Hírlap–Maeceenas, 41. o. (További kiadás: Kálti Márk gesztája. Ford. Bíró Bertalan. *Magyar legendák és geszták*. Budapest, 1997, Argumentum, 235–344. o.)

és szimbólumrendszerében a csókoknak és a hirtelen támadt *megvilágosodás*nak kapcsolata volt egymással, mert mindkettőben az eddig elrejtett valóság feltárul a lélek előtt.”¹² Ez az észrevétel helyesnek tűnik. A legenda írásos szövege úgy kommentálja az Imre herceg által egyenlőtlenül osztott csókok végső okát, hogy mindez „mintegy isteni kegyelem megnyilatkozása folytán” történt. A Kegyelmet, amely – saját szellemi érdemei révén – Szent Imre királyi hercegre megnyilatkozott, így definiálja a szöveg: (1) „természetünk gyarlóságait bőségesen [teljesen?] felülmúlja”, (2) a mély titkokat még a gyermekeknek is feltárja, (3) lehetővé teszi, hogy mások titkait szabadon megtudjuk, (4) s végül – mindezt mintegy összegezve – „a belső [isteni] kinyilatkoztatás valósága”.

Amennyiben a *belső kinyilatkoztatás* eme valóságát adekvát fogalommal kívánjuk megközelíteni, *intuitioról*, *intuitio intellectualis*ről beszélhetünk, hiszen az intellektuális intuíció valósága az, amelyben a fent felsorolt négy ismerv tökéletesen egyesül. Ez csakis magasrendű szellemi életet előlben valósul meg és válik – ha nem is minden esetben állandóvá, de mindenképpen – lényegivé. A tiszta embereknek – mint Imre kapcsán a szöveg elmondja – ez „tanítómesterük”.

A hierarchia szem előtt tartásának és az érdemelvűségnek az *örökvényű voltát* tükrözi, hogy Szent István a halála után is megőrzi ezeket az erényeket. Amikor Konrád német lovag az ő sírjánál keresi megtisztulását, Szent István *post mortem* is Imre herceg sírjához irányítja a lovagot: „én nem vagyok elegendő ahhoz, hogy éretted közbenjárjak. (...) ő legyen a te közbenjáród”.

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a Szent Imre legenda fennmaradt szövege – az első fejezet korábban vizsgált királyi in-

¹² Török József: *A magyar föld szentjei*. H. n., 1991, Tulipán, 58. o.

telmeinek összefoglalásától eltekintve – elsősorban vallási és történeti jellegű. A *Képes Krónika* szükséges kiegészítésekkel szolgál: Imre „fel volt ruházva az igazság, bölcsesség, vitézség, mérséklet, okosság, tudomány, szelídség, irgalmasság, jóság, bőkezűség, alázatosság és türelem erényeivel, ékes volt a katolikus élet meg a közügyek intézésének virtusaival is”.¹³ Azt mondja tehát: *politicis virtutibus adornatus* – ’politikus erényekkel ékes’. Szövegünk is megjegyzi, „megtanulta mindazokat a tudományokat, melyekre az ő korában az ifjakat az iskolában tanították”. Bátyja, Otto halála után pedig nehéz fegyverzetű páncélosok vezetője, a nyitrai *dux* lesz.¹⁴

„Szent Imre herceg finomvonású szűzies arca úgy mosolyog bele a magyar történelembe, mint a kelő nap a májusi reggelbe. Élete beszédes bizonyossága annak, hogy nemzetünk már a második keresztény nemzedékben megértette és életprogrammá alakította azt a magasabb aszkézist, mely Nyugat-Európában épp akkoriban borult virágzásba. (...) Ezenkívül atyja környezetében napnap után alkalma volt találkozni azokkal a nagyszívű és szilárd jellemű férfiakkal, papokkal és szerzetesekkel, akik verejteküket és vérüket áldozták a magyar kereszténység gyöngye palántájának megerősítésére, s akik a cluny-i szellem öntudatos mély hitéletét s kemény és férfias aszkézisét igyekeztek meghonosítani a magyar tájakon is. (...) az esztergomi királyi udvarban szent papokon és szerzeteseken kívül állandóan volt alkalma érintkezni azokkal a világi urakkal is, akik éppoly nélkülözhetetlen oszlopai voltak a dolgok új rendjének, mint a püspökök és apátok. Azután az öregek mellett ott voltak a fiatalok, a kortársak, akikkel együtt gyakorolta magát a lovagi ügyességekben és a középkor legnemesebb sportjában, a vadászatban. Mert Szent Imrét csakis a liberális kor hamis történelemszemlélete tette meg világgyűlölő, véznatesű és beteges ifjú-

¹³ *Képes Krónika*. I. m. uo.

¹⁴ Hamvas Béla szerint a *dux ruziorum* „alsó-ausztriai hadvezért” jelent. Ld. HAMVAS BÉLA: Árpád sírja Alsó-Ausztriában?. *Budapesti Hírlap* 1924. augusztus 31. 4. o.

nak. Ilyen föltevésre sem a krónikák, sem a legendák nem adnak semmi alapot. Ellenkezőleg...”¹⁵

Imre királyi herceg vallási tekintélyét tehát a politikai–világi hatalom egészítette *teljes szellemi tekintéllyé*. René Guénon volt az, aki munkáiban nagyon pontosan körülhatárolta a politika tradicionális szellemiségben általánosan elfoglalt helyét és a vallásos szemlélet helyét is. Mindkettő a szellemi tekintély magasabb formái alá rendeződött, a vallás vallásosság feletti doktrínák alá, amely utóbbiakból analógikus átvitel révén a tradicionális politikai alapelveket is levezették. Ez, így, teljesen pontos és helytálló meghatározás. Guénon egyes megfogalmazásaiból néhányan azonban sajnos arra a téves következtetésre jutottak, mintha a politikát nem közvetlenül a vallásosságon túli princípiumoknak, hanem magának a vallásosságnak kellene alárendelni. A „politikus erények” valójában szükséges kiegészítésül szolgálnak a Nyugaton általánosan ismert „vallásos erényekhez”: e kettő egyidejűsége a kellő előfeltétel ahhoz, hogy igazi spiritualitásra tudjunk következtetni, hogy megtaláljuk azt, ami a legnagyobb tradicionális személyiségek sajátja, a *szellemi tekintély* alapja volt.

Amint láttuk, Szent Imre királyi hercegeben mind a „politikus erények”, mind az ismert „vallásos erények” egyaránt jelen voltak. Van a legenda szövegének egy szerintünk különösen jelentős, enigmatikus mondata: „*ő előtte két gyertya lángja égett* (amint ez egy királynak a fiához illik is)”. Itt valószínűleg nemcsak a „vallásos” és „politikus” erények egységére, hanem kifejezetten a *szellemi tekintély* és *időbeni hatalom* „két gyertyájára”, a tudás és a hatalom (vagy cselekvés) egységére történik utalás.¹⁶

¹⁵ *Szentek élete*. Szerk. Schütz Antal. H. n., 1995², Pantheon, 734–735. o. [Kiemelés tőlünk.] Sajnos az idézethez hasonló pontos és találó megfogalmazások nem teljesen hatják át ezt a művet.

¹⁶ Lásd RENÉ GUÉNON: *Autorité spirituelle et pouvoir temporel*. Paris, 1984, Guy Trédaniel.

A primordiális–univerzális Hagymány külső formáikat tekintve szélsőségesen különböző tradicionális utak harmónikus egyesítője, integrálója és eredete.

Indiai példával élve úgy kell elgondolnunk, mint a $j \bullet \square na$ és a $\textit{karma yoga}$, a tudás és a cselekvés szellemi útjainak egységét, vagy például mint az úgynevezett 'jobb kéz útja' ($da\check{\text{t}}^{\text{TM}} i \bullet ac \square na$) és a 'bal kéz útja' ($v \square na ch \square na$) igen-igen különböző útjainak közös princípiumát, amely utóbbi kettős a „száraz” és a „nedves” utak Nyugaton alkalmazott megkülönböztetésének is megfeleltethető.¹⁷ (A nem-manifest Egyetemes Ember valóságát követő szakrális fiziológia alapján: az áldásosztást és a kegyelem gyakorlását a jobb kézzel; az igazságosztást és a szigor gyakorlását pedig a bal kézzel hozták összefüggésbe.¹⁸)

Hangsúlyozva ki kell mondanunk, hogy ezek a már-már végletesen különböző karakterű utak *kizárólag a Primordiális Tradícióban egyesülnek*. A szemlélődés és a cselekvés útja, a „szellemi tekintély” és az „időbeni hatalom” megkülönböztethető útjai kizárólag olyan személyek életében vezetnek tökéletesen egy és ugyanazon Célhoz (a keresztény hagyományban Istenhez), akik – lényegében – a Primordiális Hagymány szellemi valóságában él-

¹⁷ Bár a $da\check{\text{t}}^{\text{TM}} i \bullet ac \square na$ és a „száraz utat” általában a tudással–szemlélődéssel, a $v \square na ch \square na$ és a „nedves utat” pedig a hatalommal–cselekvéssel társítják, valójában mindkettő mindkét arculattal rendelkezett. (Valószínűleg ennek köszönhető a jobb–bal, illetve száraz–nedves gyakori felcserélhetősége.)

A bal kéz útja és a „nedves” utak „mágikusabb” és „veszélyesebb” karakterrel bírtak, amelyek azonban a hatalom elvének és szempontjainak inkább spirituális, mint politikai értelemben tulajdonítottak nagy jelentőséget. Korábban az időbeni hatalomnak és a politikának inkább a 'jobb kéz útja' ($da\check{\text{t}}^{\text{TM}} i \bullet ac \square na$) szentelt figyelmet, míg a 'bal kéz útja' ($v \square na ch \square na$) – hatalom-teóriája ellenére – gyakran nem törődött a társadalmi-politikai törvényekkel. Ez a helyzet később némileg megváltozott, és zavarosságára való tekintettel a politikát inkább a bal kéz útja integrálta. E folyamat figyelhető meg a „*guelfizmus*” és a „*ghibellinizmus*” esetében, ahol is az utóbbi a bal kéz útja egyik nyugati képviselőjének tűnik.

¹⁸ Lásd RENÉ GUÉNON: *A Világkirály*. Budapest, 1993, Farkas/Metafizikai írások II./, 3. fej. A „könyörületes jobb kéz” kifejezés egyébként a *Képes Króniká*ban is megtalálható.

nek, és abból, s nem csupán valamely partikuláris hagyományból merítenek.

E primordiális szellemiség a keresztény hagyomány olyan szentjeinek életéből tűnik ki talán a leginkább, mint például *Szent György*, *Szent Eustachius*, *Szent Sebestyén* és *Szent Márton*, akik harcosból lettek szerzetessé, akik Krisztus első katonái voltak, és akiknek életét a tettek ugyanúgy jellemezték, mint az elmélyedés.¹⁹

Szent Imre királyi herceg *Szent Márton*nak szentelt monostorban szolgáltatta szentségének első tanújelét.

Szüzességi fogadalmát a legenda szerint Veszprém városában, „*Szent György* tiszteletére épült” templomban tette.

Mivel a szöveg Györgyöt „Krisztus legdrágább vértanújának” nevezi, a Veszprémben Imre királyfit érintő események az elgondolható legnagyobb küzdelemet jelenthették, ami *nem külső, hanem benső ellenséggel szemben folyt*. Ez az egyik támpont, amely Szent Imre szüzességi fogadalmának megértésében bennünket vezethet. A másik és egyben utolsó támpont abban a tényben áll, hogy hagyományosan mindennemű eskünek és fogadalomnak *a lehető legmélyebb oka és előzménye volt. Minden külsőleges tettet megelőzőtt egy benső, a külsőségek lényegét és okát képező szellemi esemény*. A mai olvasó valószínűleg feleslegesnek találja firtatni egy szüzességi fogadalom okát; ilyen döntő cselekedetnek, a hagyományok törvényeit követve, azonban mindig megvolt a maga nemcsak valóságos, hanem metafizikai oka is. Mikor Szent Imre testének szüzességet parancsolt, az nem történhetett csupán morális okokból, s nem lehetett magában álló tény. Előtte valószínűleg a „szüzesség”, a „szűz-mivolt” leglényegét tapasztalta és valósította meg: az „is-tenség”, az „isteni tisztaság valóságát”.

¹⁹ Indiában a *bráhma*-ák mellett mindez általában a *rájányák* ('királyi, hercegi harcosok') esetében valósult meg.

A „szüzességi fogadalom” ily módon a *szüzesség* megtapasztalásából és nem másból (egy ötletből, egy magáért való aszkézisből stb.) következhetett; mitologikus szimbólumrendszerben fogalmazva a Szűz megtapasztalásából, amely azonban szintén csak szimbóluma a voltaképpeni *szüzesség* mibenlétének.

„... hosszasan imádkozva *azt kutatta magában*, hogy mit ajánlhatna fel” – mondja a szöveg. Ebből egy az „Istenhez méltó” benső tisztaság, romolhatatlanság keresésére következethetünk, amelyet – mint a szöveg mondja – „könnyű elveszíteni”.

Kapcsolatba hozva ezt a „benső kutatást” *Szent Györgynek* a „sárkány”²⁰ ellen vívott harcával – amely mint megjegyeztük a lehető legnagyobb és benső ellenséggel azonos: azzal, amit Indiában *avidyának*, „nem-tudásnak”, a metafizikai tudást elhomályosító „sötétségnek”²¹ neveznek –, megállapítható, hogy Szent Imrét szellemi elmélyedésében és *askézisében* egy olyan élmény érte, egy olyan fokra jutott, amelynek következtében – ezen állapotból visszatérve – a „testi szüzesség” útját és fogadalmát választotta, hogy az örök emlékeztetőül szolgáljon az átélt valóságra.

Megerősíti mindezeket, hogy a szöveg nemcsak a „testi szüzességről”, hanem „*elmédnek szüzességéről*” is beszél. Feljegyezz ezen kívül valamit, amit az író „szándéknak” nevez, s azt mondja, hogy „*ebben maradj meg*”. Úgy fest, mintha az utóbbi a „testi szüzesség” alapjául szolgáló „állapotra” vonatkozna, s ez az „állapot” az, amelyre a testi szüzesség fogadalma és ténye emlékeztetni hivatott.

²⁰ Egészen pontosan a „vizek sárkánya”. Vö. LÁSZLÓ ANDRÁS: A lovagi út. *Tradíció évkönyv* 1999. sz. 145. o.

²¹ Vagyis ama Igazságot elhomályosító „sötétségről”, annak „nem-tudásáról” van szó – amit „sárkányként” ragadtak meg –, hogy az *□man Brahmannel*, az *Önvaló az Istenséggel* egy.

A „sárkánnyal” vívott igazi harc: az „Istenhez méltó” romolhatatlan tisztaság, az esszenciális *szüzesség* állapotának benső keresése, a következő fázisban pedig minden mással szembeni elsőbbségének a megőrzése. E küzdelemre, harcra utal vissza a szöveg amikor azt mondja: „ámbar [Imre] kebelében hordozta a lángot, nem égett el annak tűzében”; vagy azt: „a gonosz szellemeknek nagy sokasága is ott volt”.

Szent Imre spirituális harca győztes harc. A kereső utókor viszont rosszabb helyzetben van: *Szűz Mária* alakja a mai ember számára már nem elégséges eszmény a *szüzesség* állapota lényegi, „benső” oldalának, tényleges metafizikai értelmének a megértéséhez. A Nyugatnak, saját hagyományai végtelen tisztelete mellett szüksége van a Kelet mindazon pontos útmutatására, amelyeken keresztül a „Szűz” princípiumot – a Princípium „tisztá” és „romolhatatlan” aspektusát – legalábbis elvben megismerheti. Szüksége van *um*□*kum*□, a *mah*□*akti* (*nirv*□*a*□*akti*) vagy a legfelső *Brahman* (*nirgu*•*a*–*Brahman*) ideáira. „...a Szűz tiszta és feddhetetlen princípiuma (...) a vágy és a samsára centrifugális energiája feletti uralmat jelenti.” „...a »Szűz« birtoklása valamennyi antitézis fölél, a neutralitás birodalmába vezet”.²²

„...nagy ugyan a szüzességnek küzdelme, de még nagyobb a díja; csak ideig-óráig tartó az őrizkedés, de örökkévaló a jutalma. (...) a mennyei udvarban ő előlük semmiféle helyet nem zárnak el, hanem a különböző szállásoknak minden lakja tárva lesz előttük.”

²² J. Evola: A Szűz. A bilincsek széttörése. *Tradíció évkönyv* 1999. 245–253. o. Ez a tanulmány a „Szűz” princípium tantrikus felfogását mutatja be. A *Szent Imre legenda* szövegéből (5–6. fej.) itt érdemes idéznünk az alábbiakat: „Ekkor rendkívüli világosságú fény árasztotta el a templomnak egész épületét és e fényben az isteni szózat ezeket mondta: »A legkiválóbb erény a szüzesség...« (...) hogy még jobban meg lehessen érteni, hogy ez az erény mennyire méltó Istenhez, arra kell gondolnunk, hogy mikor *Urunk és Megváltónk az emberi nemnek üdvösségére*

Azzal, hogy Szent Imre királyi herceg birtokba vette a „Szűz” princípiumot – és ezt a „testi szüzesség” fogadalmával megerősítette –, a Primordiális Tradíció valóságához tartozó három állapot valamelyikét valósította meg.²³

Később, „Isten kifürkészhetetlen akaratából elragadta a halál, hogy a »gonoszság meg ne változtassa lelkületét, és a hamis képzetek meg ne csalják elméjét« – miképpen a Bölcsesség Könyve írja a korai halálról.”²⁴

Egy vadászaton, *vadkan* által lelte halálát, ami a *druiddák* és *br[h]ma* • *úk* szent állata, legszorosabban pedig a Primordiális Tradíció valóságához tartozó harmadik, legfőbb fokozat, a *mauna*, a ’csend’, a ’tökéletes magány’ állapotát birtokló személy, a *muni* szimbóluma.

Szent Imre királyi herceg halála számos találgatásra adhat okot,²⁵ de elégedjünk meg ezúttal a Bölcsesség Könyvére támaszkodó, imént adott, némileg leegyszerűsített magyarázattal.²⁶

Szent Imre királyi herceg élete és legendája, függetlenül a halála értelmezésének kérdéseitől, ama PrINCÍPIUM megvalósításában erősít meg minket, *ami romolhatatlanul marad meg mindenek mögött.*

testet méltóztatott ölteni, nem mást, mint szűz méhet választott (...) Szűz volt az anyja és maga is szűz volt maradandó (...) ezzel megmutatta, hogy mindkét nemben benne volt az istenség boldog és teljes tökéletessége, amikor teljesen megvolt az anyában mindaz, ami a fiúban lakozott.”

²³ Lásd R. GUÉNON: *Az ember sorsa a Védánta szerint*. Budapest, 1998, Farkas, 197–198. o. Az első állapot az aranykori vagy primordiális állapotnak felel meg; a második az ezt továbbépítő és kiteljesítő, amit a „tudás” állapotának neveznek; a harmadik pedig az előbbi kettőt tökéletesen beteljesítő „magány” állapota.

²⁴ *Képes Krónika*. I. m. 37. o.

²⁵ Találgatásra adhat okot, hiszen úgy értelmezzük-e az eseményt, hogy azért ölte meg vadkan, mert elérte azt a szintet, amit a vadkan szimbolizál, avagy azért, mert királyi-örökös feladatai megakadályozták abban, hogy realizálja a vadkan által jelképezett szellemi szintet (amiért is az megölte)?

²⁶ Ilyetén gondolatokra két öszövétségi könyvben, a *Példabeszédék*ben és a *Prédikátor könyvé*ben találunk még bőséggel példákat.

Jézus Krisztus „szenvedett” majd meghalt a kereszten. Mivel azonban az „Isten Fia” volt, szenvedése nem lehetett közönséges szenvedés. A későbbi templáriusok *crucifixus non est Christus* elvének értelmében önmagát nem a szenvedő testtel azonosította. Így fel lehet tenni a kérdést, hogy *milyen módon, minek a révén tudta, hogy ő Isten, akkor is mikor szenvedett és akkor is mikor meghalt?*

Ennek az írásnak és Szent Imre királyi herceg életének a válassza: *a romolhatatlan „Szűz” princípium birtoklása révén.*

Ezért mondta Clairvaux-i Szent Bernát: „Ő barátom, (...) ha látod, hogy a világ vizein hullámverésben és viharban bukdácsolsz, nem pedig szilárd talajon jársz, s nem akarod, hogy a habok elnyeljenek, tekintetedet le ne vedd e csillag ragyogó fényéről! Ha kísértések szele támad, ha megpróbáltatás vihara vesz körül, tekint a csillagra, Máriát, a »Tenger Csillagát« hívjad!”

Szent Imre élete a királyfiak körében is kitüntetett figyelmet kapott és szerzett királyfi misztériuma. Apjának bölcsessége²⁷ a királyfiakénál is jobb sorsot szán neki, különös gondoskodással övezi, melynek iránya egyértelműen a spiritualitás felé mutat, és amivel Imre teljes mértékben él is. Az élet mégis próbák elé állítja, meghal Ottó, s királyi-örökös feladatokat, politikai–világi feladatokat kell teljesítenie, amelyeknek ő oly módon tesz eleget, hogy azok a legkevésbé se hátráltassák vagy mondjanak ellent legmélyebb szellemi életének. Szüzességi fogadalmát a házasesetben is megtartotta.

H. R.
(1999)

²⁷ E bölcsesség kapcsán újfent idézzük a *Képes Krónika* korábban már idézett sorait: „Szent István király úgy tervelte és szilárdan elhatározta, hogy az evilági dicsőség minden pompáját félreveti, az ideig tartó királyság koronáját leteszi, és egyedül Isten szolgálatának szenteli magát. Elhagyja a külső dolgokat, csöndes békességben, szemlélődésben tölti életét...”

AZ ARISZTOKRÁCIA LÉTÉNEK ÉRTELME

A mikor az arisztokráciáról beszélünk, a végletekig elmenően kell elkülöníteni az emberek általános fogalmait és „kényszerképzeteit” attól, amit az *arisztokrácia* a maga eredeti értelmében jelent. Tulajdonképpen jó, ha mindent el akarunk felejteni és a relatív tisztaság alapjain állva próbálunk újra fogalmat alkotni. Ez volna a jó, mert a helyzet annyira kritikus, hogy a XVII–XVIII. századtól napjainkig tartó folyamatok – egyfelől – éppen olyan folyamatoknak foghatók fel, amelyek elsősorban az emberek arisztokráciába vetett hitét kívánták felszámolni, amin keresztül azután más negatív folyamatokat is képesek lettek kibontani.

Társadalmi vetületben az arisztokrácia eredetileg azt a rendet képviselte, amely *a szakrális uralkodó leghűségesebb alattvalóit* foglalja magába. A hűség itt meghatározott elkötelezettséget, következetességet, minőségi aktivitást jelent. Ez a társadalmi vetület – hogy valaki az uralkodó közvetlen híve – persze nem önmagában álló tény, hanem a benső lelki–szellemi orientáció és valóság lenyomata. (Politikai nézet, állásfoglalás, társadalmi rang és helyzet és célkitűzés egyébként is soha nem önmagában való dolog, mindig benső irányulás és principiális hovatartozás eredményeként kezelendő.)

Ahogy minden létező jelentős fogalom, elsőrendűen az arisztokrácia is *szellemi minőségre* utalt, és ennek megléte után jelenhe-

tett meg lelki, majd testi valóságra utaló fogalomként. Az arisztokrácia ily módon elsősorban nagyságot, lelki–szellemi nagyságot fokozatokon áthaladóan érvényre juttatni akaró és érvényre is juttató törekvést és valóságot jelöl. Olyan rend, amely életét „egyre nagyobb célok” megvalósításának szenteli, s amely célkitűzéseinek megvalósítása után újabb és „az előzőnél magasabb célt” tűz ön maga elé, noha céljainak teljességét már egészen korán maga elé fektette. Az, hogy a mindenkori uralkodó leghívebb alattvalója – nem szolgai, hanem éppen uralkodói attitűd nyomán – mindebből következik. Mert amit a világban a „király” és a „királyság” jelöl, az egy benső világban analóg a „végső célokkal”.

Az arisztokrácia világban való jelenléte a *legjobbak jelenlétét és uralmát* jelenti. Megfelelő társadalmi jelenléte – vagyis mindenek felett és az uralkodó alatt – azt jelenti, hogy egy társadalmi berendezkedésben a legjobbak törekvései érvényesülnek. Az arisztokrácia létfontosságának tagadása, illetve kétségbevonása s csökkentése ennek ellenkezőjét fedi, a tagadás különböző fokozatainak megfelelően. Az arisztokrácia már mint elnevezés is a *legjobb, legnagyobb, legvitésebb, legboldogabb dominanciáját* jelenti – összefüggésben például az „*király*” fogalommal. Az arisztokráciának mint minőségnek a világban való jelenléte régen a társadalmi elhelyezkedéssel egybeesett. Ha társadalmi szinten az arisztokrácia nem foglalhatja el a neki megfelelő helyet, akkor a világból egy rendkívüli minőségi elv mintegy eltűnik. Az, hogy a világban, a társadalomban nem a legjobbnak, a legnagyobbknak, a legkiválóbbnak tulajdonítanak jelentőséget, az azt jelenti, hogy *az egyes emberek önmagukban sem a legjobbnak, a legnagyobbknak, a leginkább árjának tulajdonítanak jelentőséget*, nem azt juttatják érvényre, hanem valamilyen fokon álló ellenkezőjét. Mivel az emberek nem ezeknek – tehát nem az „arisztokratikusnak” – engednek önmagukban teret, sem a társadalomban, sem a világban nem a legfőbb értékekre utaló valóság jut érvényre. Így határozza meg az egyének hovatarozása és törekvése a közvetlenebb – társadalmi – és tágabb – világi – környezetet, majd így hatnak vissza azok is az egyének törekvéseire.

Mindezzel szemben teljesen egészségtelenül azt a *baloldali* természetű kérdést vetik fel, hogy biztosan a királyt illetve/illeti-e a trón, hogy biztosan király-e a király, hogy az arisztokráciával biztosan a legjobbak uralma érvényesül-e – vagyis, hogy biztosan legjobb-e a legjobb. Ezek felforgató jellegű kérdések, amelyekre mindig kizárólag csak azért tűnik nehéznek a válasz, mert az roppant egyszerű; az evidenciákat nem lehet megértetni azzal, aki eleve nem látja őket. Valaminek és valakinek a fensőbbtségét nem lehet alulról kétségbevonni, hiszen azt alulról teljes egészében látni sem lehet. A fensőbbtség – de bármiféle pozitívum és nagyság is – csak akkor válik megérthetővé, ha azt az ember eléri, de legalább is megközelíti. És a régi emberben megvolt az a kellő tisztesség, hogy amit nem értett, azt saját hibájának tudta be, s a valamitől és valakitől való távolság – mindenféle távolság –, ha nem is ösztökelte saját jobbulása felé, legalább tiszteletet ébresztett benne.

Mivel a világ egészével való kapcsolat egy ilyen nyilvánvaló rendden alapul és renddel telt viszonyon nyugodott, a társadalom berendezkedéséhez való viszony is így funkcionált. Az a nagy tradicionális világtrend, amelynek az „uralom tisztelete” természetszerűleg csak egyetlen vonatkozása és arculata, az idők előrehaladtával fokozatosan megdőlt. De miért kell ezeket az elvi és hozzáállásbeli érvényességeket napjainkban megkérdőjelezni? Nem kizárólag az egyéni nézetekben árulódott-e el a tradicionális rend? Nem eme említett alapok elhagyásával kapcsolatos kompromisszumok-e azok, amelyek a világtrendet méginkább összedöntik és kaotizálják – társadalmi, és ezzel összefüggésben minden egyéb vonatkozásban is?

Az arisztokráciának mint szellemi méltóságnak és minőségnek eredetileg minden szinten megnyilvánuló sajátosságai voltak. Különböző életvitelbeli – lelki – és anyagi – testi – vonatkozásokat takart. A hagyományos társadalom igazán élő szerveződéseiben a király közvetlen közelében kapott helyet, „megelőzve” a szintén nagyságot képviselő, de általánosabb nemességet. Ez csak a legdémonibb törekvések számára jelentett bármiféle igazságtalanságot,

hiszen egykor még általánosan is képesek voltak látni azt a világot irányító transzcendens elvet, amely a magas szellemi képességű „lelkeket” generációs láncba sorolva hívja életre és őket megillető testi és lelki vonatkozásokat kínál számukra. Ez a koherens és egyben messze afölötti testi–lelki–szellemi rendezettség bomlott meg a világban először. E felbomlás *legelőször* azok felől bontakozott ki, akik szellemiség nélkül kívántak önmaguknak különböző lelki sajátosságokat és anyagi javakat. A hatalom valóban egyre kevésbé azoké lett, akik erre lelki–szellemi képességeik nyomán jogosultak lennének – ám mindez jóval később vált meghatározóvá, mint arról beszélni szoktak. A tényleges képességek és a benső minőség szerinti társadalmi elrendeződés a feudális berendezkedés végéig még teljesen normális volt – eltekintve egy-egy, azaz egy-egy személy speciális esetétől – és a XIX. században sem volt a szellemi valósággal messzemenően szembenálló. A világi rend bomlasztásában később megjelent egy másik, igazán meghatározó törekvéstípus is: ezt úgy jellemezhetjük, hogy nemcsak hogy őket nem megillető javakat akart, de még a testi–származási pozitívumoknak se tulajdonított jelentőséget.

A származásbeli hovatarozás igenis érték, olyan minőségi különbséget jelöl, melynek a létben komoly oka és jelentősége van. Azt, aki származásban felettem áll, aki olyan sajátosságokkal rendelkezik, melyek nekem nincsenek birtokomban, azt azon a területen mintegy magam fölé helyezem. Ez a hozzáállás az, ami a lét törvényeivel nem áll szemben és azok alkotója felé mutat. Ez az, ami nem a lázadáshoz, hanem az uralkodáshoz, nem a baloldalihoz, hanem a jobboldalihoz tartozik. Ez az, ami a diktatórikus hatalmat megkülönbözteti az „Isten kegyelméből való uralkodás” hatalmától, és ez egyben az is, ami egy pozitívum képében megmutatja, hogy mi nem valósulhat meg a demokratizmusban.

Az arisztokrácia védelmében és értelmének megtalálásában továbbhaladva érdemes az „arisztokratikust” a nép milyenségével összefüggésben tárgyalni. E tekintetben az egyik legfigyelemreméltóbb tény az, hogy egészen a francia forradalomig a *nép* legkiemel-

kedőbb alakjait is csak a „királyság lakóinak” tekintették, a „nemzet tagjainak” kizárólag a nemesek számítottak. E megkülönböztetés még magában foglalta azoknak a minőségbeli különbségeknek a látását és értését, amelyek alapján a rangbeli – s az ezzel járó jogbeli – megkülönböztetések teljesen elfogadottan kialakultak. Jelölte: a nép alapvetően a mennyiséghez tartozik, a nemesség pedig a minőséghez.

Mindezek ellenére az *aristocrateia* és a *démós* között feszülő ellentét valaha egy végletekig menő felfokozás esetében sem volt olyan kibékíthetetlen, mint ahogy azt ma gondolják. Végérvényes ellentét helyett célszerűbb azt a megkülönböztetést alkalmazni, melyben az egyik „a lét lehetőségeinek kihasználatlanságát”, a másik pedig „a lét lehetőségeinek kihasználtságát” reprezentálja törekvéseiben (illetve nem-eszményi megvalósulás esetén: az előbbi a lét teljeskörű lehetőségei ellen is felléphet, az utóbbi pedig leglegszűzottebb formáiban sem lép fel ez ellen).

Az arisztokrácia mindig egy univerzalizásra való törekvéssel állt kapcsolatban, míg a nép ezzel szemben egy „összehúzódottsággal”, egy „földhözragadtsággal”. Ha a nép – valamilyen negatív tényező miatt – törekvéseiben mégis kapcsolatba kerül az univerzalizással, akkor azok kizárólag mennyiségi, merőben látszólagos „univerzalizást” valósítanak meg. A nép törekvések felébredésének esetében sem válhat ténylegesen mindent felölelő univerzalizás képviselőjévé, csak nivellatív uniformizálást tud végrehajtani.

Éppen itt, az arisztokrácia univerzalizásra való törekvésként történő jellemzésénél kell megemlítenünk, hogy voltak területek, amelyekben a nép magasabb szintet valósíthatott meg az arisztokráciánál. E területekről azonban azt kell elmondani, hogy mindig valamilyen részterületeket jelentenek. Nyilvánvaló, hogy amikor valaki szakmájának mestere, akkor az dicséretes és megbecsülésre számot tartható dolog, de mégsem érinti az arisztokrácia nivóját, mert annak – noha külön-külön egynek sem mestere – szintek és területek együttes megbecsülését kell biztosítani. Nem lehet azonban a nemesség kritikájaként felvetni, hogy az nem mestere szak-

területeknek. A nemesség – és még inkább annak elitje – több terület együttlátásának mestere – nem is beszélve az uralkodóról, aki *minden terület együttlátásának mestere* – és a részterületekben való elmélyedés számára az univerzalitásra való törekvésen esett csorba lehet.

A különböző szintek és területek magát a népet is minőségi fokozatokra osztják: a görögöknél – fontossági sorrendben – ilyen volt az *ethnos*, majd pedig a *démos*, a rómaiaknál pedig a *populus*, a *plebs* és legalul a *vulgus* megkülönböztetése.

Mindezek együttes értelmében tisztán kellene látszania, hogy mi történik akkor, amikor nem az arisztokrácia vezetése, vagyis nem a legjobbak uralma érvényesül. Látni kellene, hogy mi történik akkor, amikor nem univerzális, hanem partikuláris és személyes – a személy alacsonyabb vonatkozásait illetően személyes – törekvések jutnak érvényre; amikor ez utóbbiak képviselői, vagyis a nép dönt őt meg nem illető kérdésekben; amikor a véleményalkotásban túl nagy teret kap, fokozatosan távolodva attól a „magánterülettől”, ahol neki igazán helyt kellene állnia.

Ha egy nemzet vezetésében nem az arisztokráciáé az uralkodót követő vezető szerep, akkor az illető nemzet esetében *nem a legjobbak* dominanciája érvényesül. Ha a vezető szerep a népé, az az esetlegesség jut érvényre, ami a „kevésbé rosszak” és a „legrosszabbak” közötti ingadozásban nyilvánul meg. Ma Magyarországon minden tekintetben ez az általános helyzet.

A *démos* uralma (demokrácia), a nép alacsonyabb rendű sajátosságai miatt – autokratikus és arisztokratikus vezetés nélkül – a démonok uralmával áll összefüggésben. Mikor az igazi arisztokrácia elkülöníti vagy szembeállítja magát a nép különböző szintű megnyilvánulásaival, vagy önnön fensőbbiségét hirdeti, akkor azt nem önmagáért valóan teszi, hanem e negatív uralom megvalósulása ellen. (Amikor az arisztokrácia nemzetellenességéről és elkülönüléséről szoktak beszélni, ezt az indítékot nem látják.)

Az arisztokratikus jelleg tételezése és ennek a képviselőiben, majd pedig ideaként való meglátása, továbbá a képviselők eredeti

státusának a biztosítása egy nemzet számára tehát kitüntetetten fontos. A legitim uralkodón és a valódi arisztokrácián kívül senki sem ismerheti pontosan azokat a konnacionális, illetve szupranacionális elveket, amelyekkel egy nemzet életterének különböző – kulturális, vallási, spirituális – vonatkozásai egyaránt és magas szinten valósulnának meg. Mivel a magyarság végzete törekvéseit tekintve – vagyis túl a legáltalánosabb nemtörődömségen – meglehetősen abban az „újpogánysággal” és a „tatársággal” összefüggésbe hozható *titanizmus*ban bontakozik ki, amelynek fő jellemvonásai a magas szintű képességek nem magas szinten való megvalósítása, a széthúzás és a túlkapás (egyfajta „uralmi” elhajlás s célbaérés előtti hatalombitorlás), így különösen fontos szerepe lenne az arisztokratikus jellegzetességeknek. Azokban ugyanis nagy helyet töltenek be a „megállító és megfékező”, vagyis a *pricipiális* vonások.

Nyilvánvaló, hogy a történelem előrehaladtával a „nominális arisztokrácia” egyre kevésbé állt a helyzet magaslatán, vagyis egyre kevésbé ismerte azokat a megtartandó és elérendő sajátságokat, amelyek önnön fensőbbiségét valóságosan is biztosították volna. Ennek ellenére a kérdést úgy kell felfogni, hogy a „csupán eredetét tekintve arisztokratikus” – noha messze a „megvalósított arisztokratikus” alatt áll – igenlése is nagyon fontos, mivel az igenlés itt egy minőségi *lehetőség* világban való fenntartását jelenti. Azokra a rosszhiszemű pletykákra, amelyekkel az arisztokráciát igyekeztek lejáratni, és amelyeknek több évszázados munkája nyomán az arisztokráciához ellenérzések sokasága fűződik, úgy kell tekinteni, hogy a tulajdonképpeni, vagyis a „megvalósult arisztokráciát” egyáltalán nem érinthették – kizárólag „a lehetőség szerinti arisztokrácia”, „a még meg nem valósult arisztokrácia”, „a pusztán eredetét tekintve arisztokratikus” halvány kritikái voltak.

Az arisztokráciát ugyanis a kasztokhoz való tartozás keleti jelenségéhez hasonlóan kell értékelni: ennek megfelelően az arisztokrácia igazi tagja az a személy, aki nemcsak beleszületett egy adott rendbe, hanem e lehetőséget megragadva származását egy életen át meg is tudja valósítani, s megfelel az említett jellegzetességek-

nek. (Mindezt Keleten a kasztbeavatás biztosította.) A voltaképpen arisztokrácia tehát egyáltalán nem járatható le, mert annak sajátosságai kikezdehetetlenek. Ami megrontható, az a még meg nem valósult, származással kapott – s e származást elhagyó – „pre-arisztokratikus” jellegzetesség. Az arisztokratizmus és az arisztokrácia ugyanis – mint megjegyeztük – egy a testi születést követő megvalósításban válik tényleges valósággá. Ennek ellenére a „pusztán eredetét tekintve arisztokratikus” túlzott kritikája roppant káros, teljességgel *baloldali* megnyilvánulás, olyan tett, amelynek következtében a világból egy pozitív és magasrendű minőség tűnhet el – pontosan úgy, ahogy az arisztokráciának ma semmilyen komolyabb megbecsülése nincs, és ahogy e valós minőség helyére a *nép* ál-minősége került. Az „arisztokratikus származásban” rejlő minimális magasrendűség kétségbe vonása – függetlenül mindentől – tehát istentelenség, akkor is, ha az arisztokrácia elsősorban szellemi minőség.

Ma ez az alulról támadhatatlan valódi arisztokrácia Magyarországon még megtalálható, noha a személyek tekintetében esetleg csak tíz-húsz reprezentánst jelent. Helyzetét csakis az nehezíti, hogy e tulajdonképpeni szellemi arisztokrácia partikuláris életkörülmények közé szorult, s ebből a középszint alatti helyzetből nem tudja legitim szellemi fensőbbiségét társadalmi szinten is megnyilvánítani. (E tekintetben az idő további előrehaladtával a helyzet valószínűleg még rosszabb lesz.) Ezt a megvalósult és önmagát állandóan újra megvalósító *arisztokráciát* tulajdonképpen annak a vállalkozói és „anyagi elitnek” kellene támogatnia, amely a valódi elit anyagi javait bitorolja. Függetlenül azonban ennek megvalósulásától, e támaszként szolgáló tényező megjelenésétől, a „világi hatalmától” – pontosabban annak bizonyos aspektusaitól – megfosztott arisztokrácia továbbra is az arisztokrácia valóságában éli meg önmagát, s nehézségei eltörpülnek látható vagy láthatatlan törekvéseiben.

Néhány évvel ezelőtt a tulajdonképpeni arisztokrácia körén kívül is megkezdődött az arisztokratikus attitűdök birtokbavétele. Ez

a minimális szinten érzékelhető tendencia egyfelől pozitív, mert az arisztokrácia ideájának védelméhez és támogatásához járul hozzá (nem mintha erre az arisztokráciának lenne szüksége, sokkal inkább a még önmagára nem talált, de potenciáit tekintve lényegileg arisztokratikus vonásokat hordozó személyeknek), másfelől azonban e folyamat a tulajdonképpeni arisztokrácia jellegzetességeit áljellegzetességekkel kívánja lerombolni. E tekintetben ezen írást tekintjük kritérium jellegűnek, amely szándékaiban kimondatlanul szerette volna megszügyeníteni az olyan ingatag elképzeléseket, amelyek a „nemzetieskedő arisztokrácia”, a „liberális arisztokrácia”, az „anyagi–pénzügyi arisztokrácia” vagy a pusztán „generatív arisztokrácia” illúziójában jelennek meg, és családfák felkutatásában, öltözködésben, egy körülményes és modoros illemben, s a társadalmi konvenciók öntudatlan elfogadásában merülnek ki.

Az arisztokrácia *szellemi elitet* jelent, amelyben a szellemi jelző nem értelmiségi módon, hanem a *transzcendens eredettudat* birtoklásával koherens törekvésekként és annak minden szinten való érvényre juttatásaként értelmezett. Egy adott terület és annak lakói számára rajtuk keresztül lehet biztosított a mindennél többet jelentő „Éggel való kapcsolat”.

H. R.
(1993)

SZUVERENITÁSUNK KÉRDÉSEIRŐL

Magyarország helyzetét 1945-től napjainkig kevesen értékelik és értelmezik helyesen. A kommunistákról nem érdemes – e helyen – beszélni, hiszen számukra Hazánk és Nemzetünk meggyalázott volta jelentette a „szocializmus felépítésének” bázisát. Azonban sajnálattal állapítható meg, hogy a politikai összefüggéseket egyébként érteni látszó, jó érzésű felnőtt és érett emberek körében is milyen torz nézetek tenyésznek. Ezek tömkelegéből ki kell emelnünk egyet, egy olyat, amellyel kapcsolatban az értetlenség tűrhetetlennek tekintendő, s amely kritérium-értékkel bír, mivel ennek el nem fogadása vagy azt jelzi, hogy az illető lényegileg és igazán nem ért semmit, s politikáról nem lenne szabad egy szót sem szólnia, vagy pedig arra utal, hogy haza- és nemzetszeretete, amelyhez korábban kétség sem fért, mégiscsak megkérdőjelezhető. Miről van tehát szó tulajdonképpen?

Az elvadult kommunisták kivételével ma mindenki arról beszél, hogy 1945-től 1991 közepéig Magyarország szovjet megszállás alatt állt; némelyek – óvatosabban – csak szovjet katonai jelenlétről mernek–szeretnek nyilatkozni. Ezzel azonban az, aki ön-maga helyét nem a politikai baloldalon kívánja definiálni, nem érheti be. Az elgondolható legkeményebb határozottsággal ki kell mondanunk és ki is mondjuk, hogy: Magyarország egésze 1945. április 1-jétől 1991. június 30-án 24 óráig ELLENÉSGES KATONAI MEG-

SZÁLLÁS ALATT ÁLLT. 'Ellenséges' – ezen van a hangsúly! Nem „idegen” katonai jelenlétről volt szó, hanem a legádázabb ellenség ellenséges és rémuralmat megvalósító megszállásáról, hazánknak az ellenség által történő leigázásáról.

Az ellenséges vörös hordák ellenséges alapokon nyugvó megszálló jelenléte – mint olyan – nem minősíthető, de ennek a vitathatatlan ténynek olyan vonzatai voltak, s vannak még ma is, amelyekről – ha röviden is – szólnunk kell. Az ellenséges megszállás a hatalom törvénytelen bitorlását jelentette, amelyhez politikai–történeti szemetek asszisztáltak – szolgák és bábok szerepében, az államhatalom és az államigazgatás képviselőinek hazudva magukat. Egy ellenséges megszállás alatt álló ország, amelynek minden mozdulatát az ellenséges megszállók határozták meg és írták elő: semmiféle érvényes szerződést és megállapodást nem köthetett, mert ennek csak a szuverenitás lehetett volna az alapja, viszont az ellenséges megszállás alatt álló és az ellenséges megszállók által meghatározott ország nem lehet szuverén. Magyarországnak – az ellenséges megszállást követően – az ország határain belül – nem volt és nem is lehetett törvényes kormánya, sőt – ezt is ki kell mondanunk! – tulajdonképpen semmiféle kormánynak nevezhető kormánya nem volt. Nem volt – az ország határain belül – igazi Országgyűlése sem, igazi államfője sem.

Ennek megfelelően a szerződések – mint megjegyeztük – semmiféle érvénnyel nem bírhattak, vagyis sem akkor nem voltak szerződéseknek tekinthetők, sem pedig ma – visszatekintve – nem mondhatók azoknak. E tekintetben elsősorban magát az úgynevezett „fegyverszüneti egyezményt” kell megemlítenünk, amely – a fentebb elmondottak értelmében – semmiképpen nem minősíthető érvényes szerződésnek, sőt még érvénytelennek sem, mert az érvénytelenség ilyen fokára a közönséges érvénytelenség vonatkoztatása a legképtelenebb eufémizmus lenne.

Az ellenséges megszállás ott és akkor kezdődött, amikor a szovjet hordák betörve megvetették a lábukat. Bestiális jelenlétükről már sokan és sokfélet megírtak, így ezekre itt nem térünk ki. Az ország

teljes megszállása 1945. április 4. és 10. között perfektuálódhatott, de fogadjuk el a „hivatalos” véleményt, – április 4-ét. Az ország történetének az első teljesen egyértelmű gyásznapija ez volt. Ehhez képest a mohácsi csatavesztés és a török hódoltság kezdete – bár azok is katasztrófák voltak – jelentőségükben elenyésznek. Ott is az ellenség diadalmaskodott, de olyan ellenség, amely – ha valami merőben idegent is képviselt – alapvetően nem Isten- és emberellenes idegenséget, mint ahogy azt a szovjet és kommunista ellenség tette, a legterrorisztikusabb módon és eszközökkel.

A trianoni békekényszer is végtelenen jogtalan volt – és teljesen igazságtalan –, de ott és akkor mégiscsak törvényes jogosítványokkal rendelkező, tisztességes és kvalifikált politikusok voltak jelen, s megtört szívvel engedve a kényszernek írták alá a szégyenletes, a szabadkőművesség által komponált „békeszerződést”. Az úgynevezett párizsi békekötés” – még a trianonihoz képest is – egészen „más volt; Magyarországon ugyanis – mint már megjegyeztük – tulajdonképpen nem volt kormány, nem volt parlament és nem volt államfő, mert az, ami volt, annyi joggal sem rendelkezett, mint azok, akik egy kocsmában részegen „átveszik a hatalmat”. Az ellenség által bársonyszékbe ültetett (1919-es) bolsevista gonosztevők és az ellenséggel kollaboráló, hazaáruló lakájaik nem rendelkeztek semmiféle igazi jogosítvánnyal ahhoz, hogy békét köthessenek, s az ellenség olyan ellenség volt, amelyikkel egyáltalán nem is lehetett volna soha békét kötni: a bolsevisztiko-kommunista szovjet uralommal egy törvényesen működő magyar állam sem köthetett volna békét; az angolokkal és az amerikaiakkal talán – messze-menő fenntartások mellett – igen, de a szovjetekkel sohasem.

Magyarország törvényesen megválasztott vagy kinevezett államférfiit a Szovjetunió szövetségesei – mint „háborús bűnösöket” – átadták a szovjetek által bitorolt hatalom magyarországi – magyaroknak semmiképpen nem nevezhető – ágenseinek. A „népbíróságok” – természetesen – nem voltak bíróságok, hanem a terrorgépezet legeslegáljasabb és legvisszataszítóbb teratómái. A törvényes magyar államférfiak sokaságát gyilkolták meg, – mert a kivégzést

törvényesen elítélteken szokták végrehajtani, s itt törvényes vagy bármiféle elítélésről szó sem lehetett, mert ahhoz igazi bíróságra lett volna szükség.

Magyarországon nem egyszerű jogtalanságok vagy törvénysértések történtek, mert a törvénysértéshez valamilyen törvényes keret legalábbis elvi meglétére van szükség. Az igazi törvényességet Magyarországon a vadállati ellenség, s az ellenségnél is förtelmesebb kiszolgálóik elsüllyesztették, s amit a helyére tettek, annak semmiféle törvényhez és törvényességhez még a legcekélyebb köze sem volt.

Az 1956-os szabadságfelkelés és szabadságharc ellen az állítólagosan „megbékélt” ellenség ismét nyíltan hadba szállt. Voltak és vannak, akiknek még ezek után sem nyílt ki a szemük, vagy ha mégis, akkor nem eléggé.

Mi – és ez nyilvánvaló – Nagy Imrét sem fogadtuk el és nem is fogjuk elfogadni soha. Az egykori belügyminiszter, Berija kegyeltje – belügyministersége idején – túltett Péter Gáboron, s ez akkor köztudott volt, ám a hitványságnak az a foka, amit Kádár János produkált még az itteni viszonyok között is szinte egyedülállónak tekinthető. Az, hogy ki mit tett önként és örömmel vagy mit tett parancsra – érdekes lehet az oknyomozás szempontjából, esetleg a pszichológiai megközelítés vonatkozásában, de lényegesnek semmiképpen sem mondható. Lehet, hogy Kádár önként tette, amit tett, lehet, hogy kötelezték vagy kényszerítették – végül is mindegy. Tisztességes ember el sem juthat odáig, hogy a nemzet hóhérijának a szerepére felkérhessék, vagy e szerep elvállalására kényszeríthessék, s ez, ennél összehasonlíthatatlanul kisebb szerepek esetében sincs másként.

Magyarország – 1988 és 1989 forrongó belső mozgásain át – elérkezett 1990-hez, az úgynevezett rendszerváltozás évéhez. Nem tehető kérdésessé, hogy valóban történtek változások, de az, hogy a rendszer igazán nem változott meg – bizonyos. Ha – jelképesen – 180 fokosnak tekinthető a totális rendszerváltozás mint fordulat, akkor a változás 45 fokos nyolcadfordulatnak sem minősíthető,

inkább csak 30 fokok tizenketted fordulatról lehetne beszélni. Ennyi változás talán valóban történt, mégpedig a „rendszerben”, több nem, de erre 1990-ben még nem is volt meg a lehetőség, hiszen még mindig ellenséges katonai megszállás alatt állt az ország. Több, mint egy évvel a „szabad választások” után hagyták csak el Magyarországot az ellenséges megszálló csapatok. Addigra már belülről is biztosították azt, hogy igazi és jelentős rendszerváltozás ne mehessen végbe. Így a jelenlegi parlamentnek sincs semmiféle igazi legitimitása, hiszen az ellenséges megszállás által biztosított kommunista rendszer szukcesszióján alapul.

Hozzávetőleg a következő választások után kerül hazánk és nemzetünk olyan helyzetbe, hogy itt egy tényleges és teljes rendszerváltozás legyen, nem automatikusan, mert a választások a megszálltságtól való időbeni eltávolodásból következően még nem válnak igazán legitimmé, csakis akkor, ha az akkori Országgyűlés és kormány abszolúte elhatárolódott elődeitől, ami egyébként előfeltétele lenne annak, hogy *de facto*, *de iure* és *de veritate* egyértelműen Országgyűlésnek és kormánynak legyenek tekinthetők e szervek.

Az ellenséggel kötött szövetségtől és e szövetség létrehozóitól való elhatárolódás meg nem tétele miatt nem lehet igazi és végigvitt rendszerváltozásról beszélni. Az ellenséges megszállókkal együttműködők, a kollaboránsok az általánosan hivatalos megítélés szerint nem tekinthetők ellenségnek; ellenségnek – még ma is az ellenséggel szembeszállókat tekintik. Az ellenséghez – a lehető legalávalóbb és legádázabb ellenséghez – való átállás, az ellenséggel szembeszállókat háttámadása még ma is politikai érdem, – az általánosan tekinthető hivatalos megítélés szerint. Az ellenségnek emelt emlékművek előtti hódoló megjelenés és koszorúzás még ma is bevett és hivatalos aktus. Az „ellenállónak” (értsd: az ellenség oldalán az ellenséggel harcolók alattomos háttámadóinak) a „tisztelete” – még ma is úgyszólván kötelező.

A világot irányító sötét erők – a szabadkőművesek és társaik, valamint az ezekkel szerves kapcsolatban állók – ma is kötelezik

Magyarország hivatalos politikájának alakítóit, hogy az antikomunizmust erősen limitálják – a kommunisták és „volt-kommunisták” nem kis örömeire –, viszont a vélt vagy valóságos jobboldal, különösen a szélsőjobboldal ellen lépjenek fel, még hozzá a lehető legkeményebben. A sötét erők magyarországi ágensei azzal, hogy mi az ultra-jobboldaliság, és hogy az miben különbözik a szélsőjobboldaliságtól, még nincsenek tisztában, ha egyszer megtudják, akkor azt is meg fogják tudni, hogy ’a sötétség uralmára való törekvéssel’, a *szkotazmokratizmussal*, kik állnak igazán szemben.

Egy ország és az országban élő nemzet szuverenitásáról csak akkor lehet beszélni, ha azt idegen és kényszerítő erők nem határozhatják meg. Különösen érvényes ez az idegen és ellenséges erők kényszerítően meghatározó szerepével kapcsolatban. Magyarország több mint negyvenhat éven át ellenséges megszállás alatt állt. Magyarország egészen a Szovjetunió megszűntéig a Szovjetunió érdekszférájához tartozott, ezt követően a Független Államok Köösségének az érdekszférájából automatikusan nem került ki, s ha a Szovjetuniót – bármiféle néven – restaurálnák, Magyarország újból ehhez az érdekszférához tartoznék.

Magyarország 1990 tavasza óta – a Szovjetuniótól való teljes eloldódás nélkül – a nyugati országok, különösképpen az Egyesült Államok gazdasági befolyása éspedig keményen meghatározó erejű befolyása alá került. A nyugati országok és az Egyesült Államok viszont – a lehető legerősebben – (titkos erők) befolyása alatt állnak (egészen más módon, de ugyanazon erők befolyása alatt, mint a Szovjetunió).

A sötétség erői és ezek magyarországi ágensei magukénak tudják a jelenlegi politikai ellenzékét – s a Nemzetközi Valutaalapon és a Világbankon keresztül –, befolyásuk alatt tudják tartani a kormánykoalíciót és magát a kormányt is. A kormánykoalíció pártjainak a soraiban és a kvázijobboldali ellenzék körében, valamint a függetlenek között vannak, akik elutasítják ezeket az ördögi befolyásokat, sőt megkísérelnek szembehelyezkedni azokkal. Ezek mindeképpen – ezen összefüggések tekintetében – szövetségeseink.

A szuverenitás eléréséig hosszú utat kell bejárni. Olyan utat, amely javarészt harcnak, küzdelemnek tekinthető. A szuverenitás helyreállítása és megvalósítása, majd ezt követően megszilárdítása – szimbolikusan – 180 fokos fordulatot kell, hogy jelentsen az 1990-es választást közvetlenül megelőző időszakhoz, és több mint 150 fokos fordulatot a jelenlegi helyzethez képest. Ez az ellenséges megszállás előtti helyzet – ha akárcsak pillanatokig tartó – *de iure* helyreállítását is implicálja. Erről a bázisról lehetne megindítani az ország restaurációját a maga teljességében. Ezt viszont meg kell előznie az államhatalom és államigazgatás öntörvényesítésének, ami az ellenséges megszállás és az ellenséges indítékú gazdasági megszállás összes konzekvenciájával való végleges és deklaratív szakítással venné kezdetét. Ehhez a hatályos „alkotmányosság” és „törvényesség” eszközeivel is el lehetne jutni; nem előbb az 1998-as – feltehetőleg majd megtartott – választásoknál, de nem is később a 2002-ben esedékesnél. Addig mindent el kell követni annak érdekében – bármilyen szerények is az eszközeink és a lehetőségeink –, hogy Magyarországon is, de Európában és az egész világon megerősödjenek az alapvető erkölcsi, emberi és nemzeti értékek.

L. A.
(1993)

AZ ÁLLAMFORMA ÉS AZ ÁLLAMFORMA ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK KÉRDÉSKÖRÉRŐL MAGYARORSZÁG VONATKOZÁSÁBAN

A *Kard-Kereszt-Korona Szövetség** önnön állásfoglalását a leghatározottabban kialakította az államforma és az államforma érvényesülésének, érvényesítésének és érvényesíthetőségének a kérdéskörével kapcsolatban, – általában is és Magyarországot illetően is. Elsősorban ez utóbbival kívánunk ehelyütt, jelen rövid írásunkban foglalkozni.

Előre bocsátjuk, hogy a végletesen elkötelezett Habsburg-Lothringen-párti szukcesszionális monarcho-legitimizmus tántoríthatatlan hívei voltunk, vagyunk és leszünk. A Habsburg-Lothringen-dinasztiával kapcsolatos monarchizmust Magyarország, Magyarország és Ausztria, Magyarország és a Nagynémet Birodalom, valamint a Teljes Európa vonatkozásában gondoljuk el.

Magyarországon az államiság 1945. április 10. és 15. között megszűnt. A Nagynémet Birodalom határain belül – körülbelül május 7-ig még működőképesen fennmaradt. Jogilag ugyan soha

* A Szerző által alapított Szövetség, amely a Traditionalis Ultradextroconservatív (Ultrajobboldali Ultrakonzervatív) Imperio-Monarchista és Monarcho-Legitimista Egységfront szervezeti megtestesülése. Ideologico-politológiai és politikai orgánuma a *Sacrum Imperium* folyóirat. [– A szerk.]

nem semmisült meg, de önmagát – működése révén – többé nem volt képes érvényesíteni. A törvényes államfőt és kormányfőt, Szálasi Ferencet, Magyarország Nemzetvezetőjét, magyar királyi miniszterelnököt 1946. március 12-én meggyilkolták.

A jogfolytonosság Magyarország életén soha nem szűnt meg, sőt, még az érvényesülése sem tört meg, de ez utóbbi mégis végbe ment, – akkor, amikor a bestiális szovjet hordák előzőnlőtték Hazánkat (és természetesen Európa nem jelentéktelen részét).

Az államiság alphája és ómegája az államfő – az államfő tényleges megléte és legitimitásának a megkérdőjelezhetetlenül feltétlen volta.

Magyarország legitim – mégpedig vitathatatlanul legitim – államfői a 20. században (napjainkig) a következők voltak:

I. FERENC JÓZSEF – Apostoli Király, 1848. 12. 02. – 1916. 11. 21.;

IV. KÁROLY – Apostoli Király, 1916. 11. 21. – 1922. 04. 01.;

II. OTTÓ – Örökös Király, 1922. 04. 01. – ?.

Közben, részben helyettesítés, részben egy kettős legitimitás értelmében:

HABSBURG-LOTHRINGEN JÓZSEF (ÁGOST) főherceg, királyi herceg tábornagy – mint (ideiglenes) Kormányzó, – 1919. 08. 05. – 1919. 08. 25.;

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓS altengernagy – mint Kormányzó, – 1920. 03. 01. – 1944. 10. 16.;

SZÁLASI FERENC – mint Nemzetvezető, – 1944. 10. 16./ 1944. 11. 04. – 1946. 03. 12.

(Megjegyzés: Szálasi Ferenc 1944. 10. 16. és 1944. 11. 04. között a kormányzói ügykör operatív gyakorlására feljogosult m. kir. miniszterelnök volt. 1944. 11. 04-én az Országtanács javaslatára az Országgyűlés mindkét háza határozatképesen és törvényesen, egyhangúlag – tehát ellenszavazat és tartózkodás nélkül – Magyaror-

szág Nemzetvezetőjévé választotta, ugyanekkor Szálasi Ferencnek és kormányának valamennyi – 1944. 10. 16. és 1944. 11. 04. közötti – intézkedését jóváhagyta és ezt törvénybe is iktatta.)

A magyar Országgyűlés emigrációbeli maradványa 1947-ben összeült Altöttingben, – és vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc m. kir. vezérezredest a kormányzói jogkör (ideiglenes) gyakorlásával megbízott m. kir. miniszterelnökké választotta, amiről – főként a személyét érő támadások miatt, de egyéb okokból is – 1949-ben vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc lemondott. Noha Farkas Ferenc ideiglenes kormányzói megválasztottsága és megbízottsága – a törvényes jogosultság szempontjából – nem volt vitatható, egyértelműsége sem volt abszolúte feltétlen. Mindazonáltal legitimitása végtelenül felülmúlta mindazt, ami itt 1945. óta napjainkig történt.

Sokszor megfogalmaztuk, hogy Magyarországnak mi az államformája. Foglaljuk újból össze állásfoglalásunkat:

Magyarország államformája Kr. u. 2000-ben:

de more et veritate – supra-officialiter: Regnum Apostolicum [Apostoli Királyság];

de iure – officialiter: Regnum Apostolicum [Apostoli Királyság];

de iure – legitimali-factualiter: Interregnum [az utolsó Király halálától a következő Király megkoronázásáig tartó időköz];

de facto – operationaliter: Usurpatio Illegitima [törvénytelen-jogtalan bitorlás – (A szerk.)].

A fentebbiek elfogadása kritériális érvényű a mi szemünkben. Az, aki ezt nem fogadja el, nem tarthat igényt arra, hogy joga legyen önmagát jobboldalinak nevezni, s arra sem, hogy mások annak tekintsék.

A jelenlegi államiság nem minősül voltaképpeni államiságnak. A kifejezett nem-államiság, az ál-államiság és az ellen-államiság „háromszögének” a közepén definiálható az, ami a mai Magyarországot államjogi–közjogi–alkotmányjogi szempontból jellemzi és kifejezi.

1945. és 1991. között Magyarország nem egyszerűen idegen, hanem ellenséges megszállás alatt élő ország volt. Az ellenséges megszállók kreáltak bábjaikból – 1945. és 1990. között – az ügynevezett államapparátust. Ez nyilvánvalóan törvénytelen–jogtalan bitorlás volt. Az 1990-ben vezetésbe került „kormányzat” az előző idők jogutódjának és folytatójának tekintette és tekinti önmagát, ami a törvénytelen–jogtalan bitorlás folytatását jelenti, és fel sem merülhet, hogy másnak lehessen tekinteni.

Magyarország törvényes államfőit – visszatekintve – a legmeszebbmenően tiszteljük, ha nem is teljesen ugyanolyan mértékben, – s ez alól a kettős legitimitás révén hatalomra–uralomra kerültek sem lehetnek – a legcsekélyebb értelemben sem – kivételek.

Vitéz Nagybányai Horthy Miklós altengernagyot, Magyarország Főméltóságú Kormányzóját is a legnagyobb mértékben tiszteljük, s a történelmi retrospekciónk fényében minden személyét erő balról jövő támadással szembehehelyezkedünk.

Ugyanakkor Horthy Kormányzó államfőkénti működésének két olyan mozzanatköre volt, amikkel semmiféle körülmények között nem tudunk egyetérteni, sőt, amelyeket súlyos, mondhatnók büns hibáknak kell minősítenünk.

Az egyik és az első IV. Károly Király második visszatérésével és trónelfoglalási kísérletével kapcsolatos. Alig lehet kétséges, hogy ez a visszatérés és trónelfoglalási kísérlet teljesen elhamarkodott és teljesen előkészítetlen volt. Valószínűbb, hogy a Kis-Entente végül is nem avatkozott volna be katonailag, csupán fenyegetőzésében merült fel ennek lehetősége. Ennek ellenére mégsem volt ezen lehetőségnek a ténylegességbe való átmenetele kizárható, ami nem csupán a Király trónelfoglalását zárta volna ki, de a Magyar Királyság, sőt, egyáltalán Magyarország létét is megszüntethette volna.

Horthy Kormányzó nem azért hibáztatható, mert nem fogadta el a Király újbóli trónra jutásának az időpontját, hanem azért, mert itt olyan módszerekhez nyúlt, amelyek ismertek, s amelyek méltatlanok voltak egyfelől a megkoronázott Apostoli Király felé

is, de – másfelől – méltatlanok voltak az altengernagyhoz és Kormányzóhoz is.

Horthy Miklós Kormányzónak a Magyarországon élő nagykorú királyi hercegek, a bíboros hercegprímás és a kormány társaságában azonnal a Király elé kellett volna utaznia a helyzetet tisztázandó, s rábeszélnie a Királyt, hogy halassza el a trónelfoglalási kísérletét. Ha már ezzel elkésett volna, akkor sem lett volna szabad lehetővé tenni a Király idegenek általi elfogatását, hanem segítenie kellett volna újbóli külföldre jutását. Végül tekintélyének súlyával meg kellett volna akadályoznia a dethronizációs törvény benyújtását és (vagy) elfogadását, amely egyébként – jogalap nélkülisége miatt – amúgy is érvénytelen volt.

I./IV. Károly Császár és Király 1918. november 11-én megtette az úgynevezett Schönbrunn-i Nyilatkozatot (amely nem tévesztendő össze a korábban kibocsátott Schönbrunn-i Kiáltvánnyal), majd 1918. november 13-én az úgynevezett Eckartsau-i Nyilatkozatot (amely Eckartsau-i Levél néven vált ismeretessé). Az előbbiben az osztrák császári, az utóbbiban a magyar királyi jogok gyakorlásáról mondott le I/IV. Károly. A trónról–trónokról való lemondás fel sem merült; az Eckartsau-i Nyilatkozat egyébként miniszteri ellenjegyzést sem kapott, sem az átadást követően, sem pedig később.

Lemondás tehát nem létezett – ennek ellenére súlyos hiba volt e nyilatkozatok megtétele is.

IV. Károly Király azért kísérelte meg Magyarországra való visszatérését, mert az Eckartsau-i Levelet (amely ellenjegyezve sem lett) nem tekintette lemondásnak, tudta, hogy a magyarországi Nemzetgyűlés Magyarországot továbbra is Apostoli Királyságnak tekintette, s Ő volt a megkoronázott, le nem mondott Apostoli Király, s *hogy erről a legmértéktartóbb körök is így gondolkoznak, ezt illetően nem csupán az arisztokrácia és a főpapság tájékoztatta, hanem maga a Kormányzó is.*

IV. Károly két visszatérése és trónelfoglalási kísérlete egyáltalán nem volt sem jogosulatlan, sem érthetetlen. A második vissza-

térés azért volt elhibázott (az első – sikertelensége ellenére – nem volt hibás, hiszen ez által nyilvánította ki egyértelműen önnön szándékait), mert nem voltak meg ténylegesen azok a biztosítékok, amelyeknek az Entente állásfoglalásában kellett volna megnyilvánulniuk. (IV. Károly bízott Briand – állítólag ki is mondott – jószándékában, ami azonban a sikertelen kísérletet követően nem manifestálódott.) A második visszatérés meg-nem-tétele révén I./IV. Károly elkerülhette volna – a jogtalan, ám mégis vészterhes dethronizációt, amely Őt is és a dinasztia egészét is érintette, másrészt elkerülhette volna a száműzetését s talán a korai halálát is.

Visszatérve Horthy Miklós Kormányzó személyére, ki kell mondanunk a második bűnös hibáját is. Ez pedig az 1944. október 15-én kibocsátott proklamációja volt, s az, hogy a szovjetek előtti fegyverletétel megtörténte – szándékainak megfelelően – majdnem megvalósult.

Nem vonhatjuk kétségbe, hogy valamiféle – teljesen rosszul felfogott – át-nem-gondolt jószándék vezette abban, hogy idáig jutott.

Tudnunk kell, hogy a fegyverletétel nem egyszerű „kiugrás” lett volna, noha ez sem lett volna – jobboldalról tekintve – elfogadható, hanem szövetségeseink – elsősorban a Nagynémet Birodalom – ellenséggé nyilvánítása és azonnali megtámadása is a fegyverletétel elfogadásának a feltétele volt. Horthy Kormányzó a proklamáció szövegéből – óvatosságból – kihagyta a németek megtámadásának a bejelentését, de ez nem sokat számított; ha sikerült volna szándékát véghezvinni, ez is bekövetkezett volna.

A honvédség éppúgy nem követte e szándékában a Kormányzót, mint ahogyan nem követte sem a csendőrség, sem a rendőrség, sem a magyar politikai „elite” zöme. Szálasi Ferenc és a Nyilaskezes Párt–Hungarista Mozgalom, összefogva a többi szélsőjobboldali erővel, forradalmi lendülettel, de békésen, egyáltalán nem puccs-szerűen, törvényes keretek között átvette a hatalmat.

Szálasi Ferenc és az általa vezetett Magyar Nemzet – a Nagynémet Birodalom szövetségében – nem tudta megvédeni magát Magyarországot, de Európa – respektíve Nyugat-Európa, főként

Nyugat-Németország – megvédése szempontjából igen sokat tett. A szovjetek – ha Magyarország kiesik a védekező ellenállásból – talán már februárban Berlinben lettek volna, majd a lassan előrehaladó nyugati szövetségesek előtt elfoglalták volna Németország nagy részét, s ez azt eredményezte volna, hogy Nyugat-Németország – a Német Szövetségi Köztársaság – Németország nyugati peremvidékére szorítkozhatott volna, s Kelet-Németországot – a Német Demokratikus Köztársaságot – talán napjainkig sem adták volna fel a szovjetek vagy utódaik.

1945-ben és 1945. után viszonylag ismét felélénkült a Habsburg-Lothringen-párti szukcesszionális monarcho-legitimizmus iránti érdeklődés, nem függetlenül az új bíboros hercegprímás, esztergomi érsek – Mindszenty József – ezirányú elkötelezettségétől.

I./II. Ottó Örökös Császár és Örökös Király volt, önmagát is egyértelműen annak tekintette. Ez világos helyzetet teremtett. Az ausztriai és a magyarországi jobboldal fenntartással viszonyult I./II. Ottó személyéhez, figyelemmel arra, hogy a II. világháború alatt – ahelyett, hogy legalábbis neutrális álláspontra helyezkedett volna – nyíltan a nyugati – országaival vagy országainak az utódaival – ellenséges viszonyban lévő – szövetségesek oldalára állt.

Ezek a körülmények az Ottó-legitimitást talán meggyengíthették, de meg semmiképpen sem szüntethették. Ez világos és egyértelmű.

Habsburg-Lothringen I./II. Ottó Császár-Király 1961. május 31-én lemondott az osztrák császári thronra irányuló jogigényéről. Ugyanekkor viszont sem egyidejűleg, sem pedig azóta, mind e mai napig nem mondott le sem az Aranygyapjas Lovagrend nagymesteri méltóságáról és a dinasztia-főségéről, sem pedig a magyar királyi thronra irányuló jogigényéről.

Ez – elsősorban Magyarország vonatkozásában, de általában is – egy köz- és államjogi anomáliát idézett elő, ami folytonosan–

folyamatosan azóta is fennáll, alig-alig feloldható módon és értelemben.

Pusztán abból következően, hogy II. Ottó nem mondott le a magyar királyi trónról, azt lehetne és kellene mondunk, hogy II. Ottó a jelenlegi magyar Király. A helyzet azonban, sajnos, nem ennyire egyszerű.

I./II. Ottó kétségtelenül nem mondott le a magyar királyi trónról, de az osztrák császári trónról való lemondása az *együttbirtoklás elve* alapján jóformán kizárja azt, hogy egyértelműen Magyarország Királyának lehessen tekinteni. Másfelől viszont – noha nem mondott le a magyar királyi trónról – Habsburg-Lothringen I./II. Ottó egyáltalán nem tekinti magát Magyarországi Örökös Királyának, sőt, Magyarországot egyáltalán nem tekinti Apostoli Királyságnak, Magyarországot köztársaságnak tekinti, olyannak, amely korábban népköztársaság volt, ezt a köztársaságot elismeri, tiszteli, s e köztársaság állampolgárának tekinti önmagát is. Az *együttbirtoklás elvének* a megsértése és az, hogy II. Ottó – le-nem-mondása ellenére – nem tekinti magát Magyarországi Királyának: együttesen csaknem kizárja azt, hogy II. Ottót jelenleg is Magyarország Örökös Királyaként tiszteljük. Kétségtelenül Örökös Király volt, de ma mindenképpen úgy tűnik, hogy már nem az. Másfelől azt sem mondhatjuk az elgondolható leg-egyértelműbb bizonyossággal, hogy semmiképpen sem Örökös Király II. Ottó.

Ez a közjogi-államjogi-alkotmányjogi – nemzetközi méretű – anomália – a maga nemében – szinte végzetes súlyúnak tűnik.

Egyenesen – akaratunk ellenére – már-már az a benyomás alakulhat ki bennünk, hogy ez a köz- és államjogi anomália megkomponáltan valósult meg. Az, hogy I./II. Ottó az egyik trónigényéről lemondott, de a másikról nem, viszont nem tekinti magát sem Császárnak, sem Királynak, ezzel párhuzamosan a Dinasztia Fejének és az Aranygyapjas Lovagrend Nagymesterének tartja magát – a Dinasztia egyetértésével – mindez nem csupán az említett anomáliának az előidézője, hanem azt is előidézi – ebből az anomáli-

ából következően és ezt továbbnővelve –, hogy császári és királyi jogigénnyel senki se léphessen fel a Dinasztián belül.

I/II. Ottó szándékából–akaratából következően az Aranygyapjas Lovagrend eljövendő Nagymestere és a Dinasztia eljövendő Feje majd legidősebb fia, Károly főherceg lesz. Azt, hogy ezt a Dinasztia valamennyi tagja fenntartás nélkül elfogadja-e vagy sem, még nem lehet tudni.

Számos jel arra mutat, hogy I/II. Ottó volt Örökös Császár és bizonytalan jogállású Örökös Király – bár ne lenne igazunk ebben – nem egy tekintetben önmagához közelebb állóaknak érzi azon öröknek a képviselőit, amelyek a Habsburg-Lothringen dinasztia tradicionális aspirációinak az ellenében működtek és működnek, mint azon öröknek a reprezentánsai, amelyek hűek kívánnak maradni a Dinasztiához is és azokhoz a tradicionális meghatározottságú principiumaihoz, amelyek mindig közel álltak a Dinasztia alaptörökvéseihez.

A Dinasztiának ma is vannak – minden tekintetben – kiváló tagjai. Elsőként Habsburg-Lothringen József Árpád főherceget, királyi herceget kell megemlítenünk, a Dinasztia Náadori Ágának a Fejét, a Vitézi Lovagrend Nagymesterét, – de még mások is vannak.

Arról nincs tudomásunk, hogy bármelyik Habsburg-Lothringen főherceg arra törekednék, hogy I/II. Ottó után – Károly főherceg félreállításával – Császárrá és Királlyá akarja nyilvánítani magát. Lehet, hogy majd lesz ilyen, de ennek a valószínűsége meglehetősen csekély.

E tekintetben együtt kellene érvényesülnie a legitim szukcesszionaritásnak és a szukcesszeionális legitimitásnak, az idoneitásnak, de annak is, hogy az „aki a fentebbi feltételeknek megfelel” valóban Császár és Király akar lenni, lehetőleg nem „alkotmányos monarcha”, hanem valóban igazi Császár és Király, – törvényfeletti Uralkodóként. A történelmi–politikai háttérerők – s ez sajnos, bizonyos – nem azon irányba mozognak és hatnak, amely ilyen személyiségfeletti „besugárzottságú” személyiség előtérbe lépésének kedvezne.

Mindaddig, amíg nincs olyan Habsburg-Lothringen főherceg, aki minden dinasztikus feltételnek megfelel, akinek a kvalitásai és a szándékai megfelelnek a Császár és a Király legalábbis minimálisan adekvát feltételeinek, – Habsburg-Lothringen-párti szukcesz-szionális monarcho-legitimizmusunk maradéktalan fenntartása mellett és ellenére: más – átmeneti – megoldás felé is nyitottnak kell lennünk.

Másutt már megjegyeztük, hogy a monarchiális államforma fenntartása (és aktuális visszaállítása) mellett Uralkodónak vagy Uralkodó-Kormányzónak – *Regnatornak* vagy *Regnator-Gubernatornak* (és nem *Regens-Gubernatornak*, mint amilyen valójában Horthy Miklós volt) – kell uralkodnia. E méltóság német megnevezése: *Herrscher* vagy *Herrscher-Reichsverweser*. Megszólítása: Felség. A császári-jogú Király valamennyi jogával rendelkeznie kellene, mégpedig a törvényfelettség értelmében. (Vagyis: nem lehetne kevesebb joga, mint Árpádnak, mint Szent I. Istvánnak, mint Szent [I.] Lászlónak, vagy mint a Habsburg- és Habsburg-Lothringendinasztiabeli Császároknak-Királyoknak volt 1867-ig.)

Az Uralkodó vagy Uralkodó-Kormányzó az – és csak az – lehetne, aki idoneitása alapján valóban felette állna valamennyi alattvalójának. Az, hogy ilyen ember nemigen akad, nem jelenti azt, hogy egyáltalán ne lenne ilyen személyiség, mert lehet ilyesvalaki, sőt bizonyosan van is.

L. A.
(1997)

A NACIONALIZMUS SZELLEMI KORREKCIÓJA

A ki a harmadik évezred elején – pártpolitikai és gazdasági szempontokon felülemelkedve – az általános magyarországi *társadalmi légkört* szemléli, az elé szomorú kép tárul. A társadalom élete ez idő szerint legnagyobb részt tévéműsorokról, bevásárlásról, élvezeti cikkek és élvezetek felhajtásáról szól. A jellegzetes munka-mániával egyidejűleg, az ország általános társadalmi légköre nyomasztóan üres, „nem szól semmiről”. Ezt az űrt lapos kollektív eszmények, megkérdőjelezés nélkül hagyott modern ideológiai premisszák, individualista törtetés és a *gyakorlati materializmus* leplezik. A mosópor, a híradó, az esti film, az autó stb. – legalábbis társadalmi szinten és dominancia szerint – elmos minden markáns arculatot. És ennek a *társadalmi* klímának a valóságosságát azok sem tagadhatják, akiket a vallás még köt valami magasabbhoz, s azok sem, akik kulturális vagy politikai területeken tevékenykednek: a szóban forgó életstílust ezek az emberek sem kérdőjelezik meg kellőképpen. Templomokból, kongresszusokról, konferenciákról, katedrákról és szerkesztőségekből hazatérve ugyanúgy a televízió és a vásárlás kollektív örömeinek adják át magukat, ahogy az utca embere, az üzletember vagy a rosszabb sorban élő vidéki ember, ugyanúgy örülnek a gomba módra szaporodó fogyasztási cikkeknek, a középkori templomok antitéziseiként szaporodó bevásárló központoknak, mint bárki más.

Mindezek ellenére semmiképpen nem gondolhatjuk azt, hogy 1989 előtt, a kommunista–szocialista rendszerben a helyzet jobb lett volna. Akik akkor éltek tanúsítják, hogy ez nem igaz.¹ Azt azonban mindenki érezheti és gondolhatja, hogy az 1989–90-es magyarországi rendszerváltozás mögött nem álltak olyan pozitív erők, amelyek társadalmi szinten is jelentős színvonal-emelkedést akartak és tudtak volna elérni. Röviden: csalódtunk. Az *anyag*i fejlődés – ahol megvalósult – anélkül valósult meg, hogy bármilyen *magasabb értelemben vett kibontakozás támasza* lenne,² ami az egész világra nézve általánosnak mondható. És a magyarság nem próbálta meg elkerülni a negatív világfolyamatokat. Vakon követ mindent.³

Claudio Mutti, a kortárs olasz szellemi élet egyik kiemelkedő alakja, amikor egy interjúban a mai nyugati társadalom alapkonfliktusáról és a művészeti életében tapasztalható válságról kérdezték, a következőket mondta: „...pontosítani kell, hogy a *nyugati* kultúra, nem az *európai* kultúra, annak csupán egy monstruózus hajtása. Mi több: a *nyugati* civilizáció leglényege, az Amerikából kiinduló impulzusok befogadása, megmutatja elszakadását az *európai* civilizációtól. A legnagyobb tragédia valójában abban áll, hogy az *alapkonfliktus nincs is jelen, azaz a Nyugattal való konfliktus egyszerűen hiányzik Európában*. E konfliktus hiánya pedig valóban nagy hatást gyakorol az európai kultúrára és művészeti irányzatokra, mert e konfliktus értelmében – ami Európa megmenekülése lett

¹ Akik akkor éltek és akikre az MSZP 1990 utáni propagandája nem volt hatással. Akik akkor éltek és nem csupán anyagi szempontok alapján vizsgálódnak.

² Ez volna a materiális fejlődés *eredeti* szerepe és bizonyos korlátok között tartásának értelme. Ellenben a modern ember – anélkül, hogy az anyagi előrehaladás nyújtotta lehetőségeket egy magasabb, szellemi kibontakozásra használná – annyi materiális eredménnyel és illetén élvezeti forrással él, amennyit korábban egy uralkodó is visszautasított volna.

³ „...a technikai civilizáció és a modern gazdaság különböző »vívmányait« ... az egyén újabb és újabb béklyókkal fizeti meg: egyre jobban beilleszkedik abba a kollektív fogaskerékrendszerbe, amelyet a gazdaság mozgat, s amellyel szemben a »politikai szabadságjogok« nevetségesek.” JULIUS EVOLA: *Il Fascismo visto dalla Destra*. Roma, 1970², Volpe, X. fej.

volna – megismerve a *Nyugat* kultúr-modelljeit, *Európa* visszaautóztatáná saját, igazi művészi formáitól való elszakadását.”⁴

A tévécsatornákból, a hírlapokból – mindenhonnan – egy Los Angelesztől Tokión át Párizsig azonos ideológiát valló, lényegileg azonos nézeteket és azonos értékrendet követő *tömegember* elterjesztésének az igényét láthatjuk megvalósulni, akinek vonásait egy törökországi kis faluban éppúgy követni kívánják és utánozzák, ahogy Új-Zélandon és Magyarországon. Ez az ember – minden *külsőleges* színesség és individuális pluralizmus ellenére – világ-szerte mindenütt ugyanúgy él vagy ugyanúgy akar élni. Demokratikus jólétet akar, semmi egyebet. Dolgozni, jól élni – majd meghalni. Úgy, hogy közben „egyéniességnek” gondolják.

Mint megjegyeztük, ennek a légkörnek nem álltak kellőképpen ellen Magyarországon. Ha tettek volna ellene, ha eleget tettek volna ellene, akkor a fentiek társadalmi szinten sem lennének olyan dominánsak, mint amilyenek.

Kollektív keretek között vizsgálódva, a *baloldali nemzetköziség*, az *ál-nemzetfelettség*, az individualizmus áruhájába öltöztetett *nivelláló globalizmus* ellen – Magyarországon csakúgy, mint másutt – talán egyedül a legújabb kori nacionalizmus vett fel valamiféle harcot.

A nacionalizmust ezúttal nem történelmi távlatban és nem bizonyos pártok sajátjaként, hanem *egy adott mai társadalom legkülönbözőbb részeiben megtalálható tényezőként és irányulásként* értékeljük.

A jelen tanulmány feladata ennek a *nacionalizmusnak* a vizsgálata. Kritikai vizsgálata, de elismerő és méltányoló módon kritikai vizsgálata, mert ez a jelenkori nacionalizmus országhatárok, népek, nemzetek, vagyis *különbségek, értékek, minőségek* megőrzésére törekszik, szemben az általános, mindenkit és mindent egy szintre hozó mentalitással. Hogy módszerünk mégis – a szó eredeti görög

⁴ Rövid interjú Claudio Muttival. *Pannon Front* 13. sz. 3. o. Újraközölve: *Nemzeti Sajtószemle* 1998. febr. 15.

értelmében véve – kritikai, annak oka az, hogy bizonyos minőségek és értékek megőrzését nem lehet minden további nélkül, eleve *szelleminek* tekinteni, vagyis olyannak, ami a fentebb bemutatott társadalmi atmoszférával gyökeresen szemben áll és attól egészen különbözik. Így a nacionalizmus szellemi értelemben és szinten bizonyos korrekciókat igényel.

Mint másutt már megjegyeztük,⁵ a nacionalizmust–patriotizmust illetően baljós az a történelmi összefüggés, hogy – mint megfogalmazott eszme – a francia forradalomból ered. Onnan, ahonnan a minőségek és a különbségek eltörlésének, egy szintre hozásának éppen fentebb bemutatott törekvése is. Ha tehát a nacionalizmus tenni akar az említett légkör megváltozásáért, akkor mindenkéltől egy másfajta nacionalizmusnak kell lennie, mint amilyen a francia forradalom baloldali nacionalizmusa volt. Ez gondolkozást, kutatást, öntanulmányozást igényel. Belátását többek között annak, hogy a hazaszeretet emóciója, a haza fogalmának pátosza, egy behatárolatlan „nemzet”-eszmény, az érzelmekre, érzületekre, indulatokra és ösztönökre építő patriotizmus *nem elég*, illetve *nem* vezet a kívánt eredményhez. Legalább az ellentéte szükséges mindannak, amit a francia forradalom mutatott fel.

Itt nem vethetjük fel még csak említésszerűen sem mindazt, ami a francia forradalomból tanulságként kell, hogy következze a jelenkori nacionalizmus számára. A nacionalizmus genezisének és történelmének mára már meglehetősen kiterjedt irodalma létezik, amiből külön ki kell emelnünk a xx. századi tradicionális szerzők idevágó gondolatait.⁶ Noha nem zárjuk ki, hogy a továbbiak-

⁵ HORVÁTH RÓBERT: Tanítás nacionalistáknak (A magyarság szerepe a Birodalom ideájának és realitásának fenntartásában). *Pannon Front* 21. sz. 34–40. o.

⁶ Ld. például, RENÉ GUÉNON: *A modern világ válsága*. H. n., é. n., Szigeti /Az Óshagyomány könyvei IV/, 19. o. Uő: *Általános bevezetés a hindu doktrínák tanulmányozásához*. Debrecen, 1999, Kvintesszencia, 54–55. o. JULIUS EVOLA: *Lázadás a modern világ ellen*. Nyíregyháza, 1997, Kötet /A Cinóberösvény könyvei/, 2. rész XII. és XV. fejelet. Uő: *Cavalcare la tigre*. Milano, 1973³, Scheiwiller. XXVI. fejelet. LÁSZLÓ ANDRÁS: *Tradicionális és létszemlélet*. Nyíregyháza, 1995, Kötet, 248–254. o. J.

ban vizsgáltak bizonyos analógiákat mutatnak majd az 1789-es franciaországi eseményekkel és eszmékkel, itt most csupán egyetlen összefüggést emelnénk ki ebben a vonatkozásban.

A francia forradalom egyik esszenciális vonása a *részekre bonítás*, az *elaprozódás*, az *atomizálódás* volt (ahova *per analogiam* és *in concreto* az individualizálódás is tartozott). Felvetődik az az érdekes kérdés, hogy a XX. századi horvát, szerb, albán és oroszországi szeparatista nacionalizmusok, nemzeti függetlenedési mozgalmak vajon minek a jegyében is álltak–állnak? A *baloldali internacionalizmus* mai örököseinek avagy egy ellentétes – *jobboldali* – iránynak a jegyében? A nivelláló földi globalizáció vagy egy ellenkező indíttatású legújabb kori nacionalizmus érdekeit képviselik-e? A válasz egyértelmű. E mozgalmak – és általában a „szeparatizmus” – egy esetben sem tekinthetők jobboldaliaknak, és sokszor konkrétan is a baloldali nemzetköziség mai erői támogatták–támogatták őket. Ahogy a korabeli francia patrióták szétromboltak vagy elkezdtek szétrombolni egy ténylegesen nemzetfeletti tradicionális egységet, úgy ezek a mozgalmak is hasonlóképpen torzultak: a magasabb egység elvét és a szervesen az alá rendelt európai nemzeti törekvéseket rombolták. Értékrendjük, törekvéseik nem „örök értékek” jegyében állnak, ahogy az általános liberális értelmiség értékrendje sem. Ezeket az elszakadási törekvéseket látva, a nacionalizmust mindenütt a partikularizmussal, a viszályal és a háborúval azonosították. Nyilvánvalóan negatív küldetésük volt: sokak szemében elhomályosították a nacionalizmusban, a nemzeti törekvésekben rejlő jelenkori lehetőségeket. Rajtuk keresztül ismét sikerült rossz színben feltüntetni a különbségek igenlésének elvét.

Evola és László András számos cikkben is tárgyalták a nacionalizmus jelenségét. „A nacionalizmus eredetileg baloldali manifesztáció volt: a 18. század legvégétől a 19. század legvégéig. Csak ettől, de inkább 1917–1918–1919-től fogva ... tették magukévá a jobboldali–szélsőjobboldali irányzatok..., és utasították el a nacionalizmust követően kibontakozó, sok tekintetben a nacionalizmusból következő, szélsőbaloldali lett internacionalizmust.” (LÁSZLÓ ANDRÁS: Jobboldali észrevételek és megjegyzések. *Pannon Front* 9. sz. 3. o.)

E példával az volt a szándékunk, hogy megmutassuk, a globalizáció és a mondializmus erői milyen könnyen eltorzíthatják a nacionalizmust. Pontosan azok az erők, amelyekkel elvileg szemben áll.

Áttérve a kultúra szférájára, ugyanilyen jelenségekkel találkozhatunk. Bizonyos fejvesztett nacionalista törekvésekről teszünk említést, amelyek célja úgy tűnik szintén a nacionalizmus lejáratása: a nemzettudat, egy nemzet, egy nép dehonesztálása, de oly módon, hogy akik ezt elérik, mindeközben a legnagyobb magyaroknak, a „legnacionalistábbaknak” tűntetik fel magukat.

Mi másnak, ha nem a magyarság és a nacionalizmus *nolens-volens lejáratásának* tekinthetjük például azt, amikor is egyesek – a modern elnemzettelenedés és saját örültségük együttes következményeként – olyan túlkapások bizonygatásával próbálkoznak, hogy „minden nép közül legősibb a magyar”, hogy „minden nyelv őse a magyar”, vagy hogy „Petőfi megistenült, krisztusi személyiség volt”? Minthogy az ilyen törekvések mára legnagyobb sajnálatunkra immár ténylegesen létező *irányzatot* képeznek, a könnyebb beazonosíthatóság végett, ezt a következő – nem túlságosan kirívó esetet képező – idézzet illusztráljuk: „a termékenység görög istennője, a száz-csöcsű [sic!] *Cybele* vagy *Kübele* [?]. Két remek szó. Cübele [?] = *csü*-bele, tehát a Nőisten (anyabél) [eddig ennél mi sem természetesebb], míg a Kübele = a *Kü*-isten + *Bél*-isten = a Páros isten elnevezése [?]. Nagyon fontos olvasat a fentiekre a *Cső és csöcs, valamint a Csők hármas-szócsalád*, melyek ismét a nemiséget jelentő kultikus összavak [a cső, mint összó?].”⁷ Vagyis a *Kübelé* ezek szerint ősmagyar eredetű szó volna. Vajon mi más ez, ha nem fegyveradás a nacionalizmus és a magyarság ellenzőinek–ellenségei-

⁷ PRÁČZKI ISTVÁN: Csillagok – Méhek és magyarok. (A páros-Isten és az iker-nép története). In *Kitörés a pokolból (Az 1998-as budapesti Szittyá Világtalálkozó nemzetvédelmi és /ős/történelmi előadásai)*. H. n., 1999, NAP 74. o. (Az ilyen túlkapásokra jellemző, hogy a szerző Honolulu nevét is magyar eredetűnek tekinti: megrogzött ragaszkodásai értelmében az „ott honoló ló” kifejezésből eredezteti. Uo. 85. o.)

nek a kezébe, amin – *a magyarság* irracionalizmusát demonstrálva – jókat derülhetnek? Az ilyesmi csakis a magyarság és a nacionalizmus lejáratásához vezethet.

Tudjuk, hogy a világ sorsát – bármely irányba – igen gyakran személyek befolyásolták, ilyen vagy olyan egyének határozták meg, akkor is, ha hatásuk szükségképpen átmeneti volt és nem tarthatott örökké. A jelenkori magyarországi nacionalizmusnak is léteznek többé-kevésbé ismert vezető gondolkozői. Az illetén vezéregyeniségek munkássága további értékes észrevételeket és korrigálásokat szolgáltat a nacionalizmus témájához. Annál is inkább, mert a meghatározó egyéniségek vizsgálata sokkal fontosabb a *társadalmi* közeg vizsgálatánál.

A mai magyar nacionalizmus gondolatilag és kulturálisan meghatározó vezető személyiségeinek valamennyi hiányossága s tévedése együttesen és kondenzáltan van jelen egy a XX. század '30-as, '40-es éveiben tevékenykedő személyiség, *Bencsi Zoltán* életművében. Ezért úgy véljük, célravezető, ha a nacionalizmus korrekciója szempontjából felidézzük az ő munkásságát. Meg kell azonban mondanunk, hogy nem az egyes személyiségekkel van dolgunk, hanem *olyan tendenciákat, törekvéseket, irányulásokat szeretnénk felmutatni itt, amelyek véleményünk szerint helyesbítést igényelnek. Szándékunk tehát éppen az, hogy az olvasó ne csupán bizonyos személyekhez kapcsolja ezeket, hanem magában keresse meg, vizsgálja, majd javítsa őket.*

Bencsi Zoltán ügyvéd volt, 1934-től a *Turáni Egyistenhívők* mozgalmának vezetője, s magát „főttálosnak” tekintette. Mozgalmát 1935-ben betiltották, mint ami más vallásfelekezetekkel szemben ellenséges és sértő (nemcsak történelmi–intézményes megvalósulásukkal, hanem többé-kevésbé eredeti tanításaiikkal szemben is), majd 1941-től 1945-ig mozgalma úgy tűnik újra megtört volt.⁸ 1935-

⁸ BENCSEI ZOLTÁN: *Ősi hitünk*. Budapest, Atilla uralomra jutásának 1503. esztendejében [1937?] kiadták a Turáni Egyistenhívők, 39. o. Uő: *Turáni gondolat*. Budapest, Atilla uralomra jutásának 1507. esztendeje [1941?], Bencsi.

ben 18–20 ezer *turáni egyistenhívőt* tartottak számon.⁹ Habár ilyen taglétszáma, hasonló mozgalom léte ma Magyarországon már nehezen elképzelhető, mégis jóval többre tehető azok száma, akik hasonló elvi hibákat követnek el, mint Bencsi és mozgalmának tagjai.¹⁰

Mielőtt a negatív kritikára térnénk, ne feledkezzünk meg arról, hogy Bencsi Zoltán az elsők közé tartozott az országban, akik a vallási perspektívát – nem csupán külső és értelmiségi, hanem benső és hívő nézőpontból – kiszélesítették. Arról sem feledkezhettünk meg, hogy az elaprózódó, atomizálódó és specializálódó partikularizmust részben meghaladva, *birodalmi* távlatokban gondolkozott,¹¹ „turáni nép- és államszövetségről” beszélt. Történelmi és pszichologizáló torzításokban kétségkívül bővelkedő *Koppány-e vagy István?* című elbeszélésének lapjairól egy mély érzésű magyar ember, egy nonkonformista gondolkozó alakja tükröződik vissza,¹² akinek pozitívumait ma azonban jóval kevesebben követik, mint negatívumait (függetlenül attól, hogy ismerik-e vagy sem).

Először uralkodó-, király- és császár-ellenességére kell kitérnünk, amely gyökeres ellentmondásban áll *birodalmi* gondolatával és a birodalmi távlatok mindennemű igenlésével. Az uralkodók tagadása, a monarcháknak a liberalizmus kriticista módszerét követő bírálgatása és megítélgetése – amely oly sok nacionalista körre jellemző –, azzal a súlyos következménnyel jár, hogy ezen keresztül az *uralkodóiség* mint örökvényű méltóság is tagadás alá kerül. És vajon mit ér egy nemzet, ha legjobbjai nélkülözik az *uralkodóiség*, a *királyiség* minőségét?

⁹ Az adatot közli MARX TIBOR ISTVÁN: A Bencsi Zoltán vezette Turáni Egyistenhívők vallása kapcsán. *Tradíció évkönyv* 2000. sz. 153. o.

¹⁰ A Turáni Egyistenhívők mozgalmának 1945 utáni története kapcsán lásd, LÁSZLÓ ANDRÁS: A szellem, a jobboldaliság és a Tradíció. *Hunnia* 43. sz. 20. o.

¹¹ (Eurázsiai) Birodalomelvűségének talán legjobb példája „Az orosz térségek kérdése” című tanulmánya. In *Turáni gondolat*. 10–15. o.

¹² BENCSI ZOLTÁN: *Koppány-e vagy István?* (*Történelmi korrajz*). Budapest, Atilla urunk 1504. esztendejében [1938?], Bencsi.

A szemünkben vitathatatlan, hogy minden *magyar* ember híve a *Szent Korona*-ideának és így konkrétan a magyarországi királyok *Szent Koronájának* is. („A Szent Korona *tanáról*” beszélni problematikus. Nem tudunk annyi mindent, hogy az egy, a szó ősi értelmében vett *doctrínát* képezzen. Még kevésbé beszéljünk továbbá „Szent Korona-*vallásról*”. Valamennyiünk összes ismeretét összeadva sem jönne létre mindaz, ami egy vallást vallássá tesz. Vésd össze bármely történelmi világvallással.) Észre kell azonban vennünk, hogy egyesek még a *Szent Korona* eszméjét is arra használják, hogy a *királyság* ideáját rombolják és az azt képviselő személyek jelentőségét lefokozzák. E területen egy döntő korrekciónak kellene végbemennie. Kocsis István legérdekesebb könyvében a következőket írja: „Azt vegyük itt tekintetbe, hogy (...) a Szent Korona tana tulajdonképpen *átmenti a későbbi korszakokba a szakrális királyság korának nagy eszményeit*... A Szent Korona tanának talán ez a legnagyobb érdeme...”¹³ Eltekintve a tan kifejezéstől, ez valóban így van. A *királyság* mint olyan (és éppen a *királyiság* minősége révén) nem csupán történelmi, hanem *szellemi és iniciatívus jelentőségű valóság*. A maga személyfelettsége révén a *Szent Korona* ezt rendkívüli módon képes kifejezni, megőrizni, sugallni. Bizonyos törekvések azonban a királyság, a királyság eszméje és a királyok személye *ellen* használják fel.¹⁴ Fetiszizálják, megfosztják *élő szimbólum* mivoltától, attól, *amit* szimbolizál. Ez tragikus, borzasztó és rendkívül sötét. A magyarságnak világosan fel kell ismernie ezeket a törekvéseket és el kell zárkóznia tőlük. A *Szent Koronát* és eszméjét nem szabad az uralkodók személye ellen fordítani. Ezt már csak azért is be kell látni és ki kell mondani, mert – mint László András teljesen racionális történelmi feltárásai is bebizonyították¹⁵ – jog szerint Magyarországon a mai napig királyság van.

¹³ KOCIS ISTVÁN: *A szakrális fejedelem*. Budapest, 1999, Püski, 202. o.

¹⁴ A személyfeletti, a *szupraperszonális* definíciója a következő: az, ami oly módon haladja meg a személyiség síkját, hogy beteljesítve magában foglalja azt. Az, ami valóban személyfeletti, tehát nem lehet személyiség ellenes.

¹⁵ LÁSZLÓ ANDRÁS: Néhány megjegyzés szuverenitásunk kérdéseiről. *Hunnia*

Valamilyen homályos oknál fogva, nacionalista körökben elterjedt az a téveszme, hogy a *királyság* vagy *monarchia* „jellegzetesen nyugati minőség és képződmény” volna, következésképpen – mivel állítólagosan „nyugati” – el kell vetni.¹⁶ Valójában, a *király*, a *királyság* és a *királyiség* sem nem nyugati, sem nem keleti, hanem örökérvényű princípiumot jelentenek. A törzsek szövetsége, a nemzeti törzsfők nomád rendje például soha nem valósult volna meg, de soha nem szolgálhatna paradigmául a család rendje sem, ha az *uralkodói* méltóság nem lett volna jelen ezekben. Ami a mai Nyugatot egy ténylegesen negatív, antitradicionális minőség jelképévé tette, az éppen és pontosan a *szellemi tekintéllyel* és az *uralkodósággal*, az *uralkodókkal*, a *királyságokkal* való szembefordulása. Nem szabad gyakorlatias vagy mondvacsinált okokból ugyanebbe a hibába esni. A függetlenség és szabadság azon élménye mögött, amit például a *királyságok* letelepedett létformájával tévesen szembeállított nomádság sajátjaként hangsúlyoznak, valójában a *királyiságnak*, az *uralkodói* méltóságnak is ott kellett állnia. Ebből következett a szabadság. A *hét vesér* uralkodói–királyi méltóságot képviselt. Kagánjaink, árpádjaink, gyuláink, vezéreink, sőt sámánjaink, táltosaink és családfőink is több-kevesebb *királyi–uralkodói* méltósággal rendelkeztek, s azt igenlő emberek voltak. A királyiség, az uralkodóság – és mindaz, ami ebből következik – tehát nem csupán nyugat-európai jellegzetesség és privilégium. Keleten éppúgy megtalálható, mint Nyugaton,¹⁷ és habár a letelepedett népek és civilizációik szilárdították meg, tették látványossá,

42. sz. 40–42. o. [Itt 75–82. o. – *A szerk.*] És uő: Néhány megjegyzés az államforma és az államforma érvényesülésének a kérdésköréről Magyarország vonatkozásában. *Sacrum Imperium* [internet-folyóirat] IV. szám (1998. szept.) [nyomtatott változatban:] 3–7. o. [Itt 83–92. o. – *A szerk.*]

¹⁶ Lásd, Bencsi Zoltán: *Koppány-e vagy István?* 8. o. 6. bek, 20. o. 6. bek, 22. o. 3. bek, 49. o. és 59. o. 5. bek. Uő: *Turáni gondolat*. 3. o. A királyság eszméjének jelentőségét illetően lásd, MÉSZÁROS DÁVID: Királyság és birodalom (A Magyar Királyság Európában). *Sacrum Imperium* II. szám (1998. márc.) 7–16. o.

¹⁷ Az uralkodó keleti és nyugati típusának különbségei kapcsán lásd, HUBERT DE MIRLEAU: *Fatalitás-e a demokrácia?* Budapest., 1999, Stella Maris, 38–47. o.

mint princípium eredetileg a nomád népeknek is elidegeníthetetlen benső sajátja volt.

Bencsi Zoltánhoz hasonlóan, egyébként túlságosan sokan vélik úgy, hogy egy nonkonformizmus és egy pusztá Nyugat-ellenesség önmagában elégséges és döntő tényező a jelenkori nacionalizmus szellemi fensőbbiségéhez és a mondializmus–globalizmus ellen vívott harcának győzelméhez. Ez egy téves álláspont; bárki is állítsa. Önmagában sem a nonkonformizmus, sem a Nyugat-ellenesség nem elégséges; egyik sem princípium-értékű. Ezenkívül, minden szembenállás feltételez még egy ellenfél által kisugárzott befolyást is.

De szóljunk konkrétan néhány szót a Nyugat-ellenesség téve-
deiseiről, illetve adekvát kereteiről.

Hamvas Béla egy fiatalkori zsenéjében¹⁸ társadalmi helyzetünket úgy értékelte, hogy az „Keleti Balambér” és „Nyugati Artúr” véleményei között hányódik. Az előbbi azt az álláspontot képviseli, hogy a nyugati kultúra teszi tönkre az országot, ezért vasutat kell robbantani és – mint Hamvas írja – paprikát szórni az „idegenek” szeme közé. Az utóbbi álláspontja pedig – aki majd Hamvas karcolatában a végszót kimondja – az üres hűvösség, a cinizmus, a burkolt fennhéjázás és az általános restség. Bár az írás humoros és zsurnalisztikus, némi „nyugatizmust” leszámítva már mutatja Hamvas éleslátását. A legtöbben nagyjából ma is csak e két végletet ismerik.

Magyarország Európához való tradicionális viszonyának kérdésében rendkívüli káosz uralkodik nacionalista körökben is. Jól érzékelteti ezt az az írás, amelyben szerzője azzal büszkélkedik, hogy Magyarország „Európa védőbástyája” és „Európa megmaradásának egyetlen záloga” volt, ám önmagának ellentmondva, néhány sorral korábban még azt írta: „ez az ország a Nyugattól soha, egyetlen történelmi korszakban nem kapott semmit”.¹⁹ Mindez nem

¹⁸ „–vas”: Kelet és Nyugat. *Budapesti Hírlap* 1924. dec. 17. 7. o.

¹⁹ SZÁNTAI LAJOS: Mátyás király koronázása és halála. *Pannon Front* 22. sz. 3. o.

csupán egyéni ellentmondást rejt, hanem azt a sugallatot is magában foglalja, hogy őseink nem tudták, hogy mit védenek és mit cselekszenek.

Vegyük szemügyre Magyarország és Európa *tradicionális* viszonyát, és határozzuk meg a Nyugat- és Kelet-Európa között alkalmazott különbségtételt – „vasfüggöny” előtti – *eredeti* okait.

Amikor Magyarország és Európa tradicionális viszonyát vizsgáljuk, nyilvánvalóan nem az ország Európai Unióhoz való csatlakozásának politikai problémájával foglalkozunk. Azt szeretnénk megérteni, hogy a kereszténység mellett milyen szellemi jelentősége volt őseink számára a közép-kelet-európai letelepedésnek. Hisszük és tudjuk, hogy ennek a helyes megértése, s ennek az ősi akaratoknak a benső megőrzése több, mint a tradicionális Európával *nem* azonos modern Nyugathoz való csatlakozás, és több, mint a modern Európához való esetleges nem-csatlakozás. Ha az ember örökérvényű – körülmények változásától független, földi esetlenségek által soha nem módosított – alapelveket birtokol, csaknem bármihez csatlakozhat, az a lényegét nem érinti, tartózkodhat azonban óvatosan mindentől, örökérvényű princípiumok nélkül egyetlen tartózkodó és védelmi intézkedése sem ér fabatkát sem.

Valaha – a nyugati mítoszok és szövegek *Aranykorában*, annak is az első felében – az ember olyan létformában élt, ami meghaladta a ma ismert két fő életforma, a *letelepedettség* és a *nomádság* sajátosságait. Ebből a primordiális létállapotból, az úgynevezett Ezüstkor kezdete körül (vagy némileg korábban),²⁰ két egymástól különböző életforma született: a *letelepedett* és a *nomád* – az a két életmód, amelyekbe a történelem valamennyi népcsoportja és az

²⁰ Gaston Geogel a „bukás”, a Paradicsomból való kiűzetés mitikus szimbólumának megfelelő történelmi eseményeknek a bekövetkeztét kb. i. e. 37 000-re, az Ezüstkor kezdetét pedig i. e. 37 000 körülre teszi. Az ezekhez tartozó civilizációk helyét az úgynevezett lemuriai, majd a gondvái kontinensre. Ld. GASTON GEORGEL: *Az emberiség négy korszaka (A kozmikus ciklusok tradicionális doktrínájának bemutatása)*. Budapest, 2000, Stella Maris /Athanon Könyvek/, 154–158. és 212. o. (Magyar nyelven ez a könyv adja a legérvényesebb őstörténetet.)

összes ősi tevékenység kivétel nélkül besorolható. A *letelepedettség* körébe tartozik minden földművelő nép, minden földműves tevékenység, a városépítés, a festészet, a szobrászat, minden statikus minőség és annak jegyében álló törekvés. A *nomádság* körébe tartozik minden állattartó nép, az állattenyésztés tevékenysége, a vándorló életforma, a költészet, a zene, minden változó-mozgó minőség és annak jegyében álló irányulás. A városok megnövekedett szerepe miatt a nomád életforma dominanciája a jelenkorra megszűnt, ami azonban nem jelenti a nomád minőségek teljes megszűnését. A zsidó-keresztény hagyomány – és minden nomád hagyomány – dramatizálta a helyzetet: Káin, a letelepedettség képviselője „gyilkos”, megölte Ábelt, a nomádság életformájának képviselőjét. *Amennyiben* a helyzet ez volna és a nomádság ősi minőségei teljesen eltűntek volna, az a letelepedés, az a letelepedettség, ami ilyen helyzetet eredményezett, valóban kárhoztatható volna. A letelepedett népek hagyományai azonban szintén kárhoztatják a nomádság képviselőit: belülről (mint a zsidóság esetében) vagy kívülről (mint Góg és Magóg hordáinak esetében) bomlasztják azt a struktúrát, amit szent művészettel megeremtettek. *Amenyiben* a helyzet ilyen, és a letelepedettség értékei valóban veszélyeztetettek, mert a nomádság negatív, bomlasztó aspektusa érvényesül, ez az álláspont, ez a felfogásmód is helyes, és a nomádság ebben az értelemben szintén kárhoztatandó lehet. Ámbár a letelepedett életforma keretei között, valójában azonban *mind a nomád, mind a letelepedett sajátosságok egészen a jelen ciklus legvégéig megmaradnak*. Európa nyugati felében a letelepedettség, keleti felében pedig a nomádság dominálnak (ez a legmélyebb oka például az ún. „balkáni jellegnek”), de mivel ma már Európa egésze a letelepedettséget jelenti, így mindez annak keretein belül igaz. Ez a Kelet- és Nyugat-Európa között alkalmazott különbségtétel tradicionális létjogosultsága és eredeti oka.

A történelem mélyebb szemlélete, magasabb rendű felfogása lehetővé teszi, hogy ne csak ellentétet lássunk a *letelepedettség* és a *nomádság* között. Ez annál is inkább igaz, mert – mint láttuk –

minden aranykori állapot ezek integrációjával és felső szintézisével azonos. Azzal, aminek hiánya az eredetileg nomád népek és a letelepedett népek közötti benső konfliktust eredményezi.

A letelepedett életforma – felülemelkedve egy jellegzetesen nomád nézőpontra – nem feltétlenül *involúciót* jelent. Elterjedése elsősorban magának a letelepedettségnek a jellegéből következik, abból, hogy ez az életmód nagyfokú formateremtő késztetéssel és készséggel rendelkezik. A *nomád* sajátosságok bizonyos háttérbe szorulása szintén nem feltétlenül negatívum, hiszen a nomádság természetéből következik, hogy nem igényli a lenyomatokat, elszakad a formáktól, és a költészet alapját képező hang természetének megfelelően eleve „rejtőző” természetű. Nincs tehát szüksége arra, hogy időbeli értelemben maradandó legyen. Ezért igaz az, hogy magukon a nomád hagyományokon tesznek erőszakot azok, akik írásba és megfoghatóságba akarják kényszeríteni azokat. A nomádságnak mint olyannak egyedül *térre* van szüksége, és megfelelő lehet számára egy nagy letelepedett civilizáció, ha az számára elég teret ad, s biztosítja, hogy a nomád sajátosságoknak megfelelő tevékenységeket gyakorolhassa. (A magyarságra a mai napig jellemző a nomád tevékenységek előnyben részesítése.)

Műveiben Bencsi Zoltán „turáni” és „nem-turáni” népeket különböztetett meg, s minden erényt, még a monoteizmus erényét is (noha felfogása nem egy esetben a *panteista* deviációt súrolja) a turáni népeknek tulajdonított.²¹ Nem szívesen hozta olvasói tudomására, hogy a „nem-turáni” népek között olyanok is találhatók, mint az *árya* népek, akiket még a *turáni* hagyományok is a turániakkal együtt tartottak számon. A modern tudomány mára sajnos

²¹ BENCSI ZOLTÁN: *Útmutató turáni egyistenhívők számára, az újjáéledt ősi valóság tanításairól.* Budapest, Atilla trónralépésének 1501. [1935?] esztendejében, Turáni Egyistenhívők, 3. és 16. o. Továbbá: *Ősi hitünk.* 10. o. *Koppány-e vagy István?* 32. és 43. o. (Bár Bencsi írásaiban a német-ellenesség számos nyomát találhatjuk meg, a II. világháború dualista szituációjában azért tudta, hogy kinek az oldalára kell állni. Lásd *Turáni gondolat.* 12. o.)

elfelejtette vagy indokolatlanul „elavult” elméletnek minősíti a különböző népek *iráni* és *turáni* eredetre való visszavezethetőségét. Indokolatlanul veti el ezt, hiszen az *Arya* – amiből az *Irán* (*Airya-na*) szó származik – s a *Turan* a *letelepedett*, illetve a *nomád* népeket jelölték.²² Ez egyszersmind azt is jelenti, hogy a (korábban) letelepedett népek többségükben az *árya*, a nomád (vagy később letelepedett) népek pedig többségükben a *turáni* rasszhoz tartoztak.

Itt, bár közöttük jelentős különbség van, megint csak nem az az egyedüli járható út, hogy az árya és a turáni rasszokat és azok képviselőit egymással szembe állítsuk. Akik azonban csak mások értékeinek a rovására tudnak „magyarok” lenni, szükségképpen így tesznek. Ennek érdekében például gyakran egy lapon említik az indoeurópai áryák kései leszármazottait (pl. a Habsburgokat) és a sémi eredetű zsidóságot. Csak valamit kikezdve tudnak magyarok lenni (közben pedig ezt a vonást éppen az „indoeurópaiaknak” tulajdonítják). Céljaik között szerepel, hogy az indoeurópai hagyomány bármely formájáról kimutassák: alacsonyabb rendű a „magyar őshagyománynál”. Nem egy magasabb cél eléréséért harcolnak, hanem valaminek a kikezdéséért, amit úgy hívnak: indoeurópai. Így természetesen az indoeurópai népek legtöbb történelmi képviselőjéről is azt vélik, hogy azok célja a magyarság elpusztítása, történelmének átírása stb. volt. Ez a vízió azonban úgy véljük saját indíttatásaikból fakad. Nem magyarázhatjuk másképpen azt a rosszindulatot, hogy az indoeurópai népek leszármazottjait gyakran rokonítják a szemitákkal.²³

²² Vagy a két életforma egy későbbi, immár végérvényes szétválásának központja volt a mai Türkmenisztán és Irán területe, vagy pedig hosszú idő után itt érintkeztek egymással először a letelepedettség és a nomádság képviselői.

²³ Lásd például PAP GÁBOR: Küldetésünk Európában és a világban (A magyar nemzettudatról dióhéjban). In *Kitörés a pokolból*. 11, 12–13. és 18. o. Itt egy olyan személyről van szó, akiért például Makovecz Imre lemondott szerkesztőbizottsági tagságáról a korábbi Magyar Nemzetben. (Ld. *Magyar Nemzet* 1999. márc. 2.) Így ez az eljárás sajnos nem ritka. Mindeközben egyébként mind a mai napig nem született meggyőző bizonyítás abban a tekintetben, hogy a sémi népek nem turáni eredetűek volnának.

Ettől a módszertől és mentalitástól azért is el kell zárkóznunk, mert a legkiválóbb nomád és a legkiválóbb letelepedett nemzeteknek mindig olyan céljuk és küldetésük volt, amely túlmutatott önmön nomád vagy letelepedett életformájukon. *A legkiválóbbak célja és missziója annak a primordiális valóságnak és eredetnek a fenntartása volt, amely meghaladja a letelepedettség és a nomádság dualitását és feszültségét.*²⁴ Ezek spirituális örökségként és eleven emlékként őrizték annak az aranykori létállapotnak a valóságát, ahol a két életforma nemcsak, hogy nem fordult egymással szembe, de mindkettő meghaladott volt, és ahonnan az összes nagy tradíció leszármazott. Ezt egyetlen bizonyítékkal lehet alátámasztani. Ha valakinek nincs birtokában, nem szellemi öröksége a letelepedettség–nomádság kettőst meghaladó őseredeti állapot, akkor nem lehetséges áttérnie egyik életformáról a másikra. Az őseredeti állapot és a hozzá tartozó egyetemes tradíció ismerete nélkül egy ilyen áttérés megsemmisülést jelentene. (Ha valaki nomád, s nomád volta megszűnik, akkor ez a valaki nem élhet tovább.)

A honfoglaláskor a magyarság letelepedett: a nomád életformáról áttért a letelepedett életformára. Ez a döntés csakis olyan emberek fejében születhet meg, akik többek voltak, mint a nomádság képviselői, akik birtokolnak egy olyan szintet, ami meghaladja a letelepedettség és nomádság dualizmusát. Népüket, népeiket ezért át tudták vezetni az átmenet, a gyökeresen eltérő életformára való áttérés válságán. Az átmenetet pontosan két oknál fogva hajthatták végre: szinte látnoki módon felismerték, hogy a magyarság csak autonóm letelepedés révén tud egységben és erőtnyezőként fenn-

²⁴ Az „árya” kifejezést – főként buddhista körökben – nagyon sokszor ilyen értelemben használták. Vagyis nemcsak a letelepedettek rasszának megjelöléseként, hanem azokra is alkalmazták, akik a letelepedés eszméjénél és a letelepedettek rasszánál valami többet és primordiálisabbat birtokoltak. Julius Evola, ha nem is mindig, de a legtöbb esetben szintén ebben az értelemben használta a kifejezést. Kocsis István tudja ezt, hiszen idézi Evola erre vonatkozó sorait (265. o.), de fentebb idézett művében mégis úgy állítja be Evolát, mint egy részrehajló történelemfelfogás képviselőjét (263. o.).

maradni (ez általában ismert); másrészt (és ez kevésbé ismert) azért akarták, hogy a magyarság hosszútávon fennmaradjon, mert a magyarság egyes képviselőiben jelen volt egy olyan spirituális örökség, ami meghaladta mind a nomádságot, mind a letelepedésre való, később bizonyított képességet. A magyarság nem kényszerből telepedett–telepített le, hanem vezérei birtokában volt egy olyan primordiális örökség, amire már utaltunk.²⁵ Nem alávetettségből vagy pusztán életük és nemzetük védelmezése okán védték Európát, hanem mert a legkiválóbb ősök küldetésüknek tartották, hogy Európa s a Világ felé közvetítsék ama őseredeti hagyományt, amelyben a letelepedettség és a nomádság harmóniája megvalósul.

Ez a harmónia történelmi síkon ritkán valósult meg. Egyrészt a magyarság áttért a letelepedett életmódra és elvesztette nomád hagyományait; másrészt, ami a nomádságból megmaradt, az homályos, ösztönös, maradványszerű formában maradt fenn, és többnyire bomlasztólag hatott az új életformára. Néhányakban azonban megvolt vagy legalábbis felgyúlt a transzcendens szintézis, a primordiális hagyomány ezen öröksége. Kifejtésre került például a „vertikális nomádság” teóriája, miszerint a nomád karakterisztikumokat a transzcendencia meghódítására, szellemi célokból kell megpróbálni kibontakoztatni.²⁶

Mindezekből immár konkrét tanulságok is levonhatók az Európához való adekvát viszonyulás és az ezzel kapcsolatos korrekciók tekintetében. Egyrészt el kell fogadnunk Bencsi Zoltán gondolatát: „a magyarságnak semmi oka arra, hogy akár ázsiai rokonait vagy akár ázsiai származását szégyenelné”.²⁷ Másrészt viszont hűnek kell lennünk őseink letelepedettségére irányuló megfontolt akaratához és az ezzel együtt járó, Európához való kapcsolódáshoz. Ha ez az Európa lényegesen meg is változott, ma sem Európa *ellen* kell lé-

²⁵ Ez az örökség a nemzetek és népek születése előtti korszakból származik, így *minden* nemzettudatot meghalad.

²⁶ BARANYI TIBOR IMRE: Vertikális nomádság. *Pannon Front* 14. sz. 9–11. o. [Itt 41–48. o. – *A szerk.*]

²⁷ BENCSI ZOLTÁN: *Turáni gondolat*. 5. o.

teznünk. Természetesen nem is *Európáért*, mint ahogy azt a legtöbben sugallják, de a még megmaradt európai szellemiség továbbra is olyan kereteket biztosít szellemi életünknek, ahol benső nomád sajátosságainkat megfelelően bontakoztathatjuk ki, mert kellő teret ad, olyan teret, ami a kelet-európai szellemiség kereteit ma is messze meghaladja. Bizonyos értelemben és módon a legjobb költőink, zeneszerzőink és gondolkozóink is ezt tették. Nem váltak nyugatívá, de nem fordultak az európai szellemiség ellen. A legjobbak az európaiság legmélyebb kíváncsiságait is megvalósították, ugyanakkor pedig fenntartották függetlenségüket is. Egyetemes távlatút alkottak, s megőrizték a magyar sajátosságokat. Ilyen volt például Hamvas Béla, akit az utóbbi időkben, Isten tudja miért, támadni kezdtek nacionalista–nemzeti oldalról is.²⁸ Meg kellene érteni, hogy nem minden észrevétel „magyarellenes”, ami megpróbálja felhívni a figyelmet a magyarság sajátos hibáira és mulasztásaira. Tudni kell önkritikát gyakorolni. Ez minden magasabb önmegvalósítás alapja. Nyilvánvalóan nem helyes Hamvas összes magyarsággal és magyar történelemmel kapcsolatos észrevétele, de úgy véljük, hogy sajnos nem ezért támadják, hanem azért, mert egyáltalán bármilyen kritikát is megfogalmazott. Ez nagy hiba. Arról árulkodik, hogy a magyarság már kevésbé ismeri a magasabb önmegvalósítás lehetőségét. Mindemellett e támadás méltánytalan is *A bor filozófiája*, a *Bakony*, *Az öt génusz* és más olyan művek szerzőjével szemben, amelyek nagyon sok mindent megőriznek a magyar *genius*ból, ráadásul – és ez lényeges (és sajnos kivételes) – oly módon, hogy az európai gondolkodás kritériumainak és távlatainak is megfelelnek, abban is helyet biztosítanak a magyar *genius*

²⁸ Hamvas Béla erősen magyar érzelmű nevelést kapott, ami egész életművén nyomon követhető. Ebből minden olyat megőrzött, ami megőrzésre érdemes, és sok mindent meghaladott, ami meghaladásra érdemes. Magyar vonatkozású esszéinek gyűjteményéből (*A magyar Hüperion I–II.* H. n., é. n., Medio /Hamvas Béla művei 15–16./) sajnos számtalan olyan cikket kihagytak, amelyek – noha későbbi írásműveinél gyengébben megírtak és szűkebb szellemi horizontúak – bizonyítanák ezt.

számára. Mivel a Hamvas-életmű spirituális korlátjaival itt nem foglalkozunk, a jelen vonatkozásban kimondhatjuk, hogy Hamvas Béla azok közé tartozott, akik megértették, hogy a kereszténységen kívül mit jelentett Közép-Kelet-Európában letelepedni. Akaratlagosan letelepedni Nyugat és Kelet között, Európában, az európai kultúrán belüli letelepedett és nomád tendenciák határvidékén.

Mindezen gondolatokkal talán sikerült hozzájárulnunk a magyarság Európához való tradicionális viszonyának terjedelmes témaköre tisztázásához, ahol is a földrajz, a kultúra, a szellemi-politikai irányulás és az eredet kérdései szorosan összefüggenek. Őseink nem támadták a tradicionális Nyugatot, elhagyták a nomádságot, az európai szellemiség mellett tették le a voksot és eredeti sajátosságaik megőrzését annak javára fordították. A legkiválóbbaknak olyan küldetésük volt, amely a magyarság nomád eredetét megelőző valóságból származott, s az „elsődleges eredetekkel” és a kezdettelenséggel volt kapcsolatos. A gondolkozó olvasó számára mindez elég példát adhat egyéni irányulásainak kialakításához. Írásunk címének megfelelően több helyesbítésre szoruló nézet felülvizsgálható e sorok segítségével.

Igen, de mi a helyzet a mai Nyugat-Európához való viszonytal, ami tradicionálisnak immár egyáltalán nem mondható? E témát egy korábbi írásunkban már érintettük,²⁹ és úgy véljük, hogy a fenti irányulások alapjukat tekintve a mai viszonylatok között sem változhatnak meg. A Nyugat-Európa irányában mutatott tisztelet és szolgálatkészség az, ami limitálódik. Az ezáltal felszabaduló energiákat továbbra sem a kelet-európai és „közel-ázsiai” nomád hagyományok, hanem inkább Európa fénykorának hagyományai, illetve a nagy világvallások tradícióinak megismerésére fordítjuk. Ezzel erősíthetjük középső helyzetünket és függetlenségünket. Ráadásul a primordiális Tradíció valósága is kirajzolódhat mindenköztben. László András szerint: „Magyarországnak és a magyarságnak, a Magyar Nemzetnek meg kell őriznie tradicionális keleti

²⁹ HORVÁTH RÓBERT: Nyugat-Európa és Kelet-Európa. *Pannon Front* 13. sz. 4–6. o.

eredetének és összefüggéseinek a tudatát – meg kell őriznie és fel kell élesztenie katolikus, protestáns, esetleg keleti orthodox kereszténységének a tudatát, tudatosítani kell mind Kelethez, mind Nyugathoz, [a tradicionális] Európához való tartozását. Meg kell őriznie és fel kell magában ébresztenie a Magyar Királyság igenlését – fel kell gyulladnia benne *az egyetemes és integrális szellemi-metafizikai Tradicionalitásnak*.³⁰ „...tudniillik ma már nem egyszerűen ennek vagy annak a tradicionális formának vagy vallásnak az életre keltése a feladat, hanem lehetőség szerint a Tradíció és a tradicionális szellemiség egészének a felkutatása és újra birtokbavétele. Ma már nem elég csak kereszténynek, csak muszlimnak, csak hindunak vagy csak buddhistának lenni, és sorolhatnánk, hanem a vallások és a hagyományok transzcendentális egysége felismerésének a fényében *valódi egyetemesség* letéteményeseivé kell lennie mindazoknak, akik a modern világ gyilkos sodrával valóban hathatósan kívánnak szembeszállni.”³¹ Ez az a két álláspont, amivel egyet tudunk érteni a legfontosabb mai irányulások tekintetében. A magyarság középső helyzetéből, mind Nyugat-, mind Kelet-Európára való rálátásából és viszonylagos függetlenségéből következő előnyöket úgy véljük a lehető legmagasabb célok megvalósítására kell fordítanunk. Ez a kötet is ennek a jegyében született. Magyarságunk megvalósítása és egy magasabb önmegvalósítás lehetőségének felmutatása jegyében. A kettőt egymástól nem elszakítva.

Hogy miért nem csupán kereszténységhez való hűségéről beszélünk, az részint a fentiekből is megérthető, részint pedig egy másik alkalommal kell majd kifejtenuünk. Amit itt utoljára meg kell még vizsgálnunk, az az, hogy miért nem beszélünk „magyar ősvallásról”, és hogy miért mondhatjuk azt: energiáinkat elsősorban

³⁰ LÁSZLÓ ANDRÁS: Néhány megjegyzés a Magyar Királyok Szent Koronájával kapcsolatban. *Zománc* 1990. sz. 28. o. [Kiemelés tőlünk.] [Itt 7–15. o. – *A szerk.*]

³¹ BARANYI TIBOR IMRE: A magyarság szellemi küldetése. *Hunnia* 80. sz. (1996. júl.) 13. o. [Kiemelés tőlünk.] [Itt 17–40. o. – *A szerk.*]

nem a kelet-európai és „közel-ázsiai” nomád hagyományok megismerésére kell fordítanunk.

Először is megjegyezzük, hogy Közép-Kelet-Európa általában szerencsésnek mondható abban a tekintetben, hogy nem hatalmasodott el egy olyan keresztény–neopogány vita, mint ami a XX. században Nyugat-Európa egyes országaiban több alkalommal is létrejött. Ez a vita inkább lezárja és korlátozza, mint megnyitja a lehetőségeket. A nyugat-európai neopogány mozgalmak általában karikaturisztikusak, külsőségeken alapulnak, kevés ősi tudás-elem található bennük, és mint azt az elnevezésük is mutatja, mindenmű tradicionális leszármazást nélkülöznek. Az általános helyzetkép ellenére mégsem lehet azt mondani, hogy Magyarországon (és Közép-Kelet-Európában) teljesen hiányozna a neopogány befolyás. Mivel a letelepedés később ment végbe e régióban, itt nem annyira újabb és újabb mozgalmak szintjén, mint inkább egy a társadalomban fellelhető, kevésbé virulens, általánosabb tendencia formájában lehet vele találkozni.

Amit Bencsi Zoltán az *Útmutatóban* és az *Ősi hitünkben* „magyar ősvallásként” bemutatott, az fél vallás nem vallás, de egynyolcad vallást sem tesz ki. Ha az összes e témával komolyan foglalkozó ember tudását összeadnák, az sem tenne ki még egy fél vallást sem. Attól, hogy k^{TM} atriya-módon akarunk egy ősvallást, attól még nem lesz meg az ősvallás. Helyesebb volna, ha a még megmaradt k^{TM} atriya-képességeinket olyasmire használnák, amire azok valók, nem pedig a szellem dolgaiba való kotnyeleskedésre, majd pedig ennek egyenes következményeként az ellene való lázadásra és hadakozásra. A szellemi dolgok elsődlegesen nem k^{TM} atriya-minőségeket, hanem *br̥ama • ai* kvalitásokat igényelnek, és az előbbieknek akkor is az utóbbiakat kell tisztelni és szolgálni, ha ezek nem olyasmit parancsolnak, mint amit az előbbiek akartak és vágytak.

Azok a nomád hagyományok, amiket gyakran az átfogó „szkíta–hun–avar–magyar hagyomány” névvel illetnek, csak *egyes töredékeik* formájában maradtak fenn. Ezek a töredékek olyan viszonyban vannak a korábbi, maguk egészében elveszett–eltűnt nomád

hagyományokkal, amilyen viszonyban egy *kísértet* van azzal az *élő személyiséggel*, akinek képében annak halála után megjelenik. Ezek a töredékek, ezek a tudás-elemek *maradványok*. Minden maradvány nyilvánvalóan csak rész ahhoz képest, aminek a maradványa. Tudjuk, hogy csak „testi” része, de még azt sem tudjuk, hogy pontosan melyik „testrésze”. René Guénon ezeket maradványokat „pszichikus tetemeknek” nevezte.³² Minden holttestnek van ugyanis egy bizonyos kisugárzása, pontosabban minden tetemet „életre” lehet kelteni (amely élet megfelel „kisugárzásának”), de ez az élet és ez a kisugárzás már csakis pszichikus. Nincs már meg az a szellem, ami egykor éltette őket, és aminek egykor élő, szerves részei voltak. Egy élő, természetfelettibe nyúló organizmusnak – amilyen egy eredeti hagyomány egésze volt – a maradványok tehát csak bizonyos pszichikus vonatkozásait őrizhetik meg önnön legdurvább testi jellegzetességeik mellett. Nincs már bennük és mögöttük az a szellem, amely korábban éltette őket, és amely felette áll a pszichikus vonatkozásoknak és hatásoknak.

Amikor egy már letűnt hagyomány fennmaradt töredékeivel foglalkozunk, azokat vizsgáljuk vagy idealizáljuk, bizonyos értelemben holttestekkel és pszichikus tetemekkel kerülünk kapcsolatba, és a közönséges morálon felülemelkedve azt mondhatjuk, hogy egy holtat akarunk életre kelteni, vagy azt, hogy halottat idézzünk. Itt minden a műveletet végző szellemi kvalitásain és célkitűzésein múlik. Ha igaz is az, hogy egy ilyen feltámasztás vagy felélesztés elvileg elvezethet bennünket a metafizikai Felébredés ideájáig is, az sem kevésbé igaz, hogy ezen a vonalon sötét nekromantiát [‘halottidézés’] gyakorló emberek is tevékenykedhetnek. „És ha e személy a sötét hatalmak világához tartozik, e befolyásokat nyilvánvalóan mindazzal a működéssel homlokegyenest ellentétesen fogja felhasználni, amit eredetileg egy szabályos tradíció kvalifikált képviselői folytattak.” „...készen arra, hogy egy ilyen

³² René Guénon: Titkos háború. *Tradíció évkönyv* 2000. sz. 135–138. o.

tradíció »holttesteit« a saját céljára hasznosítsa és használja.”³³ Így keletkezik az, amit Guénon „pseudo-tradicionalitásnak” [’álhagyomány’] nevezett, és így lehetséges az, hogy sokan lelkileg megbetegednek azok közül, akik ma már nem élő hagyományokkal foglalkoznak. A „pszichikus tetemek” pszichikus befolyásainak hatása alá kerülnek, és egy Abszolútumról nem tudó, elérhetőségének tradicionális tételét nem ismerő, hierarchia nélküli világban kalandoznak, vegetációs összefüggések állítólagosan organikus, kozmológiai hálójában, amit ki tudja milyen indíttatásból szőttek egyesek a pszichikus tetemek köré.

A nekromantia vonalán valójában *irracionalizmus*a tesz „sötét-té” egy mágust. Az, hogy megmagyarázhatatlanul kötődik ahhoz, amivel dolgozik. Ehhez hasonlóan a regionális – harmadlagos és negyedleges – hagyományok elkötelezettjeivel is az irracionálizmus a legnagyobb probléma. Azok a befolyások és kötődések, amelyek következtében nem meghaladják, hanem alulmúlják a racionalizmust.³⁴ Ezek nyomán nem élnek sem a logika, sem a következetesség, sem a körültekintés eszközeivel – mert e befolyások és kötődések már túlságosan megsokasodtak életükben. Az ilyen „gondolkodók” valósággal taszítják az embert az „akadémizmus” kísértésébe, hogy ott végre-valahára valami szárazat és adatszerűt olvasson. És ez megint csak nem helyes. Az akadémizmus ugyanúgy téves, mint a popularizmus: a dilettáns „professzionalizmus” és a dilettáns „amatőrizmus” ugyanannak a harapófogónak a két szára.³⁵ Az egyik motorja a racionalizmus, a másiké az irraciona-

³³ Uo. 137. o. Egyértelmű, hogy a fent idézettekről van szó, amikor egy ősi hagyomány maradványai mellett *New Age*-elemeket is szerepeltetnek. Ez sajnos már a legújabbkori Korona-kutatás bizonyos eseteiben is bekövetkezett.

³⁴ A racionalizmus meghaladása a *szuprarácionalizmus*, nem pedig az irracionálizmus. Nagyon sok nacionalista szerző (mint például Magyar Adorján) állt/áll az irracionálizmus, míg sokan a racionalizmus oldalán (amely a „felvilágosodás” korszakából ered).

³⁵ Ezt részletesebben Julius Evola *Orientációk* című könyvének Előszavában fejtettük ki. Budapest, 1998, Stella Maris /Athanon Könyvek/, 9–10. o.

lizmus. Mindkettő elzár és eltávolít attól, ami valóban intellektuális és szellemi.³⁶

Itt van ezenkívül az „ősvallásokkal” pusztán kulturális síkon való foglalkozás problémája. Ez ugyanis nyilvánvalóan elégtelen ahhoz, hogy vallási–szellemi kérdésekre választ adjon. És itt van az az egyre súlyosabb probléma is (Bencsi Zoltán esetéhez hasonlóan, aki azonban még természettudományos alapokra kívánta helyezni), hogy sokan modern, *New Age*-elemeket és módszereket alkalmaznak az ilyen irányú kutatásokban, esetleg úgy, hogy a *New Age*-et egyébként gyűlölik. Mindezek nyilvánvalóvá teszik, hogy a „magyar ősvallásra” vonatkozóan rendelkezésre álló anyagból egyre nehezebb lesz kiszűrni azokat az eredményeket, amelyeket nem radiesztezia, „ingázás” vagy más hasonló módszerekkel kaptak meg. És ennyi elég is.

Az irracionalizmus elvetése – az irracionális kötődések felismerése, majd felszámolása – képezte tanulmányunk utolsó korrekciós pontját.

A magyarság szellemi élete szempontjából javításra szoruló nézetek egyes helyein nagyon sok olyan szerzőre és íróra kellett volna hivatkoznunk, akik a legújabb kori nacionalista kultúrában befolyásos szerepet játszanak. Bízunk benne, hogy gondolatainkat és meglátásainkat megértve, az olvasók többsége el tudja helyezni ezeket a személyiségeket a megfelelő helyen.

H. R.
(2000)

³⁶ Ha nem is szellemi, de egy helyesebb közbülső megoldásnak tűnik az, amit mostanában megjelent könyveiben Földi Pál tett (aki ráadásul a más országok nacionalizmusa elismerésének kritériumát is teljesíti). Lásd például: *Ezer év csatái* (*Kis magyar hadtörténelem*). H. n., é. n., Alter-Natív.

TARTALOMJEGYZÉK

Baranyi Tibor Imre

Előszó / 7

A magyarság szellemi küldetése / 21

Vertikális nomádság / 45

Horváth Róbert

Tradicionális jegyzetek és kommentárok Szent Imre
királyi herceg legendájához / 53

Az arisztokrácia létének értelme / 69

A nacionalizmus szellemi korrekciója / 97

László András

A magyar királyok Szent Koronájáról / 11

Szuverenitásunk kérdéseiről / 79

Az államforma és az államforma érvényesülésének a
kérdésköréről Magyarország vonatkozásában / 87

A fedél címoldalán az árpád-sávós zászló sávjaiban (felülről lefelé)
Attila király, Álmos király, Árpád király, Koppány horka, Szent (I.) István király,
Szent Imre királyi herceg és Szent (I.) László képmásai láthatók.
A fedél hátoldalán a rakamazi, Turult ábrázoló díszkorong.

„LUX MUNDI” – Spirituális Szövetségi Alapítvány, 2000

Felelős kiadó az alapítvány elnöke

Felelős szerkesztő DR. BÓDHI VIKTOR

Műszaki szerkesztő TÓTH ANDREA

A nyomdai előkészítést a kiadó végezte

Nyomta Blue Light Bt., Debrecen.

Felelős vezető GYARMATI IMRE ügyvezető igazgató

ISBN